

Til: HENOL@fvst.dk (Henriette Oldager (FVST)), 15@fvst.dk (Veterinær Dyrevelfærd og Veterinærmedicin 15), CHRLI@fvst.dk (Christin Lia (FVST))
Fra: Henriette Fagerberg Erichsen (hfe@advokatsamfundet.dk)
Titel: Sv: Høring af ikke-ministerielle parter over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven (Sagsnr.: 2020 - 3)
Sendt: 30-06-2020 12:16:00

Tak for henvendelsen.

Advokatrådet har besluttet ikke at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen

ADVOKATSAMFUNDET
RETSSIKKERHED · UAFHÆNGIGHED · INTEGRITET

Henriette Fagerberg Erichsen
Sekretær

Advokatsamfundet, Kronprinsessegade 28, 1306 København K
D +45 33 96 97 28
hfe@advokatsamfundet.dk - www.advokatsamfundet.dk

Til: Henriette Oldager (FVST) (HENOL@fvst.dk), chrli@fvst.dk (chrli@fvst.dk)
Fra: Henriette Oldager (FVST) (HENOL@fvst.dk)
Titel: Høring af ikke-ministerielle parter over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven
Sendt: 29-06-2020 11:50

Høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Fødevarestyrelsen sender hermed udkast til 12 bekendtgørelser i høring. Bekendtgørelserne, der skal udstedes i medfør af dyrevelfærdsloven, er følgende:

- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kalkuner
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr
- Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr
- Bekendtgørelse om forbud mod brugen af visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring
- Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afhorning af dyr
- Bekendtgørelse om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte
- Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Udkast til bekendtgørelserne med tilhørende sammenligningstabeller er lagt på Høringsportalen og kan findes via dette link:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64111>

Høringssvaret bedes sendt til Fødevarestyrelsen på e-mail 15@fvst.dk med kopi til henol@fvst.dk og chrli@fvst.dk med angivelse af j.nr. 2020-15-31-00167 i emnefeltet.

Fødevarestyrelsen skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar **senest fredag den 21. august 2020**.

De modtagne høringssvar vil efter høringsfristens udløb blive offentliggjort på Høringsportalen www.borger.dk. Ved afgivelse af høringssvar samtykker høringsparten i, at vedkommendes høringssvar, e-mailadresse og navn offentliggøres på Høringsportalen efter endt høring.

Venlig hilsen

Henriette Oldager

Specialkonsulent, cand. jur. | Dyrevelfærd og Veterinærmedicin
+45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

#viarbejderforføden

Fødevarestyrelsen kan anvende personoplysninger til brug for sagsbehandlingen, bl.a. oplysninger om navn og adresse.

Retsgrundlaget for vores behandling af dine personoplysninger følger af den til enhver tid gældende fødevare-, veterinær- og foderstoflovgivning, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Læs mere i Fødevarestyrelsens [Persondatapolitik](#).

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 GlostrupVedr. udkast til bekendtgørelser udstedt i
medfør af dyrevelfærdsloven j.nr.
2020-15-31-00167**Overordnet om ændringer**

Anima mener, at det generelt er positivt, at man sammenskriver de mange forskellige lovtekster i enkelte bekendtgørelser. Vi håber, det kan styrke graden af tilpasningsdygtighed på dyrevelfærdsområdet såfremt, det kan komme dyrene til gode. Vi har bemærket, at Fødevareministeren i forbindelse med lovprocessen [har udtalt](#), at *“der er ikke slækket på kravene til velfærden for svin, kvæg, heste og alle andre dyr”*. I nedenstående har vi derfor primært fokus på, om der er slækket på kravene, og om de ændringer, der er foretaget kan skønnes at være have enten positive eller negative implikationer for dyrene.

Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af griseGenerelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Vi bemærker især, at § 38 italesætter, at der ikke må holdes grise, hvis det ikke ud fra deres fænotype eller genotype “med rimelighed” kan forventes at ske uden at skade dyrenes sundhed og velfærd. Med videreførelse af denne paragraf kan man undre sig over, at danske grise alligevel avles mod større kuld, når det har store negative konsekvenser for grisenes sundhed og velfærd (jf. [resultaterne](#) af “Handlingsplan for bedre dyrevelfærd for svin”). Vi kunne have ønsket mere specifikke bestemmelser, således at der ikke kan herske tvivl om, at avl, der fører til forhøjet dødelighed hos moderdyr eller afkom, ikke er tilladt efter ordlyden § 38. I praksis bliver bekendtgørelsen allerede udfordret på den måde, at avl til store kuld grise nu overstiger søernes medfødte evne til at passe deres smågrise, hvilket skader dyrenes sundhed og velfærd. Det er stærkt kritisabelt, at bekendtgørelsen ikke indeholder incitament til at udbedre de problemer som det afføder, samt at søerne stadig fikseres i store dele af produktionscyklus, og at der fortsat er høj dødelighed blandt farende søer og pattegrise.

Derudover har vi følgende bemærkninger:

§ 4: Det er positivt, at bekendtgørelsen italesætter krav om dagligt tilsyn med dyrene ift opdagelse af syge eller tilskadekomne.

§ 6: Ansvar for registrering af medicinforbrug og dødelighed mv. pålægges nu specifikt den besætningsansvarlige frem for ‘enhver der holder dyr’. Det er væsentligt og utilregneligt om præciseringen får praktisk betydning.

§ 7: Det er positivt for dyrenes trivsel, at opbinding er forbudt, og at man ikke længere beskriver krav til materialer, som denne praksis kan foretages med.

§ 14: Bestemmelsen beskrives som et "krav" om halm eller andet manipulerbart materiale i staldene der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale, men det mener vi ikke, der er tale om her. Formuleringen er, at grisene skal have adgang til en "tilstrækkelig mængde", og der er på den måde ikke krav til den mængde, der kan opfylde deres behov. Det er en for løs formulering. Hvis man ønsker at fortsætte et krav af hensyn til dyrene, skal der sættes en konkret minimumsgrænse, som producenterne derefter kan forholde sig til. Grisene har brug for at kunne stimulere sig selv i staldene. Derfor har danske undersøgelser fra bl.a. DCA også konkluderet hvilken mængde af halm, der tilgodeser grisenes behov, og desuden påvist den gavnlige effekt af dette. Halmtildeling reducerer markant risikoen for halebid og mavesår. Forskningen eksisterer allerede. Vi vil derfor kraftigt opfordre til en anden formulering.

§ 18: Jævnfør ovenstående bør det også fremgå hvor stor en del af foderet, der skal være fyldigt og med højt fiberindhold, da det kan give grisene mæthedsfornemmelse og bidrage til at mindske den alvorlige forekomst af mavesår i staldene.

§ 33: Bestemmelsen beskriver undtagelser, der legitimerer, at pattegrise vænnes fra soen før, de er mindst 28 dage gamle. Den for tidlige fravænning begrundes bl.a. med et hensyn til soens eller pattegrisenes velfærd eller sundhed, eksempelvis stk 1: "Pattegrise må ikke vænnes fra soen, før de er mindst 28 dage gamle, medmindre det ellers ville gå ud over moderdyrets eller pattegrisenes velfærd eller sundhed." Idet grisenes sundhed og velvære svækkes af bl.a. for tidlig fravænning, burde man skabe incitament for senere fravænning i stedet for at tillade endnu tidligere fravænning.

§ 36: Vi noterer os, at Fødevarestyrelsen har vurderet, at bestemmelser for opholdstid i udleveringsvogne kun er relevant for smågrise, avls- og slagtegrise, hvilket er udmærket såfremt, der ikke opstår situationer i praksis, hvor grise der ikke er omfattet (søer og orner) har fået et forringet beskyttelsesniveau.

§ 38: Vi bemærker, at bekendtgørelsen italesætter, at der ikke må holdes grise, hvis deres fænotype eller genotype skader deres sundhed og velfærd. Med videreførelse af denne paragraf kan man fortsat undre sig over, at danske grise alligevel avles mod større kuld, når det har store negative konsekvenser for grisenes sundhed og velfærd (jf. [resultaterne](#) af "Handlingsplan for bedre dyrevelfærd for svin")

§ 40, 42, 44 og 47: Vi anerkender forklaringen bag valget af ordlyden 'instruks og vejledning' over 'uddannelse', men med denne forandring risikerer man at så tvivl om vigtigheden af at have en egentlig faglig baggrund (dyrlæge, veterinærsygeplejersker eller lignende) for at foretage skamferede indgreb på dyr.

‘Instruks og vejledning’ har en anden betydning end ordet uddannelse. Krav til beskyttelse af smågrise ved skamferede indgreb bør desuden gælde fra fødslen for at undgå kupering eller skamfering det første døgn.

§ 46: Halekupering må foretages af veterinære hensyn, hvilket gør bestemmelsen svagere end den gældende EU-lovgivning på den måde, at den i praksis tillader rutinemæssig halekupering. Halekupering kan i forvejen betragtes som en form for symptombehandling på alvorlige udfordringer med at skabe et dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt miljø i grisestaldene. Derfor kan det diskuteres af hvilke hensyn, der foretages halekupering, og om ikke halekupering helt burde undgås af veterinære hensyn. Et centralt element i at undgå halekupering er at avle til mindre kuld og give dyrene bedre staldforhold, og regler burde i højere grad målrettes dette.

§ 49: Denne bestemmelse fremgår så mellemhandlere af halekuperede grise følges af dokumentation om, hvorfor halekupering skønnes nødvendigt. Denne dokumentation skal nu udfærdiges og følge dyrene, men eftersom der ikke er beskrevet nogle konsekvenser ved fortsat halekupering, trods krav om risikovurdering og handlingsplan, så virker det usandsynligt, at dette krav vil have reel betydning for andelen af grise, der halekuperes i Danmark, hvilket er ca. 98,5%.

§ 51: Det er positivt, at der præciseres, at boltpistol ikke er tilstrækkelig for aflivning, men skal efterfølges af afblødning eller rygmarvstød.

§ 54. Aldersgrænsen for at udføre slagtning/aflivning er ændret til 15 år. Selvom det er positivt, at man har rykket grænsen fra 14, så er det tvivlsomt om slagtninger/aflivninger burde kunne udføres af umyndige personer. Det er nu ændret, således at det ikke fremgår, at børn under 14 år ikke må udføre bedøvelse. Det må betragtes som en lempelse.

§ 84: Det er positivt, at det understreges, at det er en skærpende omstændighed, når brud på bestemmelserne finder sted i forbindelse med erhverv, da der her kan være tale om systematiske brud.

Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Det er selvfølgelig positivt, af oplagte årsager, at man nu har taget elefanter, søløver og zebraer (samt blandinger af zebraer) af positivlisten i Bilag 2. Derudover er det glimrende, at regler vedrørende hunde i cirkus tilpasses specifikt.

Vi bemærker, at bekendtgørelsen ikke omfatter zoologiske haver, dyreparker og lignende med henvisning til dyrevelfærdsloven § 28.

Bekendtgørelse om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Generelt kan vi bemærke, at det er uhensigtsmæssigt, at det fortsat er muligt at søge dispensation fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Derudover har vi følgende bemærkning:

§ 2: Vi bemærker, at det nu er Fødevarestyrelsen, og ikke ministeren, der kan give dispensation fra forbuddet. Dette er en lempelse såfremt det fører til udvidet mulighed for dispensation.

Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

At dyr ikke skal udsættes for drukning fremgår ikke længere af bekendtgørelsen, da det indgår i dyrevelfærdsloven § 25, stk. 1, 1. pkt. Vi forstår begrundelsen, men det skal alligevel påpeges, at man flere andre steder vælger, at understrege væsentlige pointer på trods af, at de allerede i princippet er indeholdt i anden lovgivning. De praktiske konsekvenser for dyrene er utilregnelige, da det kan svække brugervenligheden. Især frygter vi, at det kan svække forståelsen for forbuddets vigtighed, og at det bl.a. kan have praktiske konsekvenser for de katte, der fortsat udsættes for dette.

Derudover har vi følgende bemærkninger:

§ 3: Aldersgrænsen for at udføre bedøvelse og slagtning/aflivning er ændret til 15 år. Selvom det er positivt, at man har rykket grænsen fra 14, så er det tvivlsomt om bedøvelse og slagtninger/aflivninger burde kunne udføres af umyndige personer.

§ 4: Det er beklageligt, at man ikke vælger at bibeholde den oprindelige formulering, der understreger, at det ikke er tilladt at anvende drukning som aflivningsmetode. Selvom det fremgår af dyrevelfærdsloven § 25, stk. 1, 1. pkt., så mener vi fortsat, at det vil være passende med en påmindelse, idet fx. kattekillinger er i risiko for at blive aflivet ved drukning.

Vi finder det ligeledes kritisabelt, at det fortsat er tilladt for personer uden de forudsætninger, der er nævnt i § 4, stk 2, at aflive kattekillinger under en uge gamle. Selvom katte fødes relativt underudviklede (altricial), bør tvivlen om, hvorvidt de kan opleve smerte og stress ved aflivning komme dem til gode.

Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afhorning af dyr

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Det undrer meget, at man ikke har benyttet muligheden for at ændre på lovgivningen om kastration og halekupering af lam og gedekid, der fortsat må halekuperes (§ 3, stk. 1) og kastreres (§ 6) med afklemning og elastrator uden længerevarende smertebehandling. Det er på trods af, at [det veterinære sundhedsråd](#) har fundet brugen af metoden uacceptabel og dyrevelfærds-mæssig

uforsvarlig: "Den påbudte anlæggelse af lokalbedøvelse, jf. § 8, pkt. 2, med de sædvanligt anvendte midler til lokalbedøvelse vil virkningsmæssigt være begrænset til ca. en times varighed og således ikke være tilstrækkelig til at dække den væsentligt længerevarende smerteperiode. (..) Rådet finder, at anvendelse af elastrator ikke er en acceptabel og dyreværnsmæssig forsvarlig metode til brug ved kastration og halekupering."

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Overordnet er det problematisk, at det fortsat er muligt, at man for en række hunderacer må halekupere af ikke-veterinære årsager (§ 9, stk. 1). Hundens udseende eller opfattelser af, hvordan hunderacer bør se ud, er ikke et hensyn man bør vægte i denne sammenhæng, der omhandler beskyttelse af hunde.

Derudover har vi følgende bemærkninger:

§ 9: I stk 2 burde der indgå, at halekupering kun må foretages under bedøvelse tilsvarende regler for halekupering af veterinære hensyn (§ 8, Stk. 2). Vi tager afstand fra halekupering og mener ikke, at halekupering af ikke-veterinære grunde burde være tilladt.

§ 12: Vi bemærker, at det nu er Fødevarestyrelsen, og ikke ministeren, der kan give dispensation fra forbuddet mod kupering af ører og haler. De praktiske konsekvenser for dyrene er utilregnelige.

§ 14: Det er nu Fødevarestyrelsen - og ikke politiet - der skal vurdere, hvorvidt hunde må holdes på steder, hvor der ikke er beboelse. Det lyder umiddelbart positivt. Det er endvidere positivt, at man nu har præciseret de krav, der skal opfyldes for, at man kan holde vagthund og vogterhund.

§ 46: Vi finder, at hundenes vilkår forringes, idet kravet om direkte adgang til løbegård udgår og nu kan erstattes med luftning på udearealer eller i snor. Muligheden for at kontrollere om hunde bliver motioneret bliver dermed forringet efter vores vurdering.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Generelt er det et stort fremskridt, at man har anerkendt hestes behov for kontakt til artsfæller samt, at man har øget beskyttelsesniveauet for heste, der halekuperes.

Derudover har vi følgende bemærkninger:

§ 1: Vi bemærker, at man præciserer, at heste der holdes til landbrugsmæssige formål også er omfattet af 'bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr'

§ 3: Det må anses for positivt, at det, efter en overgangsperiode, ikke længere vil være lovligt at holde heste alene, da disse nu enten skal have selskab af mindst en anden hest, æsel eller en blanding mellem de to. Dette er en anerkendelse af hestes (samt æsler og blandinger) adfærdsmæssige behov for social kontakt. Dog mener vi, at man bør indfase ændringerne over en årrække, således at hestehold, der allerede er etablerede også vil blive inkluderet, fremfor at ordningen først træder i kraft ved nyanskaffede heste. Heste lever potentielt længe og de heste, der nu holdes alene bør også have gavn af de positive takter i bekendtgørelsen. Derudover bør man også fastsætte mere detaljerede bestemmelser, der sikrer, at intentionen med bekendtgørelsen opnås i praksis, således at hestene skal have fysisk kontakt.

§ 22: Det er positivt, at man har inkluderet bestemmelser til antallet samt kompetenceniveauet for personer, der passer heste. Dog er ordlyden af 'tilstrækkeligt antal personer' og 'de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden' ikke specifik, og man kan derfor tvivle på, om det vil medføre et højere beskyttelsesniveau i praksis.

§ 25: Aldersgrænsen for at udføre slagtning/aflivning er ændret til 15 år. Selvom det er positivt, at man har rykket grænsen fra 14, så er det tvivlsomt om slagtninger/aflivninger burde kunne udføres af umyndige personer.

§ 33: Halekupering af heste skal nu efterfølges af længerevarende smertebehandling. Det samme gør sig gældende i forbindelse med kastration (§34), hvor længerevarende smertebehandling nu også er et krav i modsætning til regler for kastration af lam og gedekid.

§ 36: Det er nu ikke længere nødvendigt at afvente, at et påbud ikke efterkommes, før der kan sanktioneres. Dette har sandsynligvis positive implikationer i situationer, hvor regler ikke overholdes.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Vi havde gerne set positive forbedringer for millioner af dyreliv vha. denne bekendtgørelse. Heriblandt kan nævnes de positive implikationer ved et loft over gennemsnitlig daglig tilvækst. Derudover havde vi gerne set bestemmelser, der begrænser mulighederne for at anvende delslagtninger, såfremt det medfører, at den maksimale belægningsgrad opnås mere end en gang. Delslagtninger kan bruges af producenter til at opnå et højere udbytte målt i kg, men det går ud over dyrevelfærden og udgør samtidig en smitterisiko, når de ad 2 omgange går ved en høj belægning, der nærmer sig de tilladte 40 kg pr. m². Vi så gerne at man i stedet angiver belægningsgraden i antal dyr pr m² frem for en angivelse i kg.

Det er kritisabelt, at man fortsat har mulighed for at udføre operative indgreb som næbtrimning og amputation af kam og sporer på forældredyrene i rugægsproduktionen. Vi er bevidste om, at man har indført ovenstående tiltag for at undgå, at dyrene forvolder skade på hinanden, men det kan betragtes som en form for symptombehandling på alvorlige udfordringer med at skabe et dyrevelfærds-mæssigt forsvarligt miljø. I stedet bør man sætte ind overfor avlsmål og management med henblik på at sikre bedre dyrebeskyttelse. Vi vurderer endvidere at trimning af næb samt amputation af kam og sporer (§ 49, 50), er i strid med bestemmelser i dyrevelfærdslovens §27 stk. 1, 2. pkt.

Derudover har vi følgende bemærkninger:

§43: Flere steder er der indsat nye bestemmelser, der relaterer sig til gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Det er bekymrende, at hvis der er tvivl om, hvorvidt en ansøger er kvalificeret til at være ansvarlig for en bedrift med slagtekyllinger, at denne alligevel kan bevilliges en prøvetid på tre år.

Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Det er beklageligt, at man fortsat undtager fisk, padder og reptiler fra bekendtgørelsen, idet man herhjemme opdrætter et betydeligt antal fisk i dam- og havbrug. Man anser disse dyregrupper tilstrækkeligt beskyttet i medfør af dyrevelfærdslovens generelle bestemmelser (§ 2), men det forekommer arbitrært, at akvatiske og marine landbrugsdyr konsekvent har et lavere beskyttelsesniveau både under opdræt, transport og ved slagtning/aflivning. Vi så gerne, at man havde fastsat specifikke bestemmelser for fisk med henblik på at skabe en minimumsstandard for beskyttelse.

Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

Der er foretaget en række mindre positive ændringer, men vi bemærker, at der tilsyneladende er lagt op til væsentlige forringelser i forbindelse med, at man sidestiller kviekalve i slagteproduktion med tyrene (se nedenstående beskrivelse af § 137, stk. 1). Frem for at forringe, havde vi ønsket, at man havde gjort mere for at sikre bedre beskyttelse af kvæg. For eksempel tiltag der i højere grad kunne forhindre transport og slagtning af drægtige malkekøer og separation af ko og kalv. Derudover mener vi, at køernes muligheder for at komme på græs burde sikres.

Derudover har vi følgende bemærkninger:

§ 52: Vi bemærker, at der er gjort ekstra opmærksom på uddannelseskrav for den besætningsansvarlige, hvilket ikke er nyt men udpenslet. Det er positivt, men vi mener bestemt, at der burde være uddannelseskrav eller på anden vis rammer for faglighed gældende de medarbejdere, der omgås dyr i landbruget.

§ 137: Vi undrer os over hvilken begrundelse, der ligger forud for, at man har valgt at undtage slagtekvier, der er opdrættet i stalde med fuldspaltegulve, *fra krav om afgræsning i sommerhalvåret*. Selvom det giver mening at sidestille slagtekvier med slagtetyre virker det ubegrundet, at man vælger at skelne mellem slagtekvier og -tyre på den ene side og malkekvæg på den anden. Da man oprindeligt har tiltænkt adgang til afgræsning som en kompensation for generne ved fuldspaltegulve bør det være ens for alle typer af kvæg, der holdes under sådanne forhold. Vi finder, at man her stiller en gruppe af kvier dårligere, hvor man i stedet kunne have sikret, at alle kvægtyper, uanset køn, der holdes på fuldspaltegulve, får det velfærdsloft, der er forbundet med adgang til udearealer i sommerhalvåret. Denne foreslåede ændring tager vi kraftigt afstand fra.

Afsluttende bemærkninger

Vi står naturligvis til rådighed, såfremt der er behov for uddybbende kommentarer til ovenstående.

Venlig hilsen

Anima

Joh Vinding
Direktør

I forbindelse med Høringen over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven, har DKK nedenstående kommentarer til "Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde":

§ 12, Stk. 2.

Fødevarestyrelsen kan efter ansøgning meddele dispensation fra bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., når der er dokumentation for, at hale- eller ørekupering er sket af veterinære årsager.

Det fremgår, at der skal kunne dispenseres fra forbuddet, når det kan dokumenteres, at hale- eller ørekupering er sket af veterinære årsager.

Det har hidtil været yderst vanskeligt at opnå disse dispensationer, og DKK ser frem til en ændring af den administrative praksis. Træning og aktivering er en af forudsætningerne for hundes trivsel og inden for en del discipliner, kan hund og fører først rykke til næste træningsniveau, når de har bestået en officiel prøve.

DKK forudser, at en del hundeejere, hvis hunde er kommet til skade før 1.1.2021, også vil ønske at søge dispensation og vil på det kraftigste opfordre til, at også ældre sager vil kunne behandles efter den nye bekendtgørelses retningslinjer.

§ 24 – 28 om vogterhunde

DKK har kendskab til det omfattende arbejde om emnet, der er udarbejdet af dyrlæge Ann-Britt Garlov, Faglig rådgiver om vogterhunde v/Miljøstyrelsen og bakker helt op om hendes konklusioner og anbefalinger. Der findes også flere erfaringer med vogterhunde fra Tyskland, og Danmark vil med fordel kunne læne sig op ad den lovgivning, der er gældende her.

Bekendtgørelsen bør desuden indeholde en specifikation af, at det kun er racer, der er egnede til formålet og som er tilpasset det danske klima, der kan benyttes som vogterhunde. Kun egentlige vogterhunde vil trives med at vogte husdyr dag og nat hele året. Opdræt, uddannelse og hold af vogterhunde kræver specialviden. DKK anbefaler derfor, at der stilles krav til de personer, der beskæftiger sig med området i stil med det, der er tilfældet for erhvervsmæssige opdrættere.

Der bør tilføjes mere specifikke krav til de oplysninger, der skal være tilgængelige på vogterstedet (§ 28). Indhegningen er at betragte som hundens territorium og det er vigtigt at forbipasserende fodgængere med og uden hund, løbere, cyklister, ryttere osv. har adgang til den nødvendige information.

Der skal f.eks. oplyses om vigtigheden af at holde afstand til indhegningen, vogterhundene og de husdyr, der vogtes. Forbipasserende hunde skal holdes i kort snor, og generelt skal det anbefales at passere indhegningen i roligt tempo (gående, og trækkende f.eks. en cykel eller en hest).

§ 30, Stk. 2.

Ved erhvervsmæssigt opdræt af hunde forstås i denne bekendtgørelse opdræt, hvor der med anvendelse af tre eller flere avlstæver avles tre eller flere kuld hvalpe årligt.

Som DKK tidligere har påpeget, dækker betegnelsen "kuld" over meget stor variation i forhold til antallet af hvalpe. Dette er i høj grad racebestemt, så opdrættere af racer, der typisk får 1-3 hvalpe pr. kuld, vil blive

tilgodeset, hvis der tilføjes et minimumsantal af hvalpe før et opdræt kan betegnes som "erhvervsmæssigt". DKK anbefaler at indføre et minimumsantal på 20 hvalpe.

Endelig har der været tvivl om, hvordan antallet af kuld pr år skal opgøres. Er det pr. løbende 12 måneder eller pr. kalenderår? Det bør fremgå.

§ 39, (Stk. 1).

Hunde, der indføres i virksomheden, skal straks vaccineres mod hundesyge, parvovirus og hepatitis, medmindre der foreligger en dyrlægeerklæring om, at de er vaccineret mod de pågældende sygdomme i henhold til vaccinationspraksis efter almindelig anerkendt faglig standard.

WSAVA anbefaler i dag at benytte titertest forud vaccinationer hos hunde over 16 uger, da disse i mange tilfælde er beskyttet livslangt. Følgende formulering foreslås:

Hunde, der indføres i virksomheden, skal straks vaccineres mod hundesyge, parvovirus og hepatitis, medmindre der foreligger dokumentation for, at de er beskyttede mod de pågældende sygdomme i henhold til vaccinationspraksis eller titermåling efter almindelig anerkendt faglig standard.

§ 45, Stk. 4.

Har hundene fri adgang til en løbegård, kan arealkravene i stk. 2 og 3 nedsættes med indtil det halve, forudsat det samlede areal af hundenes opholdsrum og løbegården opfylder minimumsarealkravene i stk. 2 og 3.

DKK oplever, at betegnelsen "fri adgang til en løbegård" er svær at fortolke. Derfor ønsker DKK igen en klar præcisering i form af et minimumskrav. Det kunne f.eks. være 10 timer i tidsrummet fra k. 7:00 – 20:00. Passagen ud til løbegården skal naturligvis være skærmet med f.eks. et vindfang, så hundene ikke oplever træk og kulde.

Med venlig hilsen
DANSK KENNEL KLUB

Jørgen Hindse, Formand

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

3. august 2020

J.nr. 2020-12-0835
Dok.nr. 241130
Sagsbehandler
Rasmus Martens

Sendt til 15@fvst.dk med kopi til henol@fvst.dk og
chrli@fvst.dk

Bemærkninger til høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven (Deres j. nr. 2020-15-31-00167)

1. Datatilsynet har ved e-mail af 29. juni 2020 modtaget udkast til 12 bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven, hvor Fødevarestyrelsen anmoder om Datatilsynets eventuelle bemærkninger hertil.
2. Efter en gennemgang af udkastene til de 12 bekendtgørelser vurderer Datatilsynet, at udkastene ikke giver anledning til bemærkninger.
3. Datatilsynet gør opmærksom på, at det følger af databeskyttelseslovens § 28, at Datatilsynets udtalelse skal indhentes i forbindelse med udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser m.v., som har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Datatilsynet anmoder på baggrund deraf om, at der for fremtiden alene fremsendes udkast til lovforslag, bekendtgørelser m.v., som omhandler behandling af personoplysninger.

4. Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er Fødevarestyrelsen velkommen til at rette henvendelse til Datatilsynet på 33 19 32 00 eller til undertegnede på 29 49 32 89.

Med venlig hilsen

Rasmus Martens

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Fødevarestyrelsen
Dyrevelfærd og Veterinærmedicin
Mail I5@fvst.dk
Kopi til chrli@fvst.dk og henol@fvst.dk

19. august 2020
km/20-03378
FVST j.nr. 2020-15-31-00167

Høringssvar fra Den Danske Dyrlægeforening vedrørende 12 bekendtgørelser i medfør af dyrevelfærdsloven.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) bakker op om regelforenklingen af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet. Det er samtidigt væsentligt for DDD, at der i processen med regelforenklingen ikke sker forringelser i forhold til gældende lovgivning og dyrevelfærden.

Generelle kommentarer til udkastet

I forbindelse med at en række dyreartsspecifikke love skal ophæves og i stedet videreføres på bekendtgørelsesniveau i medfør af dyrevelfærdsloven, er det DDDs opfattelse, at dette i høj grad sker som en videreførelse af gældende lovgivning.

Imidlertid mener DDD, at det nuværende udkast i højere grad bør moderniseres og omfatte flere dyrearter, herunder bl.a. opdateringer for lam/får samt akvakultur, men også i særlig grad katte. Det er DDDs holdning, at vilkårene for disse dyrearter devalueres indirekte, idet man fastsætter detaljerede krav i bekendtgørelserne om mindstekrav til hold af hunde, heste, kvæg og svin og flytter regler fra andre bekendtgørelser hertil. De få regler, der vedrører vilkårene for øvrige dyrearter som fx lam og får, forbliver i videreført lovgivning uden yderligere modernisering eller omtales slet ikke.

Dette gør sig fx gældende vedrørende aflivning og krav om specifik smertebehandling hos visse dyrearter, hvor man med denne forskel i reglerne signalerer, at der også tillades forskel på, hvorledes man behandler og afliver de omtalte dyrearter. Derfor mener DDD, at man, så længe man ikke har flere dyreartsspecifikke bekendtgørelser, bør samle regler om aflivning, herunder slagtning, i sin egen bekendtgørelse og på den måde sikre lige god dyrevelfærd og sikkerhed for alle dyrearter.

Samme betragtning gør sig gældende for udegående dyr, hvor DDD ønsker en samlet lovgivning, der tager højde for alle udegående dyrearter i menneskers varetægt, da man alternativt ser udfordringer for de dyrearter, som ikke falder ind under en dyreartsspecifik bekendtgørelse.

En mere gennemgribende modernisering af det nuværende udkast til dyreartsspecifikke bekendtgørelser, suppleret med bekendtgørelser for de dyrearter, der stadig ikke beskyttes tilstrækkeligt alene ved dyrevelfærdsloven, vil også forhindre, at man får en række resterende bekendtgørelser med sparsomt, ofte uetisk og forældet indhold, hvilket må anses for værende imod den oprindelige tanke med Lovkompasset.

DDD mener, at arbejdet med at inddrage de øvrige dyrearter på bekendtgørelsesniveau har stor betydning – også selvom det måtte trække processen ud.

DDD ønsker, ud over ovenstående generelle bemærkninger, at henlede Fødevarestyrelsens opmærksomhed på de områder i høringens 12 bekendtgørelser, som DDD mener bør præciseres for at sikre dyrevelfærden hos de respektive dyrearter.

Kommentarer til de enkelte bekendtgørelsesudkast følger herunder i ikke-prioriteret rækkefølge.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste

- DDD finder det overordentligt positivt, at der indføres krav om artsfællekontakt for dyr af hesteslægten ved en ny § 3, idet DDD i tidligere høringer har givet udtryk for, at dette vil være en væsentligt dyrevelfærdsmæssig forbedring.
- § 8 stk. 2. "...jf. stk. 2 " slettes.
- § 22: DDD synes, det er positivt, at man indsætter en bestemmelse med krav til de personer, der passer heste for i højere grad at sikre velfærdsmæssig forsvarlig pasning. DDD mener, at der bør tilføjes krav om at mindst én myndig person er ansvarlig for, at kravene i § 22 overholdes.
- Kap. 11. I det nuværende forslag udgår hjemlen til at fastsætte krav for uddannelse, som i stedet videreføres i dyrevelfærdsloven. DDD mener, at man i denne forbindelse bør anerkende og sætte fokus på behovet for, at det er uddannede fagpersoner, der udfører vigtige funktioner i hestes pleje og behandling, som fx beslag af heste, så man sikrer, at god dyrevelfærd overholdes, og at sådanne relative invasive indgreb forudsætter en faglig kompetence dertil. DDD foreslår derfor, at der tilføjes krav til uddannelse af fagpersoner, der varetager disse funktioner. Således foreslår DDD konkret, at sygebeslag, der må forventes at udføres i relation til en diagnosticeret lidelse hos det enkelte dyr, kun må anlægges af en person med særligt uddannelse indenfor dette område, hvilket også tidligere er fremsat af bl.a. Det Dyreetiske Råd 31. maj 2012 og 16. juni 2016 i og behandlet i Lovforslag L 45 som fremsat 27. oktober 2016.
- Kap 12. DDD finder det generelt positivt, at man har tilføjet krav om bedøvelse og smertebehandling i medfør af dyrevelfærdsloven for visse typer af indgreb. Imidlertid er formuleringen "længerevarende smertebehandling" vanskelig at fortolke, og DDD foreslår derfor i stedet formuleringen "*passende smertebehandling for indgrebets type*".
- § 33. Sproglig præcision af halekupering til *haleamputation*.
- § 35. DDD mener, at der som en del af moderniseringen af lovgivningen bør tilføjes et særligt afsnit om tandbehandling på heste, som udføres i stor stil nu om dage – og ikke altid med den nødvendige faglige indsigt. DDD foreslår en formulering, der lægger sig op ad Det Veterinære Sundhedsråds udtalelser fra 2003. "*Tandpleje af eller behandling på de dele af en hests*

tænder, der ligger indenfor tandkødsniveau, behandling af patologiske tilstande i mundhulen eller behandling af en hest, der viser symptomer fra mundhulen eller fra regioner nær mundhulen, må kun foretages af en dyrlæge”.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

- § 2. På lige fod med anden lovgivning for fx heste mener DDD, at der bør fastsættes regler for, hvor længe en hund må stå opbundet - uanset det tilsyn, som er angivet i § 17. Dette for at sikre, at en hund ikke står opbundet 23 timer og 55 minutter i døgnet, men sikres en vis periode med fri bevægelse ud over de 5 meter lænke – fx via bestemmelser i § 16 (se under denne).

I overensstemmelse med øvrige ændringer i bekendtgørelsen bør formuleringen om adgang til opholdsrum, der ”kan yde den forsvarligt læ mod regn, blæst og kulde” ændres til ”et opholdsrum uden påvirkning fra regn, træk, varme eller kulde”, idet varmepåvirkning kan være livstruende for en hund, der ikke kan flytte sig frit.

- § 7. Det er DDDs holdning, at halekupering af hunde bør forbydes. DDD kan derfor ikke støtte op om undtagelse for visse racer mht. halekupering. Dette er også i overensstemmelse med udtalelse fra Det Dyreetiske Råd i år 2000.
DDD mener alene, at haleamputation kan komme på tale i de tilfælde, hvor der er veterinærfaglige grunde, der taler herfor. Derfor mener DDD, at formuleringen i § 7 bør ændres til: ”Hunde må kun haleamputeres, hvis det konkret er påkrævet af veterinære hensyn”. En sådan ændring vil medføre konsekvensrettelser fra halekupering til haleamputation i § 8 og at § 9 udgår.
- § 8. I lighed med øvrige tiltag i andre artsspecifikke bekendtgørelser jf. dyrevelfærdslovens bestemmelse om, at smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang, bør tilføjes ”stk. 2. Hunden skal ... og gives passende smertestillende behandling”.
- § 11 stk. 2. I lighed med øvrige tiltag i andre artsspecifikke bekendtgørelser, jf. dyrevelfærdslovens bestemmelse om at smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang, bør der tilføjes ”stk. 2. Hunden skal ... og gives passende smertestillende behandling”.
- § 12. Halekuperet ændres til haleamputeret jf. kommentarer til § 7.
- § 12 stk. 2. DDD ser positivt på muligheden for dispensation fra udstillingsforbuddet, når haleamputation er sket af veterinære årsager. Dog bør ordlyden konsekvensændres til ”...at hale- eller øreamputation er sket af veterinære årsager”.
- § 13 stk. 2. DDD finder det problematisk, at lægmand selv må aflive hvalpe op til en uge gamle og ser gerne, at det udelukkende må foretages af en person, der har modtaget uddannelse heri.

- § 16 stk. 6. Formuleringen bør præciseres til: ” frisk luft og motion minimum 2 x 30 minutter om dagen” i tråd med hensigten i § 46.
- § 17 stk. 3. En dyrlæge bør tilse dyret umiddelbart og ikke afvente behandlingseffekt, som der er lagt op til i bestemmelsen.
- § 18. Formuleringen ændres til ”opholdsrum uden påvirkning fra regn, træk, varme eller kulde”.
- § 26. Det er DDDs opfattelse, at der i stigende grad anvendes vogterhunde til bevogtning af husdyr i Danmark. Det er DDDs holdning, at der bør være krav om, hvilke typer hunde der kan anvendes til bevogtning, ligesom der bør stilles krav til de, som holder vogterhunde, således at der sikres tilstrækkelig indsigt i vogterhundes behov og træning af hensyn til dyret velfærd. Dette kan eksempelvis ske gennem et kursusbevis.

DDD mener, at det er væsentligt, at der også for disse typer af hunde fastsættes krav til opholdsrum for at beskytte dyrene om nødvendigt, fx i tilfælde af særligt dårligt vejr, og ser derfor positivt på forslaget. DDD mener dog også, at der i § 26 stk. 4 bør tilkaldes en dyrlæge straks, såfremt huden bliver syg, og at lægmand således ikke iværksætter behandling, der skal bringes til ende førend dyrlægen tilkaldes.

- DDD mener, at samme bestemmelser vedrørende dyrlægetilsyn bør gælde for vogterhunde, som for vagthunde (§ 23).

Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg

- Kapitel 2. Definitioner.
Kommentar: Der mangler definition af ammekvæg: Kvæg som holdes med henblik på kødproduktion. Ammetante: En ko, hvor flere kalve drikker mælk.
- Kapitel 3. Fællesbestemmelser for kreaturer § 3 til § 37.
 - § 16. Den besætningsansvarlige skal sørge for, at malkekøer, herunder malkekøer på græs, samt ungdyr og kalve, som er afkom af malkekvæg, tilses mindst en gang om dagen.
Kommentar: Under fællesbestemmelser for kreaturer er der særregler for malkekvæg. Hvilke regler gælder for ammekvæg? De bør tilses 1 gang daglig, når de er inde og jævnligt udenfor. Dette skal beskrives.
 - § 16 Stk. 2. Syge eller tilskadekomne malkekøer skal tilses med en hyppighed, der sikrer fornøden overvågning af sygdommens udvikling, dog mindst to gange om dagen.
Kommentar: Der bør stå kreaturer i stedet for. Det samme gælder for § 21 stk. 2, 3 og 4 samt § 22, § 23 og 24.
- § 39. Reglerne i §§ 43-45 finder ikke anvendelse på bedrifter med mindre end seks kalve og på ammekalve, der holdes hos moderen.
Kommentar: Hvad hvis kalvene går hos ammetanter – gælder reglerne så? De bør kunne undtages.

- § 49. Kalves suttebehov skal dækkes i forbindelse med mælkeoptagelse. Det kan foregå ved brug af 1) pattespand, pattebar eller mælkeautomat, 2) narresut placeret i umiddelbar nærhed af mælk tildelt i skål, spand eller kar, eller 3) løstliggende flydende sut i skål, spand eller kar.
Kommentar: Kalve som ammer ved ammetante eller moder er vel undtaget.
- § 82 Stk. 2. Malkekøer, der har kælvet, skal indtil 12 dage efter kælvning, eller indtil malkekoens fysiologiske balance er reetableret, have adgang til én ædeplads ved foderbordet pr. malkeko.
Kommentar: Der bør stå: Skal minimum i 12 dage efter kælvning (sproglig præcisering). Der er landmænd, som mener, at hvis koen har opnået fysiologisk balance inden dag 12, skal de ikke have en ædeplads pr. ko.
- § 116. Kunstig belysning i stalde skal i perioden fra den 1. november til den 1. marts dæmpes til højst 5 lux i sammenlagt 8 timer i tidsrummet mellem kl. 18 og kl. 6. I stalde med mindre end én ædeplads pr. ko kalv eller automatiske malkesystemer skal der dog være mindst 25 lux på gangarealer.
Kommentar: § 116 gælder for kalve – derfor kan det skrevet med rødt og understreget fjernes, da det kun er aktuelt hos voksne kreaturer.
- § 128. Mindst ét årligt kloveftersyn skal foretages af en dyrlæge eller klovbeskærer, der ikke er ansvarlig for eller arbejder på bedriften.
Kommentar: § 128 gælder for kalve – derfor kan bestemmelsen fjernes.
- § 130. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2020.
Kommentar: rettes til 2021

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise

- § 47-48. Halebidning
DDD er bekymret over, at der ikke er defineret reaktionsgrænser for, hvilket omfang af halebidning som berettiger halekupering, dvs. hvor få tilfælde af halebidning, der må forekomme før en griseproducent skal igangsætte forsøg med kuld med hele haler. DDD mener ikke, at det er realistisk helt at undgå halebid, hverken hos halekuperede grise eller grise med hele haler. I sidste ende er formålet at reducere andelen af halekuperede grise, og DDD er bekymret for, at man ikke i bekendtgørelsen forholder sig til konsekvensen af den dokumenterede forekomst. Dermed er der risiko for, at tiltagene ikke får den ønskede effekt. De manglende reaktionsgrænser giver en fleksibilitet, men samtidig en usikkerhed omkring, hvornår man er berettiget til at halekupere sine grise. Det giver usikkerhed både for landmanden og for Fødevarestyrelsens og Landbrugsstyrelsens kontrollanter.

DDD håber derfor, at bekendtgørelsen vil følges af en vejledning til både svineproducenter og Fødevarestyrelsens kontrollanter med klar definition af reaktionsgrænser for halebidning, fx opgjort som andel af halebidte grise i en bestemt tidsperiode, samt om opgørelsen bør være på besætnings-, staldafsnit- eller stiniveau. DDD mener, at forekomsten bør opgøres pr. staldafsnit – og at opgørelsen bør laves på samme niveau som risikovurderingen.

Der bør ligeledes indgå en vejledning i, hvordan man skal vægte milde og alvorlige halebid. DDD mener, at milde og alvorlige halebid bør tælle ligeligt, da tilstedeværelsen af bid tyder på

uhensigtsmæssig adfærd uanset alvorlighed, og at alvorligheden også vil afhænge af, hvor dygtig griseproducenten er til at gribe ind og stoppe udbrud af halebid, hvis de forekommer.

- § 49. Foranstaltninger for at forhindre halebidning skal identificeres ved hjælp af en risikovurdering.
DDD mener, at det bør præciseres i en vejledning, hvilket niveau risikovurderingerne bør laves på. Da risikofaktorer for halebidning kan variere mellem både staldafsnit og stier, mener DDD ikke, at risikovurderingen bør laves på besætningsniveau. Det bør være pr. staldafsnit. Det bør ligeledes præciseres, hvor ofte en risikovurdering bør gentages. DDD mener som minimum hver 6.-12. måned eller oftere, hvis afhjælpning af risici identificeret i den seneste risikovurdering forventes inden for en kortere periode.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger

og

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kalkuner

- Det er DDDs opfattelse, at gældende ret vil blive overført fyldestgørende til de nye bekendtgørelser.
- Vedrørende bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger findes umiddelbart ikke et bilag 2, som der henvises til, hvorfor der må menes bilag 1 i bekendtgørelse 1047 af 13.08.2018.
- På sigt vil det være ønskeligt, om myndighederne vil undersøge nærmere, hvorvidt der er basis for at fastsætte regler vedr. miljøberigelse, strukturfoder og pleje af fjerdragt af hensyn til slagtekyllinger og forældredyr til slagtekyllingers velfærd, jf. hjemlen i dyrevelfærdslovens § 11, stk. 2. Der har de senere år været stigende forskningsmæssig aktivitet på området, se fx to nyere reviews af den videnskabelige litteratur <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29211895/> og <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28649569/>.

Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afhorning af visse dyr

- § 2. ordlyden bør ændres til haleamputeres.
- § 3. DDD mener, at det er utidssvarende og uetisk, at lam fortsat må halekuperes ved anvendelse af elastrator, uden forudgående bedøvelse eller behandling med smertestillende, og at denne bestemmelse ikke er i tråd med dyrevelfærdslovens formålsparagraf og § 2.
- § 4. bør indeholde krav om passende smertestillende behandling.
- § 6. Som for § 3 mener DDD, at dette ikke er i tråd med dyrevelfærdslovens formålsparagraf og § 2 – at man må foretage kastration af lam og gedekid ved klemning og elastrator. Under de givne betingelser og uden smertebehandling.

For alle typer af smertevoldende indgreb bør der sættes krav om passende smertebehandling under og efter.

Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr

- § 4 stk. 3. DDD finder det problematisk, at lægmand selv må aflive killinger op til en uge gamle og ønsker at aflivning foretages af en, der har modtaget undervisning i det.

Spørgsmål til ovenstående høringssvar kan rettes til undertegnede på mail km@ddd.dk. DDD stiller sig naturligvis også til rådighed for et fremtidigt samarbejde om det faglige indhold.

Med venlig hilsen

Karin Melsen
Fagpolitisk konsulent

Att. Henriette Oldager
Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

21. august 2020

Vedr. høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven.

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra Fødevarestyrelsen dateret d. 29. juni 2020 vedr. høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven (J.nr. 2020-15-31-00167). Det Dyreetiske Råd har følgende bemærkninger.

Det Dyreetiske Råd noterer indledningsvis, at hensigten med de foreslåede bekendtgørelser er, sammen med den nye dyrevelfærdslov, at gennemføre en forenkling af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet. Rådet noterer dog også, at der visse steder samtidig er foreslået ændringer i substansen. Rådet har i indeværende høring udover at forholde sig til de foreslåede ændringer, derfor også peget på yderligere forhold, der efter Rådets vurdering bør justeres samtidig med de allerede foreslåede ændringer af bekendtgørelserne.

Vedr. bekendtgørelserne om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af henholdsvis grise, kvæg og heste, samt bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr

I bekendtgørelserne fastsættes, at nødslagtninger undtages fra bestemmelser vedrørende forbud mod slagtning og aflivning af drægtige landbrugsdyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden. Det fremgår imidlertid ikke af bekendtgørelserne, hvordan nødslagtninger skal defineres. Det Dyreetiske Råd foreslår, at dette præciseres i de pågældende bekendtgørelser.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af grise

Det fremgår af høringsmaterialet, at der er indsat en ny bestemmelse for at præcisere, at krav om dokumentation i forbindelse med afsætning af halekuperede grise også gælder mellemhandlere (§ 49, stk. 6). Det Dyreetiske Råd finder, at der er behov for at sikre, at halekupering alene bruges som en nødløsning, hvor andre tiltag til at reducere halebidning har vist sig at være utilstrækkelige. Rådet kan derfor tilslutte sig denne præcisering.

Det fremgår videre af høringsmaterialet, at det i § 52, stk. 2, 3. pkt., foreslås at indsætte en præcisering af, at bedøvelse med boltpistol skal efterfølges af afblødning eller rygmarvsstødning, så det sikres, at grisen dør. Det Dyreetiske Råd kan naturligvis også tilslutte sig dette.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af heste

Det foreslås i en ny § 3 at fastsætte krav om, at heste skal holdes mindst to sammen. Det Dyreetiske Råd bakker som udgangspunkt op om tiltag, der søger at sikre, at hestes sociale adfærd tilgodeses. Rådet har tidligere udtalt sig om lovkrav om kontakt med artsfæller ved hold af heste, bl.a. i høringssvar til lov om hold af heste (2016)¹. Rådet udtrykte her betænkelighed ved at stille et decideret lovkrav om, at heste opstaldes mindst to sammen, da det kan medføre utilsigtede praktiske problemer. Rådet foreslog i stedet, at der stilles krav om adgang til fold med artsfæller, så hestene på denne måde sikres social kontakt og mulighed for at udfolde social adfærd med andre heste. Rådet vil i indeværende høring gerne gentage denne anbefaling.

Der lægges i indeværende høring op til en overgangsordning for eksisterende hestehold, hvor heste holdes alene, hvilket Rådet kan tilslutte sig. Rådet mener dog, at der også bør tages højde for, hvordan man skal forholde sig, hvis den ene hest dør – fx i forhold til hvor hurtigt, der skal anskaffes en ny hest, og at der bør være en mulighed for at kunne søge dispensation, hvis særlige forhold gør sig gældende i forhold til den enlige hests velfærd.

Det Dyreetiske Råd har ved flere lejligheder (også i ovennævnte høringssvar) peget på, at der kan være behov for gennem lovmæssige tiltag at løfte hesteejernes vidensniveau. Rådet hilser derfor forslaget i § 22 velkomment, hvor det præciseres, at heste skal passes af et tilstrækkeligt antal personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, således at hestene kan passes velfærds-mæssigt forsvarligt.

Endelig kan Det Dyreetiske Råd tilslutte sig de foreslåede bestemmelser i § 33, 3. pkt., og § 34, 2. pkt., som fastsætter, at heste i forbindelse med hhv. halekupering og kastration skal have længerevarende smertebehandling.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg

Der er i § 82, stk. 3, foreslået en tekst, der jf. høringsmaterialet har til hensigt at være en sproglig præcisering af bestemmelsen om antal køer pr. ædeplads i staldafsnit, hvor der er køer, der har kælvet inden for de sidste 12 dage, med hensyn til ædeplads for de af køerne, der ikke har kælvet inden for de sidste 12 dage.

Det Dyreetiske Råd finder bestemmelsen (sammenholdt med § 82, stk. 1 og 2) uklar i forhold til, hvilken belægningsgrad, der gælder, når køer, der har kælvet inden for de sidste 12 dage, holdes sammen med køer, der ikke har. Management er her en afgørende faktor, og Rådet efterlyser en klarere beskrivelse af, hvordan dette skal udregnes og håndteres i praksis.

§ 82, stk. 2, viderefører desuden en henvisning til reetablering af malkekoens fysiologiske balance. Så vidt Det Dyreetiske Råd er orienteret, er dette ikke klart defineret, og Rådet anbefaler derfor et mere præcist mål.

I kapitel 6 med særlige bestemmelser for ungdyr, som er afkom af malkekvæg, nævnes flere gange køer og malkekvæg. Rådet antager, at dette er en fejl.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

I §§ 7-9 fastsættes regler for halekupering af hunde. Reglerne for hunde, der halekuperes af veterinære grunde er adskilt fra regler for de hunderacer, der er undtaget fra det generelle forbud mod halekupering. I begge tilfælde synes det imidlertid at gælde, at halekuperingen skal foretages af en dyrlæge, og at der skal anvendes bedøvelse (de tilladte racer undtages ikke fra kravet om bedøvelse i § 8). Rådet mener, at paragrafferne med fordel kan omstruktureres, så det fremgår klart, at ved halekupering af hunde gælder disse krav, uanset årsag til undtagelsen fra det generelle forbud.

Det Dyreetiske Råd kan tilslutte sig, at tidskravet om mindst 30 minutters motion og frisk luft mindst to gange dagligt (§ 46, stk. 1), udvides fra kun at gælde for motion på lufteture til også at gælde motion på udearealer. Rådet kan ligeledes tilslutte sig, at dette krav ikke kan opfyldes af en evt. fri adgang til en løbegård (§ 46, stk. 2), da et større og beriget areal/en luftetur i højere grad sikrer kvaliteten af hundens motion end blot adgang til en løbegård. Rådet savner dog klarere definitioner af, hvad der adskiller en "løbegård" fra et "udeareal" og anbefaler, at dette tilføjes bekendtgørelsen, så der ikke opstår tvivl om, hvilke forhold der er tilstrækkelige for at opfylde kravet i § 46, stk. 1.

Det Dyreetiske Råd finder i øvrigt, at bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde fremstår forældet og i flere tilfælde er upræcis. Dette bliver særlig tydeligt, når bekendtgørelsen som i forbindelse med indeværende høring læses sideløbende med bekendtgørelser for hold af andre dyrearter.

Det Dyreetiske Råd vil derfor anbefale, at bekendtgørelsen revideres, så den fremstår fagligt opdateret og med en detaljeringsgrad på linje med de øvrige artsspecifikke bekendtgørelser. Det gælder fx i forhold til:

- § 2 om opbinding af hunde: at hunden ikke "til stadighed" må være opbundet er upræcist. Her kan fx anføres et maksimalt antal timer i døgnet, hvor hunden må holdes bundet, og at det kun er tilladt i begrænsede perioder, dvs. at det ikke må have karakter af at være en permanent måde at holde hunden på.
- § 4, stk. 3, om brug af halsbånd med tappe på indersiden: der findes i dag andre og mere effektive måder at kontrollere hunde på, fx grimer og seler, og som ikke virker gennem at påføre hunden smerte. Tilladelse til brug af de pågældende halsbånd synes derfor forældet, og de bør forbydes.
- § 11, stk. 2, om bedøvelse ved kastration: her bør også stilles krav om smertebehandling under og efter indgrebet.
- § 16, stk. 1, om vagthundes opholdsrum: her står at opholdsrummet skal tilgodese hundens behov for bevægelse og naturlig udfoldelse. Det bør præciseres, hvad der skal til for at opnå dette, fx svarende til krav til erhvervsmæssigt hundehold, bl.a. til plads, luftning, og menneskelig kontakt ud over tilsyn osv.
- § 23 om dyrlægetilsyn: værdien af tilsynet vil blive understøttet af mere præcise krav at bygge tilsynet på.
- § 45, stk. 1 og 2, og § 46, stk. 3, om opholdsrum og udearealer ved erhvervsmæssigt hold af hunde: her nævnes bl.a. krav om et beriget miljø med legeredskaber, men det præciseres ikke, hvilke redskaber der giver en sådan berigelse. Redskaber, der blot ligger på gulvet/jorden, har kun begrænset effekt, og der bør derfor anføres, at redskaberne skal kunne stimulere hunden mentalt. Miljøet kan i øvrigt beriges på

andre måder end med legeredskaber, fx duftspor, fødesøgning og social kontakt, hvilket også bør fremgå.

Ovenstående skal ikke ses som en udtømmende liste over punkter med behov for revision. Hensigten er blot at give eksempler til illustration af, hvorfor bekendtgørelsen fremstår forældet og upræcis. Det Dyreetiske Råd håber, at dette kan tjene som inspiration til at igangsætte en grundig revision af reglerne for hold af hunde.

Vedr. bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Bekendtgørelsesudkastet lægger op til med overgangsordninger at forbyde hold og fremvisning af elefanter, søløver og zebraer i cirkus (bilag 1, jf. § 4, samt § 57, § 58, stk. 1 og § 59, stk. 1.).

Det Dyreetiske Råd har ikke i forbindelse med indeværende høring drøftet, hvorvidt der bør være et forbud mod hold og fremvisning af de nævnte dyr i cirkus eller ej. Rådet har tidligere udtalt sig om hold og fremvisning af dyr i cirkus i høringssvar i 2003² og 2008³, og Rådet har efter anmodning fra miljø- og fødevareministeren afgivet en udtalelse om dyreetiske og dyrevelfærdsmæssige overvejelser i forbindelse med omplacering af vilde dyr, der har været holdt i cirkus (2018)⁴. Rådet pegede i udtalelsen bl.a. på, at det ved indførelsen af et forbud mod vilde dyr i cirkus er vigtigt at tillade en tilstrækkelig overgangsordning til at kunne sikre en ansvarlig afhændelse af dyrene. Rådet kan på den baggrund som udgangspunkt tilslutte sig de foreslåede overgangsperioder. Rådet ser dog ikke nødvendigheden af en overgangsordning for elefanter, da de danske cirkuselefanter allerede er afhændet. Rådet sætter samtidig spørgsmålstegn ved nødvendigheden af en femårig overgangsperiode for zebraer og søløver. Disse dyr kan relativt nemt afhændes, hvis det skønnes at være den bedste løsning, når de ikke må fremvises på turné.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Sekretariatsleder

¹ Høringssvar af 16. juni 2016 til høring om forslag til lov om ændring af lov om hold af heste:
<https://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/hoeringssvar-om-hesteloven-2016/>

² Høringssvar af 12. september 2003 til høring om Rådet vedrørende hold af særlige dyrs udtalelse af 21. juli 2003 om fremvisning af vilde dyr i cirkus m.v.:
<https://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/hoeringssvar-om-dyr-i-cirkus-2003/>

³ Høringssvar af 2. december 2008 til høring over rapport om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.:
<http://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/hoeringssvar-om-dyr-i-cirkus2008/>

⁴ Udtalelse om dyreetiske og dyrevelfærdsmæssige overvejelser i forbindelse med omplacering af vilde dyr, der har været holdt i cirkus (2018).
<https://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/udtalelse-om-omplacering-af-vilde-cirkusdyr-2018/>

Til: 15@fvst.dk (Veterinær Dyrevelfærd og Veterinærmedicin 15)
Cc: HENOL@fvst.dk (Henriette Oldager (FVST)), CHRLLI@fvst.dk (Christin Lia (FVST)), LZK@fvst.dk (Lissi Vestergaard Karlsen (FVST))
Fra: Tanja Bundsgaard Müller Hansen (FVST) (TBMH@fvst.dk)
Titel: Det Veterinære Sundhedsråds høringssvar (2020-24-018-00032): Høring af ikke-ministerielle parter over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven 2020-15-31-00167
Sendt: 25-08-2020 07:06:03

Rådet har følgende bemærkninger til fremsendte høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven.

Vedrørende §§ 3 og 6, i bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr:

- Amputation med elastrator kan potentielt inducere smerter, som udover smerten ved selve afsnøringen af blodforsyningen inkluderer langvarige inflammatoriske og neuropatiske smerter, hvoraf visse ikke kan lindres med almindeligt tilgængelige lægemidler.
- Anvendelse af elastrator virker ved induktion af iskæmisk nekrose, som indebærer risiko for infektion og yderligere induktion af inflammatorisk og neuropatisk smerte.
- Halekupering af lam med elastrator, jf. § 3, er længerevarende smertevoldende for dyret.
- Kastration af lam og gedekid med klemning og elastrator, jf. § 6, er længerevarende smertevoldende.
- Den påbudte anlæggelse af lokalbedøvelse, jf. § 6, pkt. 2, med de sædvanligt anvendte midler til lokalbedøvelse vil virkningsmæssigt være begrænset til ca. en times varighed og således ikke være tilstrækkelig til at dække den væsentligt længerevarende smerteperiode.

Rådet har ved tidligere lejligheder anført, at Rådet finder, at bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr ikke er tidssvarende og bør revideres. Rådet finder, at anvendelse af elastrator ikke er en dyreværnsmæssig acceptabel og forsvarlig metode til brug ved kastration og halekupering.

Rådet finder dertil overordnet, at bekendtgørelserne fremgår inkonsekvente i bla. anvendelsen af begreber og de enkelte definitioner. Endvidere finder Rådet, at de mange semantiske fejl, kan være meningsforstyrrende.

Til eksempel har Rådet følgende bemærkninger:

Vedrørende bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr

§ 6.

Stk. 3. Stk. 2, gælder ikke aflivning af hundehvalpe og kattekillinger, der sker i umiddelbar tilslutning til fødslen og ikke senere end en uge efter fødslen. Aflivning ved drukning må ikke finde sted, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1.

Foreslås ændret til; gælder ikke aflivning af hundehvalpe og kattekillinger, hvor aflivning sker i umiddelbar tilslutning til fødslen og ikke senere end en uge efter fødslen. Aflivning ved drukning må ikke finde sted, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1."

Vedr. bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr

§ 6. Dyr må kun kastreres, hvis dyret er bedøvet, inden kastrationen foretages.

Foreslås ændret til: Dyr må kun kastreres, hvis dyret er bedøvet, forinden og under kastrationen.

Med venlig hilsen

Tanja Bundsgaard Müller

Fuldmægtig, cand.jur., Juridisk sekretær for Det Veterinære Sundhedsråd.
+45 72 27 67 18 | tbmh@fvst.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet

Fødevarerstyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

#viarbejderforføden

Fra: Henriette Oldager (FVST) <HENOL@fvst.dk>

Sendt: 29. juni 2020 11:51

Til: Henriette Oldager (FVST) <HENOL@fvst.dk>; Christin Lia (FVST) <CHRLI@fvst.dk>

Emne: Høring af ikke-ministerielle parter over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Fødevarestyrelsen sender hermed udkast til 12 bekendtgørelser i høring. Bekendtgørelserne, der skal udstedes i medfør af dyrevelfærdsloven, er følgende:

- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af grise
- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af heste
- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg
- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger
- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kalkuner

- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af hunde

- Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr
- Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr
- Bekendtgørelse om forbud mod brugen af visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring
- Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afforning af dyr
- Bekendtgørelse om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte
- Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Udkast til bekendtgørelserne med tilhørende sammenligningstabeller er lagt på Høringsportalen og kan findes via dette link:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64111>

Høringssvaret bedes sendt til Fødevarestyrelsen på e-mail 15@fvst.dk med kopi til henol@fvst.dk og chrlil@fvst.dk med angivelse af j.nr. 2020-15-31-00167 i emnefeltet.

Fødevarestyrelsen skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar **senest fredag den 21. august 2020**.

De modtagne høringssvar vil efter høringsfristens udløb blive offentliggjort på Høringsportalen www.borger.dk. Ved afgivelse af høringssvar samtykker høringsparten i, at vedkommendes høringssvar, e-mailadresse og navn offentliggøres på Høringsportalen efter endt høring.

Venlig hilsen

Henriette Oldager

Specialkonsulent, cand. jur. | Dyrevelfærd og Veterinærmedicin
+45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

#viarbejderforføden

Fødevarestyrelsen kan anvende personoplysninger til brug for sagsbehandlingen, bl.a. oplysninger om navn og adresse.

Retsgrundlaget for vores behandling af dine personoplysninger følger af den til enhver tid gældende fødevare-, veterinær- og foderstoflovgivning, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Læs mere i Fødevarestyrelsens [Persondatapolitik](#).

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Høsterkøb den 20. august 2020

Vedr: Høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

DOSO fremsender hermed sit høringssvar over udkast til de 12 bekendtgørelser, som udstedes som følge af vedtagelsen af lov nr. 133 af 25. februar 2020 om dyrevelfærd (dyrevelfærdsloven). DOSO noterer sig, at bekendtgørelserne og loven forventes at træde i kraft den 1. januar 2021.

Med udstedelse af den nye dyrevelfærdslov træder en mere forenklet og fleksibel lovgivningsstruktur i kraft på dyrevelfærdsområdet. DOSO byder et fleksibelt lovstruktur velkommen, og ser behovet for en bedre tilpasning af reglerne, efter udviklingen på dyrevelfærdsområdet, nødvendigt. DOSO vil i den forbindelse dog gerne understrege, at tilpasningen af reglerne altid må komme dyrene til gode således, at tilpasningen sker for at højne og forbedre dyrevelfærden for de dyr, som er omfattet af bekendtgørelsernes anvendelsesområde. DOSO er opmærksom på, at der med den forenkledte lovstruktur følger en hurtigere og nemmere proces for ændring af reglerne på området, da der for en del af reglerne, som tidligere havde hjemmel i de artsspecifikke love, ikke længere forudsættes lovændring ved folketingsbehandling. Det er derfor vigtigt for DOSO at understrege, at den gældende ret, som udkastet af de 12 bekendtgørelser fastsætter, må betragtes som minimumsregulering således, at tilpasningen af reglerne fremover foretages med henblik på at forbedre og ikke yderligere forringe dyrevelfærden for de omhandlede dyr. DOSO foreslår, at følgende indsættes som indledning i alle bekendtgørelser: ”Denne bekendtgørelse har overordnet til formål at fremme god dyrevelfærd, herunder beskytte dyr, og fremme respekt for dyr som levende og sansende væsener, samt at varetage dyreetiske hensyn”.

Som følge af høringens omfattende karakter, herunder de mange bestemmelser der videreføres og præciseres, har DOSO i det følgende anført bemærkninger til de ændringer, som har givet anledning til bemærkninger:

Bekendtgørelse om mindstekrav til hold af grise

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

I den danske svineproduktion er der en lang række forhold, som ikke opfylder de krav til dyrevelfærd, som dyrevelfærdslovens indledende paragraffer beskriver. Der er mange

Anima, Dansk Dyreværn Århus, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Venner,
Dyreværnet-Værn for Værgeløse Dyr, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel Fyn, Inges Kattehjem, Kattens Værn,
Nyt Hesteliv, Svalen, World Animal Protection-Danmark, Pindsvinevennerne i Danmark,
Sønderjyllands Dyreværnsforening, Dyrenes Frie Farm, Nordsjællands Kattehjælp
Danish Friends of Animals, Dyr læger uden Grænser, Fair Dog, Hestens Værn,
De Vilde Delfiner.

DOSO
RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

forskellige årsager til dette, men der er dog nogle helt indlysende mangler i bekendtgørelsen, som DOSO kort vil nævne her.

I forbindelse med omtalen af mængden af beskæftigelses- og rodemateriale (§ 14) og foder (§ 18) ønsker DOSO nogle mere præcise angivelser. Formuleringen "adgang til tilstrækkelig mængde halm" bør erstattes af en eksakt mængde halm, så kravene bliver lettere at administrere i praksis. Ligeledes må det fremgå, hvor stor en del af foderet der skal være fyldigt og med højt fiberindhold, for at grisene kan få mæthedsfornemmelse og undgår mavesår.

At det fortsat skal være tilladt at fikser soen i fareboksen før og efter faring er stærkt kritisabelt, ligesom der ikke burde dispenseres fra kravet om en fravænningsperiode på 28 dage (§ 33, stk. 2). Avl mod mindre kuld og afskaffelse af brug af ammesøer ville gøre dispensationen unødvendig.

DOSO mener, at kravet om forudgående bedøvelse inden kastration (§ 44) og halekupering (§ 47) også bør gælde inden for grisens første levedøgn, ligesom det gælder for alle andre større pattedyr.

Aflivning, herunder slagtning i besætninger, jf. § 54:

DOSO bemærker, at der i forbindelse med fastsættelsen af § 54, om aldersgrænsen for udførelse af aflivninger, herunder slagtninger, som er en videreførelse af § 4, i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr (bkg nr. 135 af 14. februar 2014), ikke er medtaget ordet "bedøvelse". DOSO mener, at aldersgrænsen - af hensyn til grisebesætningens velfærd - også bør omfatte udførelse af bedøvelse på grise. DOSO ser det derfor vigtigt, at kravet fortsat opretholdes og videreføres i overensstemmelse med det, der allerede er gældende efter den nugældende § 4 i bkg 135/2014.

Aflivning, herunder slagtning i besætninger, jf. § 56, stk. 1:

DOSO ser det nødvendigt, at begrebet "nødslagtning" efter § 56, stk. 1, som hjemler en undtagelsesadgang for slagteforbuddet af drægtige søer og gylte i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, præciseres således, at der ikke hersker tvivl om, hvorledes begrebet skal fortolkes i praksis. Af lovbemærkningerne til § 2, i lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden (lbkg nr. 258 af 8. marts 2013), fremgår det, at der ved nødslagtning skal forstås enhver slagtning, hvor aflivningen udføres uden for et slagteri efter beslutning af en dyrlæge på grund af et ulykkestilfælde eller alvorlige fysiologiske forstyrrelser eller funktionsforstyrrelser. DOSO foreslår, at denne definition indsættes i bekendtgørelsen kapitel 1, hvor de øvrige definitioner fremgår.

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste**Krav om artsfællekontakt, jf. § 3:**

DOSO glæder sig over, at der med den nye dyrevelfærdslov indføres et krav om hestens kontakt til artsfæller, som udmøntes i bekendtgørelsens § 3. Der har for DOSO ikke hersket tvivl om, at kontakt til artsfæller er særdeles væsentligt for hestens velfærd, idet en manglende social kontakt kan medføre, at hesten udvikler stress, nervøsitet og anden unormal adfærd.

Det bør dog præciseres, at hestene skal gå på samme fold, så de kan røre hinanden og dermed have det sociale samvær, som er vigtigt for hestes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Det hjælper ikke, hvis hestene går langt fra hinanden på to forskellige folde under samme matrikel, hvor de kan se hinanden.

Der bør sættes et maksimalt tidsrum for overgangsordningen, da heste og særligt ponyer og æsler kan blive op mod 30-40 år gamle. Fx overgangsordning på 5-10 år. Samtidig skal DOSO bemærke, at bestemmelserne i hestelovens § 33 erstattes med en almindelig strafbemærkelse i den nye bekendtgørelse, jf. bekendtgørelsens § 36. Af det fremsendte høringsmateriale fremgår det ikke nærmere, hvorledes indførelsen af det strafsanktionerede krav skal håndhæves, herunder hvilken retsvirkning overtrædelse af kravet om artsfællekontakt skal have henset til de heste, der fortsat holdes enkeltvis. DOSO finder det vigtigt, at et sådant strafsanktioneret krav bør indebære en pligt til, at den ansvarlige for et hestehold samtidig genopretter lovovertrædelsen således, at hesteholdet fremadrettet består af minimum to heste, idet hensynet til hestens velfærd fortsat bør være afgørende.

Tilsynspligt, jf. § 23, stk 1:

Den gældende tilsynspligt efter hestelovens § 23 er med en enkelt præcisering om pligtens omfang, herunder til også at være gældende for heste på græs eller lignende, videreført i sin oprindelig form. Af bemærkningerne til hestelovens § 23 fremgår der en præciseret beskrivelse af tilsynspligtens indhold, herunder til hvad den ansvarlige for hesteholdet eller den, der fører tilsyn på den ansvarliges vegne, skal sikre for så vidt angår hestens adfærd, dens opstaldning på fold og stalde m.v. DOSO bemærker i den forbindelse, at bemærkningerne til bestemmelsen består som fortolkningsbidrag til lovbestemmelsen, som ved lovens ophævelse ikke længere vil være gældende. DOSO ser det vigtigt, at de gældende beskrivelser af hestelovens § 23 også videreføres, både for at sikre at der ikke hersker tvivl bestemmelsens omfang og indhold, og for at sikre at bestemmelsen fortolkes og anvendes i henhold til lovbestemmelsens formål og hensigt. DOSO ser derfor gerne, at tilsynspligten efter bekendtgørelsens 23, stk. 1, suppleres med en nærmere beskrivelse i overensstemmelse med bemærkningerne til hestelovens § 23.

DOSO
RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Aflivning, herunder slagtning af heste i hestehold, jf. § 25, stk. 2:

DOSO bemærker, at der i forbindelse med fastsættelsen af § 25, stk. 2, om aldersgrænsen for udførelse af aflivninger, herunder slagtninger, som er en videreførelse af § 4 i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr (bkg nr. 135 af 14. februar 2014), ikke er medtaget ordet "bedøvelse". DOSO mener, at aldersgrænsen - af hensyn til hestens velfærd - også bør omfatte udførelse af bedøvelse på heste. DOSO ser det derfor vigtigt, at kravet fortsat opretholdes og videreføres i overensstemmelse med det, der allerede er gældende efter den nugældende § 4 i bkg 135/2014.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser, jf. § 138:

DOSO bemærker, at der i bekendtgørelsesudkastet foreslås en væsentlig ændring af velfærden for kviekalve, der indgår i slagteproduktionen, idet kviekalve med den foreslåede § 137, stk. 1, som fastsætter en overgangsordning for forbuddet mod fuldspaltegulve til ungdyr og kalve, der er afkom af malkekvæg, fremover vil undtages fra kravet om afgræsning i sommerperioden. Med den foreslåede undtagelse vil slagtekvier fremover sidestilles med slagtetyre og tyrekalve, der indgår i slagteproduktionen. Af det fremsendte høringsmateriale fremgår der ingen nærmere begrundelse for, hvad baggrunden og hensynet til den foreslåede ændring er, som efter DOSO's overbevisning, vil forringe velfærden for de omfattede kvier væsentligt.

Kravet om afgræsning i sommerperioden blev indsat for at opveje og tilgodese hensynet til dyrenes velfærd, indtil forbuddet mod fuldspaltegulve træder i kraft for bedrifter. DOSO mener, at alle kalve og kvier, der indgår i slagteproduktionen, bør have adgang til afgræsning i sommerperioden, som compensation for at de fortsat står på fuldspaltegulve, og ser det beklageligt, at kravet ikke allerede omfatter slagtetyre og tyrekalve, der indgår i slagteproduktionen. Hensynet til disse dyrs velfærd og deres behov for afgræsning bør i dette tilfælde vægtes højst, og ikke forringes yderligere. DOSO tager derfor kraftigt afstand fra den foreslåede ændring, som vil medføre en yderligere forringelse af velfærden for de omfattede dyr.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen:

DOSO ønsker at højne dyrevelfærden for slagtekyllinger og for kyllinger under

Anima, Dansk Dyreværn Århus, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Venner,
Dyreværnet-Værn for Værgeløse Dyr, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel Fyn, Inges Kattehjem, Kattens Værn,
Nyt Hesteliv, Svalen, World Animal Protection-Danmark, Pindsvinevennerne i Danmark,
Sønderjyllands Dyreværnsforening, Dyrenes Frie Farm, Nordsjællands Kattehjælp
Danish Friends of Animals, Dyr læger uden Grænser, Fair Dog, Hestens Værn,
De Vilde Delfiner.

DOSO
RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

rugeægsproduktionen, og ser gerne, at de dyrevelfærds-mæssige mindstekrav for slagtekyllinger og rugeægsproduktionen til produktion af slagtekyllinger forbedres. Det indebærer bl.a. et ønske om et absolut forbud mod næbtrimning, gældende for både slagtekyllinger og for kyllinger under rugeægsproduktionen.

DOSO mener ikke, at næbtrimning efter bekendtgørelsens § 49, stk. 1, og amputation af tæer, kam og sporer efter bekendtgørelsens § 50, på kyllinger under rugeægsproduktionen bør tillades, da sådanne operative indgreb utvivlsomt påfører dyret væsentlig smerte og lidelse, uden at der hertil sikres den nødvendige bedøvelse og smertelindring. Det kan aldrig være til dyrets fordel eller af hensyn til dyrets velfærd at udsætte dyret for et indgribende indgreb, som den, der gives adgang til efter § 49, stk. 1, og § 50. DOSO er opmærksom på, at indgrebene foretages med henblik på at reducere problemerne med f.eks. fjerpilning, kannibalisme og skader under parring eller slagsmål, men det står klart for DOSO, at årsagerne til problemerne oftest skyldes de leveforhold, som kyllingerne opdrættes og lever under. Derfor mener DOSO, at en afværgning af problemerne først og fremmest bør ligge i en forbedring af dyrevelfærden for kyllinger.

I tilknytning hertil ser DOSO de operative indgreb at være i strid med dyrevelfærdslovens § 27, stk. 1, 2. pkt., idet bestemmelsen foreskriver, at smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang, hvilket der for de hjemlede indgreb ikke stilles krav om. Selvom bestemmelsen ikke indebærer et generelt krav om bedøvelse og smertelindring, indebærer bestemmelsen en forpligtelse til at lade en dyrlæge konkret vurdere om bedøvelse eller smertelindring kan begrænse smerte og lidelse for dyret. Er dette tilfældet, skal dyret bedøves enten lokalt eller totalt afhængig af situationen samt gives smertelindrende medicin. Dette fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til § 27, stk. 1.

DOSO mener derfor, at kyllingernes velfærd bør, efter reglerne i dyrevelfærdsloven, sikres i denne sammenhæng.

Forholdet til anden lovgivning:

DOSO bemærker, at bekendtgørelsen ikke indeholder en bestemmelse om forholdet til anden lovgivning på linje med den, som lov om hold af slagtekyllinger (lbkg nr. 54 af 11. januar 2017) foreskriver i § 3. DOSO undrer sig over undladelsen af denne bestemmelse, der fremhæver, at reglerne i dyreværnsloven og regler, der udstedes i medfør af dyreværnsloven, finder anvendelse på hold af slagtekyllinger. Formulering og konstatering af forholdet til anden lovgivning ses benyttet i en række af de øvrige bekendtgørelser, som høringen også omfatter, herunder f.eks. bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af grise, hvoraf det af bekendtgørelsesudkastets § 1, stk. 4, fremgår, at reglerne i bekendtgørelsen er minimumskrav, der altid skal opfyldes, medmindre strengere krav er fastsat i anden lovgivning. DOSO mener, at formuleringen med fordel også kan

DOSO
RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

indsættes for denne bekendtgørelse, både for at sikre en enstrengt struktur imellem de enkelte bekendtgørelser, og for at sikre at indholdet af lov om hold af slagtekyllinger videreføres korrekt, og endelig for at statuere at der er tale om mindstekrav.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

Halekupering af visse racer af hundehvalpe, jf. § 9, stk. 2:

DOSO bemærker, at kravet til bedøvelse før halekupering efter § 8, stk. 2, jf. § 7, ikke gælder for halekupering af hundehvalpe fra de optegnede hunderacer efter § 9, stk. 1. Efter dyrevelfærdslovens § 27, stk. 1, skal lidelse og smerte begrænses i videst muligt omfang, når der foretages operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse, dog bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående karakter. Da halekupering utvivlsomt påfører hunde smerte og lidelse, bør kravet til bedøvelse som minimum også gælde for halekupering af visse racer af hundehvalpe efter bekendtgørelsens § 9, stk. 1. DOSO tager stærkt afstand fra halekupering af enhver art, og ønsker, at Danmark på lige fod med sine nabolande snarest indfører et absolut forbud mod ikke-veterinært begrundet halekupering. Så længe det fortsat er tilladt at halekupere visse racer af hvalpe må der som minimum gælde de samme regler som for halekupering efter veterinære hensyn, herunder til kravet om bedøvelse således, at bestemmelsen i øvrigt anses at være i overensstemmelse dyrevelfærdslovens § 27. Kravet bør fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen. DOSO mener også, at kravet om begrænsning af lidelse og smerte i videst muligt omfang efter dyrevelfærdslovens § 27, stk. 1, indebærer en forpligtelse til at begrænse smerte og lidelse i form af smertelindrende behandling efter det foretagne indgreb, som bør udmøntes i bekendtgørelsen med et krav om efterfølgende smertebehandling i nødvendigt omfang.

DOSO bemærker hertil, at § 27, stk. 1, som minimum stiller krav om, at en dyrlæge konkret vurderer, om bedøvelse eller smertelindring kan begrænse smerte og lidelse for dyret. Er dette tilfældet, skal dyret bedøves enten lokalt eller totalt afhængig af situationen samt gives smertelindrende medicin, jf. bemærkningerne til § 27, stk. 1. Dette bør i henhold til forpligtelsen efter § 27, stk. 1 sikres overholdt med en udmøntning herom i bekendtgørelsen.

Regler for vogterhundes forhold, jf. § 26, stk. 2:

DOSO bemærker, at der i forbindelse med indsættelse af regler for hold af vogterhunde, som vogter husdyr, er fastsat regler om vogterhundes forhold på vagtstedet, men ikke nærmere regler for vogterhundes forhold på opholdsstedet, som der i øvrigt gælder for vagthunde. På trods af, at en vogterhund oftest kan være tilknyttet en privat beboelse, kan det ikke udelukkes, at der kan opstå tilfælde, hvor der ikke er tale om privat beboelse. Derfor mener DOSO, at der som udgangspunkt også bør gælde regler for vogterhundes

DOSO

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

forhold på opholdsstedet, når der ikke er tale om privat beboelse, på linje med de regler der gælder for vagthunde, jf. bekendtgørelsens § 16-17, så der også sikres rimelige forhold for vogterhundene uden for vagtstedet.

I tilknytning til bekendtgørelsens § 26, stk. 2, om krav til hundenes opholdsrum under bevogtningen, mener DOSO, at kravene til ydervægge, skillevægge samt gulv bør følge de, som allerede gælder for vagthunde, da der i den henseende ingen forskel er i hundenes velfærdsmæssige behov. Derfor bør beskrivelsen af disse, som fremgår af bekendtgørelsens § 16, stk. 1, for så vidt angår vagthunde, og som er en videreførelse af § 2 i bekendtgørelse om hunde, som anvendes til bevogtning (bkg nr. 962 af 23. december 1986), også fremgå af kravene til vogterhundes opholdsrum, jf. § 26, stk. 2.

Opholdsrum, løbegårde og udearealer, jf. § 45, stk. 1:

Det hidtidige krav om direkte adgang til løbegård udgår til fordel for, at der i § 46 fastsættes et krav om motion mindst 30 minutter to gange dagligt på udearealer eller ved at hunden luftes. Af det fremsendte høringsmateriale fremgår der ingen nærmere begrundelse for afskaffelsen af kravet om løbegård, og DOSO undrer sig derfor over, hvad baggrunden og hensynet til afskaffelsen er. Som udgangspunkt har kravet om direkte adgang til løbegård en række fordele. Udover at den sikrer hunden direkte adgang til et areal, hvorpå hunden kan motionere og udfolde sig, kan det også være lettere at føre tilsyn med overholdelse af kravet, i modsætning til kravet om daglig motion, som i højere grad kan være vanskeligt at føre tilsyn med.

DOSO byder kravet om daglig motion varmt velkommen, da det imødekommer hundenes behov for motion, aktivering og stimulering. Dog mener DOSO ikke, at kravet skal fastsættes på bekostning af, at kravet om løbegård herefter udgår. DOSO ser ikke noget til hinder for, at begge krav eksisterer parallelt med hinanden, så hundenes velfærd sikres i højest muligt omfang, og foreslår derfor begge krav fastsat i bekendtgørelsen.

Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Det glæder DOSO, at bekendtgørelsen om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v. nu endeligt er udvidet til også at omfatte elefanter, zebraer og søløver. DOSO er opmærksom på, at de fastsatte overgangsordninger er nødvendige, og bemærker, at overgangsbestemmelsen for elefanter, jf. § 57, alene gælder for de udenlandske cirkusvirksomheder, der indtil 2022 ønsker at turnere i Danmark.

DOSO håber, at det indsatte forbud i dansk ret foranlediger, at der snart indtræder et fælles europæisk forbud herom, idet mange lande på linje med Danmark også har indført forbud herom.

Anima, Dansk Dyreværn Århus, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Venner,
Dyreværnet-Værn for Værgeløse Dyr, Hundens Tarv, Husdyrenes Vel Fyn, Inges Kattehjem, Kattens Værn,
Nyt Hesteliv, Svalen, World Animal Protection-Danmark, Pindsvinevennerne i Danmark,
Sønderjyllands Dyreværnsforening, Dyrenes Frie Farm, Nordsjællands Kattehjælp
Danish Friends of Animals, Dyr læger uden Grænser, Fair Dog, Hestens Værn,
De Vilde Delfiner.

DOSO
RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

Opholdsrum, løbegårde og udearealer, jf. § 38, stk. 1.:

DOSO bemærker, at krav til hundes opholdsrum efter § 38, stk. 1, svarer til hundebekendtgørelsens foreslåede bestemmelsen efter § 45, stk. 1, hvorefter kravet om løbegård udgår til fordel for et krav om motion mindst 30 minutter to gange dagligt på udearealer eller ved at hunden luftes. DOSO mener, at kravet til løbegård bør fastholdes, og henviser til de anførte bemærkninger ovenfor.

Særlige krav for visse dyr, jf. kapitel 3:

DOSO ser gerne, at regler for hold af zebraer tilføjes til bekendtgørelsens kapitel 3, hvorefter der er fastsat særlige regler for specifikke dyrearter. I bekendtgørelsesudkastet henvises der alene til regler for hold af zebraer i bekendtgørelsens § 59, som fastsætter overgangsbestemmelsen for hold og fremvisning af zebraer.

Da reglerne for hold og fremvisning af zebraer følger bestemmelserne i hestebekendtgørelsen (bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste), er det passende, at zebraer tilføjes til afsnittet om heste efter bekendtgørelsens kapitel 3, herunder § 28, så at reglerne for hold og fremvisning af zebraer fremgår klart og præcist på linje med de særlige regler for heste. DOSO ser ikke nogen rimelig grund til, at zebraer er undladt i beskrivelsen.

Straf, jf. kapitel 5:

DOSO bemærker, at § 54, stk. 2, i den oprindelige bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus (bkg nr. 1494 af 10. december 2015), om pålæggelse af strafansvar for juridiske personer efter reglerne i straffelovens kapitel 5, ikke er videreført. DOSO undrer sig over den manglende videreførelse, da der er hjemmel hertil efter dyrevelfærdslovens § 58, stk. 13.

Af det fremsendte høringsmateriale fremgår der ingen nærmere begrundelse for afskaffelsen af muligheden herfor, og det fremgår derfor uklart, hvilke hensyn der begrundes afskaffelsen. Da der er lovhjemmel herfor, og strafbestemmelsen i øvrigt er indsat i de øvrige bekendtgørelser, omfattet af høringen, og samtidig fremgår af den gældende cirkusbekendtgørelse, mener DOSO, at strafbestemmelsen bør fastholdes og fremgå.

Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagting af dyr

Da aflivning af dyr ofte giver anledning til dyrevelfærdsmæssige problemer, finder DOSO, at det er vigtigt, at det af denne bekendtgørelse tydeligt fremgår, at der for alle dyr gælder, at al aflivning og slagting skal foregå under iagttagelse af §25 i Dyrevelfærdsloven.

DOSO noterer sig, at omhandlede bekendtgørelse kun finder anvendelse på "dyr, der avles eller holdes med henblik på fremstilling af fødevarer, uld, skind, pelsværk og andre produkter", samt strudsefugle og katte.

doso

RØRHOLMSVEJ 5
HØSTERKØB
2970 HØRSHOLM
Tlf. 24776497
E-mail. doso@doso.dk

DOSO undrer sig over hvad "andre produkter" dækker over, og herunder hvorvidt dyr, der avles mhp salg til familiedyrsmarkedet – fx kaniner, marsvin og hamstere - falder ind under denne betegnelse? DOSO finder at sådanne dyr bør være omfattet af bekendtgørelsens bestemmelser.

Aflivning, herunder slagtning, uden for slagterier, jf. § 4:

Bekendtgørelsens § 4, stk. 1, fastsætter regler for slagtning af de dyr, der er omfattet af bekendtgørelsens anvendelsesområde, herunder også gældende for katte.

Bestemmelsen er en videreførelse af § 6 i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr (bkg nr. 135 af 14. februar 2014). DOSO bemærker i den sammenhæng, at den nugældende ordlyd af § 6, stk. 3, 2. pkt., om forbuddet mod aflivning ved drukning, ikke videreføres, med den begrundelse at den allerede står angivet i dyrevelfærdslovens § 25, stk. 1, 1. pkt.

DOSO mener, at det af hensyn til forbuddets væsentlighed er nødvendigt at fastholde henvisningen til forbuddet i den ny affattede bekendtgørelse, så det for enhver står klart, at det er forbudt at aflive ved drukning.

DOSO mener, at særligt katte fortsat udsættes for denne aflivningsmetode, og det vækker derfor bekymring, at en henvisning til forbuddet fjernes fra bekendtgørelsen, når der fortsat er udfordringer med at håndhæve forbuddet. DOSO understreger, at det er vigtigt, at katte også sikres den nødvendige velfærd på linje med andre dyr, herunder f.eks. hunde.

Da en henvisning til forbuddet allerede fremgår af den gældende bekendtgørelse, jf. § 6, stk. 3, 2. pkt., og der i denne henvises til reglen herom i dyreværnslovens § 13, stk. 1, ser DOSO ikke noget til hinder for, at en henvisning til forbuddet videreføres i den ny affattede bekendtgørelse, dog med korrekt henvisning til dyrevelfærdslovens § 25, stk. 1. Desuden fremgår henvisning til forbuddet mod aflivning ved drukning af udkast til hundebekendtgørelsen, jf. § 13, stk. 2, som også er en direkte videreførelse af § 6 i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr. Derfor mener DOSO, at henvisningen i bekendtgørelsesudkastets § 4, stk. 3. bør beholdes og fremgå.

Med venlig hilsen
DOSO

Peter Møllerup
Formand

20. august 2020

Høringssvar fra Dyrefondet vedrørende 12 bekendtgørelser, der udstedes i medfør af dyrevelfærdsloven

Ved vedtagelsen af Dyrevelfærdsloven blev det muligt at udstede bekendtgørelser for en lang række dyr. I sidste øjeblik blev kattene medtaget under den mulighed.

Det er derfor med meget stor beklagelse, at Dyrefondet må notere sig, at ingen af de 12 bekendtgørelser, der er sendt i høring omfatter katte.

Katte har i den grad brug for en bekendtgørelse, der omhandler mærkning, registrering og neutralisering.

Ud fra et dyrevelfærdsmæssigt synspunkt er argumentet om, at der ikke erstatningssager forbundet med katte som vi kender det fra hunde, hvorfor det er en nødvendighed at regulere, ikke gangbart.

Helt overordnet havde Dyrefondet håbet på, at de udsendte bekendtgørelser ville betyde en forbedring af dyrevelfærden og ikke blot status quo.

Bemærkninger til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde:

Ad § 2. Der mangler regler for hvor længe hunden må være bundet, da hunden skal sikres et minimum af frihed.

Der bør tilføjes i stk. 2, at hunden også skal beskyttes mod varme.

Ad § 4 stk. 3 indersiden af halsbånd bør ikke indeholde metalombøjninger el.lign. Træning og ture med hunden bør altid ske efter positive metoder, hvorfor halsbånd, der kan medføre ubehag ikke bør være tilladte.

Ad § 8 stk. 2 – der bør tilføjes, at der efter indgrebet gives smertestillende behandling

Ad § 9 Dyrefondet er af den opfattelse, at ingen hunderace skal tåle at blive halekuperet. Der er intet belæg for, at de nævnte 5 hunderacer er mere udsatte for haleskader end andre racer, hvorfor § 9 helt bør udgå. Her i 2020 kan vi ikke forsvare ud fra et tidssvarende dyrevelfærdsmæssigt perspektiv tolerere, at 5 hunderacer udsættes for amputation uden tungtvejende veterinære grunde.

Ad § 11 stk. 2. Der skal ske efterfølgende smertebehandling.

Ad § 12 tilrettes efter § 9 udgår

Ad § 13 stk. 2 Aflivning, herunder af hvalpe uanset alder, bør kun foretages af en dyrlæge eller anden person med de nødvendige kvalifikationer.

Ad § 16 stk. 7 Dyrefondet ser gerne at det her præciseres, at hunden holdes i privat beboelse og ikke i tilbygning el.lign. af hensyn til hundens sociale behov.

Ad § 17 stk. 1 optegnelser af tidspunkt for tilsyn skal ske i tilslutning af tilsynet, hvilket bør gælde alle tilsyn.

Ad § 17 stk. 3 det er ikke dyrevelfærdsmæssigt i orden at hunden skal afvente **få dage**. Syge dyr, herunder hunde bør tilses af en dyrlæge umiddelbart så den korrekte behandling kan iværksættes.

Ad § 18 stk. 2 optegnelse bør ske i tilslutning til anbringelsen, fjernelsen og tilsynet.

Ad § 26 stk. 4 – samme bemærkninger som til 17 stk. 3

Ad § 53 stk. 2 En minimumskontaktid på 15 minutter er efter Dyrefondets opfattelse alt for lidt, hvis man ønsker fornuftig socialisering af hundehvalpe.

Bemærkninger til bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v:

Helt overordnet er det Dyrefondets opfattelse, at dyr uanset art ikke høre til i cirkus, da dyrene ikke kan gives fornuftige betingelser – og blot skal underholde

Ad § 16 Såfremt et dyr kommer til skade eller bliver sygt bør dyrlæge tilkaldes. Den foreslåede formulering er ikke dyrevelfærdsmæssig i orden.

Ad § 17 stk. 1 Afstraffelse er aldrig tilladt bør tilføjes.

Ad § 25 stk. 1. Ingen transport må vare i mere end 8 timer.

Ad § 27 Dyrene må da ikke påføres frygt, skade eller lidelse. Formuleringen unødigt bør udgå.

Bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning af dyr

Ad § 4 stk. 3 Aflivning af kattekillinger bør altid foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget undervisning i korrekt aflivning. Drukning ser ikke længere ud til at være forbudt?

Ad §§ 9-12. De heri nævnte bedøvelsesmetoder vil efter Dyrefondets opfattelse indebære en ikke ubetydelig risiko for voldsomt ubehag/smerte og kapitel 5 bør derfor udgå.

Bemærkninger til bekendtgørelse om hold af slagtekalkuner:

Ad § 27 stk. 2 Umiddelbart bør næb ikke trimmes, men skal det ske bør det kun være den yderste spids.

Ad § 28 stk. 2 litra 2 der bør ikke være tale levende vægt på mere end 1 kg., da der på større dyr vil være en betydelig risiko for at der indtræder bevidsthedstab øjeblikkeligt.

Bemærkninger til bekendtgørelse om hold af grise:

Ad § 6 stk. 3 samtlige optegnelser bør noteres i direkte tilslutning til den aktivitet, som optegnelsen vedrører.

Ad § 42 stk. 3 slibning af pattegrisenes hjørnetænder må kun foretages af en dyrlæge og efter en vurdering efter stk. 6

Ad §§ 43, 44 og 46 Der bør ske smertebehandling i mindst 3 døgn

Ad §§ 47 og 48 Der hersker al for stor usikkerhed i disse bestemmelser, der som minimum bør suppleres med vejledninger.

Ad § 50 Syge dyr bør som udgangspunkt altid tilses af en dyrlæge og ikke afvente "hjemmebehandling" dette bør naturligvis også gælde grise.

Dyrefondet savner specifikke regler om farebøjler og deres anvendelse. Et forbud er ønskeligt eller som minimum regler, der beskytter søerne i videst muligt omfang.

Bemærkninger til halekupering, kastration og afhorning af visse dyr:

Ad §3, §4 og § 6 Når der er smerter forbundet med de pågældende indgreb, skal der altid være krav om efterfølgende smertebehandling.

Bemærkninger til bekendtgørelse om hold af heste:

Det bemærkes at der ikke stilles samme krav til hold af heste som til kvæg, når det handler om beskyttelse mod rovdyr og smitte, hvilket undrer Dyrefondet.

Det er glædeligt, at artskontakt nu er sikret i § 3

Ad § 21 stk. 2 bør udgå eller erstattes af indtil 1 time

Ad § 24 Syge dyr bør tilses af en dyrlæge – idet hurtig bedres er en alt for bred formulering.

Ad § 31 Hovpleje bør udføres af uddannet personale

Bemærkninger til bekendtgørelsen om hold af kvæg og til bekendtgørelsen om hold af landbrugsdyr

Syge dyr eller til skadekommande dyr bør tilses af en dyrlæge og ikke afvente "hjemmebehandling"

Generel bemærkning:

I forbindelse med avl er det anført, at der kan bruges metoder, der kortvarigt medfører gener og mindre sår.

Metoder der medfører sår bør efter Dyrefondets opfattelse ikke være tilladt.

Med venlig hilsen

Vibeke Haslund

direktør

Dyrefondet

Høring over forslag til bekendtgørelser i relation til Dyrevelfærdsloven (Lovkompas)

Baggrund

Med henvisning til høringsbrev af 29-06-2020, hvormed Fødevarestyrelsen lægger forslag til 12 bekendtgørelser i relation til Dyrevelfærdsloven ('Lovkompas') på Høringsportalen (j.nr. 2020-15-31-00167), skal Dyrenes Beskyttelse hermed bemærke, som følger:

Generelle bemærkninger

Indledning:

Den nye Dyrevelfærdslov (nr. 133 af 25. februar 2020), som angiveligt forventes at træde i kraft d. 1. januar 2021, indebærer, at en række eksisterende love og bekendtgørelser på området (med reference til den nuværende Dyreværnslov) vil blive ophævet, og med hjemmel i den nye Dyrevelfærdslov skal der fastsættes nye bekendtgørelser.

Dyrenes Beskyttelse ser denne proces som en gylden mulighed for at få moderniseret reglerne også på bekendtgørelsesplan. Et af formålene med modernisering af dyrevelfærdslovgivningen er at gøre lovgivningen mere overskuelig og brugervenlig.

Dyrenes Beskyttelse finder anledning til at understrege, at forudsætningen for arbejdet med Lovkompas er, at der ikke sker tilbageskridt for dyrevelfærden, i.e. at der ikke som følge af denne proces må ske forringelser af indhold i lovgivningens dyrebeskyttelsesbestemmelser.

Formålsbestemmelser:

Der foreligger en helt 'ny situation' med introduktion af Formålsbestemmelsen i § 1 i Dyrevelfærdsloven (en nyskabelse, som ej findes i Dyreværnsloven). Alle regler skal nu ses i et lys, der brydes gennem den prisme, der udgøres af ånd og bogstav i § 1, som følger:

"§ 1. Loven har til formål at fremme god dyrevelfærd, herunder beskytte dyr, og fremme respekt for dyr som levende og sansende væsener. Loven har endvidere til formål at varetage dyreetiske hensyn."

Med et ændret 'ophæng' (i form af Dyrevelfærdsloven) er forudsætningerne afgørende ændret – dette må der nødvendigvis tages højde for, så det afspejles i indholdet og ordlyden af bekendtgørelserne.

Dyrenes Beskyttelse mener, at en moderne bekendtgørelse skal indeholde en **formålsparagraf**, som tydeliggør og fastholder fokus på ditto i Dyrevelfærdsloven. Formålet skal afspejle, at dyrebeskyttelseshensyn (og anerkendelsen af dyr som de sansende væsener, de er) naturligvis skal have førsteprioritet i dyrevelfærdslovgivningen. Dvs. at blandt mange relevante hensyn, skal regelsættet til stadighed holdes op imod denne vægtning af diverse prioriteter.

Dyrenes Beskyttelse anser det for en naturlig konsekvens af ovenstående, at der ikke kan laves en "1:1 overførsel" af de nuværende formuleringer, men at man er nødsaget til grundigt at overveje indholdet af eksisterende og behovet for nye. Dyrenes Beskyttelse kan da også konstatere, at

Fødevarestyrelsen har overvejet og gennemført visse indholdsmæssige ændringer, f.eks. i relation til ophør af krav til fodring af alle svin til mæthed.

Dyrenes Beskyttelse fokuserer i høringssvaret på indgreb og behandling af dyr, som meget direkte demonstrerer, at det ikke er sikring af god dyrevelfærd og etisk hensyntagen, der er den primære hensigt med bestemmelserne - men at det derimod er produktionsmæssige og økonomiske hensyn m.v., der gør, at dyrene skal tilpasses systemerne, fremfor omvendt.

Dyrenes Beskyttelse finder, at en række emneområder indeholder bestemmelser, hvor der savnes en begrundelse for, at de er forenelige med Formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven. Det gælder bl.a. i forhold til amputation af diverse legemsdele ('mutilation'), f.eks. halekupering, kastration, afhorning og næbtrimning, samt aflivnings- og avlsmetoder.

Manglende regler for dyr i fødevareproduktionen:

Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for en række nye dyreartsspecifikke BEK., f.eks. for katte, får/geder, øvrige slagtefjerkræ-arter (udover som p.t. for kyllinger, kalkuner), herunder ænder og gæs, samt for dyr i akvakulturbrug (fisk) m.v. Der mangler en faglig begrundelse for, at der ikke er fastsat regler for de *pågældende dyrearter*.

Tilsvarende er der *indenfor samme dyreart* detaljerede regler for f.eks. malkekvægsracer, men ikke for kødkvægsracer.

Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for at udstede en selvstændig 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr', som samler bestemmelser fra de dyreartsspecifikke BEK. Med de menneskeskabte klimaforandringer vil alle former for ekstremt vejr forudsigeligt blive mere udbredte i fremtiden: i form af ekstrem varme og tørke, stærk kulde og blæst, våde og mudrede forhold m.v. Derfor er det vigtigt, at der skabes rammer, der sikrer, at dyrene ikke kommer til at lide overlast, og at de får mulighed for at udleve deres naturlige adfærd.

Tilsyn er en væsentlig bestemmelse bl.a. i forhold til at opdage syge og tilskadekomne dyr, så disse kan få passende behandling. Dyrenes Beskyttelse mener, at kravet om dagligt tilsyn - med den anførte begrundelse - burde udbredes til at gælde udegående dyr generelt.

Strukturering af lovgivning:

Dyrenes Beskyttelse er af den opfattelse, at det overordnede princip for strukturering af lovgivning på dyrevelfærdsområdet skal være at sikre bedst mulig beskyttelse af dyr. Det er en forudsætning herfor, at borgeren, der har ansvaret for dyrenes tarv, kan orientere sig i et brugervenligt regelsæt, som er let at overskue og forstå - ellers er der en overhængende risiko for, at der ikke bliver taget de foreskrevne hensyn til sikring af god dyrevelfærd i praksis (dvs. at reglerne ikke bliver implementeret i virkeligheden til gavn for dyrene).

Dyrenes Beskyttelse anerkender, at der er lavet et stort og møjsommeligt arbejde med de dyreartsspecifikke BEK. Dyrenes Beskyttelse vil imidlertid foreslå, at bekendtgørelser (BEK.) i videst muligt omfang - og hvor det giver god mening - skal være *tværgående* (på tværs af dyrearter) og tematiske, da gentagelser af de samme bestemmelser i flere dyreartsspecifikke BEK. derved undgås, ligesom de dyrevelfærdsmæssige problemstillinger grundlæggende er de samme, uanset om det drejer sig om den ene eller anden dyreart. I de dyreartsspecifikke BEK. bør der derfor laves henvisninger til de tematiske BEK. (i stedet for omvendt, som der lægges op til).

Samtidig bliver BEK. heller ikke meget lange og uoverskuelige: og dette ville da også være dårligt foreneligt med ambitionen om brugervenlig lovgivning.

Dyrenes Beskyttelse anser følgende emner for oplagte til tværgående BEK.:

- BEK. om operative indgreb m.v. på dyr [som er Dyrenes Beskyttelses forslag til ny titel for den eksisterende 'BEK. om halekupering, kastration og afhorning af visse dyr'] omfattende halekupering/ørekupering/kastration/afhorning/næbtrimning/tandklipping/tandslibning/tandekstraktion/næseringning/øremærkning/brændemærkning/amputationer m.v.
- BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr
- BEK. om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring
- (Ny) BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr

Dyrenes Beskyttelse bemærker, at bestemmelser i de 3 førstnævnte tværgående BEK. alligevel opretholdes, selvom der er udflyttet materiale til de dyreartsspecifikke BEK.

Regulering på bekendtgørelsesniveau:

Ved fremtidige bekendtgørelsesændringer bør der inkluderes en konsekvensvurdering af ændringerne, ift. økonomi, miljø og administration som ved lovændringer - henset til at dyrevelfærden fremover primært reguleres på administrativt niveau.

Bekendtgørelsesfasen:

Dyrenes Beskyttelse noterer sig planen om at videreføre en lang række gældende bekendtgørelser, som derved ikke bliver forbedret i forbindelse med den ny Dyrevelfærdslov. Det er ikke hensigtsmæssigt kun drypvis (og muligvis over et flerårigt forløb) at ville udstede en stor del af bekendtgørelserne, når det på et eller andet tidspunkt findes belejligt at revidere dem af anden årsag. Der mangler en god grund til dette skridt, og i det mindste må der efterspørges en forpligtende køre- og tidsplan for evt. efterfølgende 'bølger' af bekendtgørelsesrevisioner, så disse er gennemført senest indenfor f.eks. ½ år efter Lovens ikrafttræden. Alternativt kan en samlet udskydelse af fælles ikrafttræden af Dyrevelfærdslov og bekendtgørelser overvejes. Det er Dyrenes Beskyttelses opfattelse, at der bør afsættes tilstrækkelig tid til en grundig og principiel modernisering af regelgrundlaget på dyrevelfærdsområdet - for derved at få udmøntet de fine visioner og ambitioner i Dyrevelfærdslovens formålsbestemmelse.

Involvering af interessenter:

Dyrenes Beskyttelse skal venligst anmode om, at der fremlægges en tidsplan for udrulning af Lovkompasset, herunder i relation til rækkefølgen af de påtænkte justeringer.

Det er af afgørende betydning, at der gives tilstrækkeligt lange tidsfrister til at sikre interessenternes mulighed for at påvirke processen, i kraft af høringsvar m.v.

Dyrenes Beskyttelse finder, at der skal være fuld åbenhed og transparens omkring en proces med så store ændringer af strukturen for regelsættet på området, som der er lagt op til.

I Lovbemærkningerne til Dyrevelfærdsloven – samt i Ministersvar til lovbehandlingen – er der givet visse hensigtserklæringer og forsikringer om transparens og demokratisk inddragelse af interessenter, som Dyrenes Beskyttelse forventer bliver virkeliggjort.

Dyrenes Beskyttelse skal derfor opfordre til, at der nedsættes et interessentudvalg, som holdes tæt orienteret om – og får mulighed for at påvirke – det videre implementeringsarbejde.

Nationale særregler:

Generelt værdsætter Dyrenes Beskyttelse, at national lovgivning, som er strengere end EU-lovgivning, bliver videreført i udkast til bekendtgørelser.

Dyrenes Beskyttelse er tilhænger af, at der ikke sker svækkelse af de nuværende danske regler på dyrevelfærdsområdet. I det omfang det er muligt, bør Danmark derfor arbejde for udbredelse og sikring af et fælles højt beskyttelsesniveau på dyrevelfærdsområdet i internationale sammenhænge. Dyrenes Beskyttelse ønsker, at der i videst muligt omfang gives mulighed for, at der kan fastsættes nationale særregler, som sikrer bedre dyrevelfærd.

Øvrige generelle bemærkninger

Dyrenes Beskyttelse indgår naturligvis gerne i en dialog om ovenstående emner m.v.

Dyrenes Beskyttelse har i forbindelse med gennemgangen af de 12 bekendtgørelser en række specifikke bemærkninger, som fremgår af nedenstående bilag.

Med venlig hilsen

Britta Riis
Direktør

Søren Kent Pedersen
Dyrlæge, Ph.D.

BILAG:

**SPECIFIKKE BEMÆRKNINGER VEDR. FORSLAG TIL BEKENDTGØRELSE
(DYREVELFÆRDSLOVEN)**

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise:

*Stjernemarkerede initiativer ville medvirke til at forkorte BEK. fra de nuværende 18 A4-sider med 87 paragraffer (§§) – hvorved den gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Hjemmel	Indhold & evt. FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 4, stk. 1	<p><i>"Den besætningsansvarlige skal sikre sig, at alle grise skal tilses mindst en gang daglig. Det daglige tilsyn gælder også grise, der holdes udendørs."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Bestemmelsen i § 4, stk. 1, 1. pkt., om tilsyn er indsat, uanset at dette også fremgår af dyrevelfærdsloven. Et af formålene med modernisering af dyrevelfærdslovgivningen er at gøre lovgivningen mere overskuelig og brugervenlig. Brugervenligheden skal bl.a. afspejles i, at de regler, der gælder for de forskellige dyrearter samles i én bekendtgørelse.</p> <p>Tilsyn er en væsentlig bestemmelse bl.a. i forhold til at opdage syge og tilskadekomne dyr, så disse kan få passende behandling. Derfor vurderes det som væsentligt, at bestemmelsen medtages her.</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse støtter initiativet, og kravet om dagligt tilsyn burde - med den anførte begrundelse - udbredes til at gælde udegående dyr generelt.</p> <p>Formuleringen bør dog være, som følger: "Den besætningsansvarlige skal sikre sig, at alle grise tilses mindst en gang daglig. Det daglige tilsyn gælder også grise, der holdes udendørs."</p>
§ 14	<p><i>"Ud over de foranstaltninger, der normalt træffes for at forhindre halebidning og andre uvaner, samt for at grisenes adfærdsmæssige behov skal kunne tilfredsstilles, skal alle grise have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart"</i></p>	<p>Dyrenes Beskyttelse foreslår, at ordet "uvane" erstattes af enten "adfærdsmæssige stressreaktioner" eller "adfærdsmæssige ytringer på mistrivsel".</p> <p>Ordet "uvane" om grisens stressudløste psykiske reaktioner - herunder alvorlige reaktioner, der er udtryk for meget stor</p>

	<i>materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.”</i>	mistrivsel - stemmer dårligt overens med, at der her er tale om en ny Dyrevelfærdslov med en helt ny formålsparagraf, der gerne skulle give dyrene status.
§ 18	<i>”Goldsøer, drægtige søer og drægtige gylte skal have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfølelse og opfylde deres behov for at tygge.”</i> <u>FVST-kommentar:</u> § 13 i LBK 51/2017 videreføres ikke, da den anses for dækket af §§ 14 og 18 i det foreslåede bekendtgørelsesudkast.	Dyrenes beskyttelse ønsker at fastholde, at alle svin skal have adgang til foder, der kan give dem <u>mæthedsfølelse</u> . Dette kan også være relevant for andre svin end goldsøer, samt drægtige gylte og søer. Eksempelvis for orner og for yngre grise/slagtesvin på grund af hierarkiske forhold omkring adgangen til foder.
§§ 22-24		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. anvendelse af elektriske aggregater og halsbånd m.v. til grise bør indgå i den tværgående 'Bekendtgørelse om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring', hvortil der indsættes en reference.
§ 37, stk. 1	<i>”Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller avlsmetoder, der påfører eller kan påføre grise smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe.”</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for, at Fødevarestyrelsen klart og tydeligt redegør for konkret indhold og rækkevidde af bestemmelserne. Lægmand/borgeren skal kunne forstå, hvad der menes hermed.
§ 38	<i>”Der må ikke holdes grise, hvis det ikke ud fra grisens genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade grisens sundhed eller velfærd.”</i>	Dyrenes Beskyttelse er klart af den opfattelse, at avlsarbejdet for svin i høj grad netop har været - og er - i strid med bestemmelsernes intention, f.eks. i relation til so- og kuldstørrelse, hvorved søer føder ufysiologisk mange - og alt for små og svage grise - som de ikke med deres patteantal kan ernære: Med store og livslange konsekvenser for både moderdyr og afkoms velfærd og sundhed, herunder en ekstremt høj pattegrisedødelighed. Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at denne type avlsarbejde er foreneligt med formålsbestemmelsen i

		<p>Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p> <p>Endvidere er det ikke brugervenligt at gengive fremmedord ('fænotype'/'genotype') fra Direktivet i en BEK., som skal være umiddelbart forståelig for lægmand.</p>
§ 40	<p><i>"Der må ikke sættes ringe eller andet i trynen på grise. Dog må der sættes en glat ring i trynen for at forhindre grisen i at rode i jorden. Isætning af en ring i trynen på en gris må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget instruks og vejledning heri, og som har erfaring med at isætte en ring i trynen med passende midler og under hygiejniske forhold."</i></p>	<p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at bestemmelser vedr. næseringning og øremærkning af grise bør flyttes til en tværgående (på tværs af dyrearter) 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>
§ 41	<p><i>"Øremærkning af grise må kun foretages af personer, som har de fornødne faglige forudsætninger herfor."</i></p>	
§ 42, stk. 2	<p><i>"Orners hjørnetænder kan om nødvendigt slibes ensartet for at undgå beskadigelse af andre dyr eller af sikkerhedsgrunde. Slibning må kun foretages af en dyrlæge eller en person, der er uddannet heri, og som har erfaring med at udføre slibning af hjørnetænder med passende midler og under hygiejniske forhold."</i></p>	<p>Potentielt kan der ved tandslibning påføres dyrene betydelig smerte, ligesom forkert udført tandslibning kan være indgangsport for infektioner. Dyrenes Beskyttelse kan være bekymret for, at unødvendig tandslibning finder sted.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse ønsker forhold vedr. slibning af hjørnetænder hos svin nærmere belyst, herunder omfang og procedurer m.v. Der bør fastsættes detaljerede regler om hvornår, og i givet fald hvordan, tandslibning må udføres - og af hvem. Dyrenes Beskyttelse ønsker tandslibning begrænset mest muligt.</p>
§ 42, stk. 4	<p><i>"Pattegrises hjørnetænder kan slibes inden for grisens 4 første levedøgn, hvis der er dokumentation for, at der på bedriften er sket skader på søers patter eller på andre grises hoveder, herunder ører, som følge af, at slibning ikke er foretaget. Hjørnetænderne skal slibes ensartet."</i></p>	<p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven - herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt samt etiske hensyn - at bero på, at det er</p>

		nødvendigt at foretage tandslibning på svin. I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen af svin indrettes, så der ikke er brug for tandslibning.
§ 42		*Dyrenes Beskyttelse mener, at bestemmelser vedr. tandslibning af grise bør flyttes til en tværgående (på tværs af dyrearter) 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 43	<i>"Grise, der er over 7 dage gamle, må kun kastreres, hvis grisen er bedøvet, inden kastrationen foretages, og hvis der samtidig gives længerevarende smertebehandling. Kastrationen skal foretages af en dyrlæge."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der generelt bør indføres forbud mod kastration af svin. I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at kastrere svin, da det er unødvendigt, hvilket også bl.a. udenlandske (e.g. britisk) produktionsformer vidner om.
§ 44, stk. 1	<i>"Kastration af pattegrise må kun foretages uden forudgående bedøvelse af pattegrisen, hvis det sker så tidligt som muligt inden for grisens 2.-7. levedøgn, og hvis grisen samtidig gives længerevarende smertebehandling. Kastration må kun foretages af en dyrlæge eller en person, har modtaget instruks og vejledning heri, og som har erfaring med at kastrere pattegrise med passende midler og under hygiejniske forhold."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at der er fagligt grundlag for at lave en skelnen ved 7. levedøgn i relation til kastration af svin.
§§ 43-45		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. kastration af grise bør indgå i en tværgående (på tværs af dyrearter) 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 46	<i>"Grise, der er over 4 dage gamle, må kun halekuperes, hvis det konkret er påkrævet af veterinære hensyn. Halekuperingen skal foretages af en dyrlæge, og grisen skal bedøves, inden kuperingen foretages. Grisen skal samtidig</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der generelt bør indføres forbud mod halekupering af svin. I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at halekupere svin; og at evt. halekupering kun foretages af strikte veterinære hensyn.

	<i>gives længerevarende smertebehandling."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at der er fagligt grundlag for at lave en skelnen ved 4. levedøgn i relation til halekupering af svin.
§ 47, stk. 2	<i>"Pattegrise kan halekuperes inden for grisens 2.-4. levedøgn, hvis der er skriftlig dokumentation for, at der er sket skader på haler (halebid), jf. dog § 48. Den skriftlige dokumentation skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Halen skal kuperes mindst muligt, og der må højst kuperes op til halvdelen af den. Dokumentationen skal indeholde oplysninger om 1) hvornår halebid er forekommet, 2) andelen af grise eller stier, hvor der er konstateret halebid, og 3) alvoren af skader på haler som følge af halebidning."</i>	
§ 47, stk. 3	<i>"Halekupering efter stk. 2, kan foretages uden forudgående bedøvelse af pattegrisen, hvis halekuperingen foretages af en dyrlæge eller en person, der har modtaget instruks og vejledning heri, og som har erfaring med at halekupere pattegrise med passende midler og under hygiejniske forhold."</i>	
§§ 46-49		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. halekupering af svin bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 52, stk. 1	<i>"I besætninger med grise, som opretholder besøgsregler med karantænetider fra besøg i anden besætning med grise, skal den besætningsansvarlige være i besiddelse af en boltpistol og udstyr til efterfølgende afblødning eller rygmarvsstødning samt være instrueret i brugen. Bolt pistolen og udstyr til efterfølgende afblødning eller rygmarvsstødning skal</i>	Dyrenes Beskyttelse støtter initiativet, som med fordel kunne gøres helt eksplicit med formuleringen: "bolt pistol til bedøvelse".

	<p><i>opbevares i besætningen og til enhver tid være i funktionsdygtig stand."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> I den foreslåede 52, stk. 1, er tilføjet "og udstyr til efterfølgende afblødning eller rygmarvsstødning" for at præcisere, at bolt pistol er et bedøvelsesinstrument, der skal efterfølges af en metode, der sikrer, at grisen dør.</p>	
§ 52, stk. 2	<p><i>"Ved aflivning af grise over 5 kg skal der til bedøvelse anvendes en bolt pistol, medmindre aflivning foretages af en dyrlæge, af en slagter eller af en person med jagttegn. Bedøvelse med bolt pistol skal umiddelbart efterfølges af afblødning eller rygmarvsstødning."</i></p>	<p>Dyrenes Beskyttelse ønsker fokus på problemstillingen omkring den gængse/udbredte praksis (i svinebesætninger) med, at producenten afliver grise på op til 5 kg ved at slå deres hoved/nakke hårdt ned i et betongulv el. staldinventar.</p>
§§ 52-57		<p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. aflivning, herunder slagtning, af grise i besætninger bør indgå i den tværgående 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>
§ 64	<p><i>"Søer skal fra fravænning og indtil 4 uger efter løbning være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Tilsvarende gælder for gylte fra indsættelse i stald eller staldafsnit med henblik på løbning og indtil 4 uger efter løbning. Enkelte grise, som er aggressive, er blevet angrebet af andre grise eller er syge eller skadede, kan dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller i aflastningsstier. Goldsøer kan i den egentlige brunstperiode opstaldes i individuelle stier eller enkeltdyrsbokse i højst 3 dage, såfremt det vurderes, at soen på grund af sin adfærd kan skade sig selv eller andre søer eller gylte.</i></p>	<p>Dyrenes Beskyttelse ønsker indført et forbud mod fiksering af søer.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at fiksering af søer er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p>

	<i>Stk. 2. Søer og gylte skal 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring være løsgående i løsdriftssystemer i større eller mindre grupper. Enkelte søer eller gylte, som er aggressive, er blevet angrebet af andre grise eller er syge eller skadede, kan dog opstaldes midlertidigt i individuelle stier eller aflastningsstier."</i>	
§ 68	<i>"For gylte, goldsøer og drægtige søer i løsdriftssystemer skal der være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, hvorved dyrenes kropstemperatur kan reguleres."</i>	Dyrenes Beskyttelse ønsker en udførlig beskrivelse af, hvordan overbrusningsanlæg skal bruges i praksis i relation til temperaturniveau m.v. (altså f.eks. hvor længe og hvor mange gange, det skal aktiveres under diverse forhold). Set i lyset af svins helt særlige behov for temperaturregulering kan der hurtigt opstå dyrevelfærdsmæssigt kritiske forhold, hvorved der ikke udvises fornøden respekt for dyr, som de sansende væsener, de er.
§ 72	<i>"I stier til smågrise over 20 kg, avls- og slagtegrise skal der være installeret et overbrusningsanlæg eller en tilsvarende anordning, der skal bruges til at regulere grisenes kropstemperatur."</i>	Strengt taget er det gældende krav, at der skal eksistere et anlæg, men ikke at det <i>skal</i> anvendes i praksis, og i givet fald hvordan.
§ 81, stk. 2	<i>"Hvis grisene har adgang til et eller flere arealer med både skygge og effektiv luftudskiftning, hvor der er plads til, at alle grise i samme fold kan ligge ned i udstrakt sideleje på samme tid i døgnets varmeste timer, kan sølehullet erstattes med et overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning, hvorved grisenes kropstemperatur kan reguleres."</i>	
§§ 73-82		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold for udegående svin bør indgå i en ny tværgående 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr', hvortil der indsættes en reference.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste:

*Stjernemarkerede initiativer ville medvirke til at forkorte BEK. fra de nuværende 6 A4-sider med 37 paragraffer (§§) – hvorved den gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Hjemmel	Indhold	FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
N/A	LBK nr. 304/2017 - hesteloven § 1. Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan i særlige tilfælde helt eller delvis undtage visse hestehold fra loven.	Denne dispensationsmulighed gengives ikke i bekendtgørelsen. Der er ikke tale om en almindelig dispensationspraksis, men en praksis, hvor muligheden for at opnå dispensation er meget begrænset (fredningsværdier og ekspropriation), jf. nedenfor. At indsætte en dispensationsmulighed, vil derfor sende et forkert signal om muligheden for at opnå dispensation.	Dyrenes Beskyttelse støtter, at den tidl. mulighed for dispensation udgår af § 1 i den ny BEK.
§ 3	<i>"Enhver hest skal holdes i et hestehold, der består af mindst to husdyr enten af hestearten eller af æselarten eller af to krydsninger af disse."</i>	Bestemmelsen er ny. Det er tilkendegivet i bemærkninger til dyrevelfærdsloven, at der indføres et krav om artsfællekontakt.	Dyrenes Beskyttelse er meget tilfreds med kravet om artsfælle-kontakt til heste, der også bør implementeres for andre sociale dyr.
§§ 18-19			*Dyrenes Beskyttelse mener, at Kap. 6 vedr. forhold for udegående heste i vinterperioden m.v. bør overføres til en ny tværgående 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 22	<i>"Heste skal passes af et tilstrækkeligt antal</i>	Ny bestemmelse.	Dyrenes Beskyttelse bifalder initiativet.

	<i>personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden således, at hestene kan passes velfærdsmæssigt forsvarligt."</i>		
§ 23, stk. 1	<i>"Enhver, der holder hest, skal sørge for, at hesten tilses mindst én gang om dagen, jf. § 9, stk. 1 i dyrevelfærdsloven. Det daglige tilsyn gælder også heste på græs eller lignende."</i>	'Det daglige tilsyn gælder også heste på græs eller lignende.' er tilføjet. Der er tale om en præcisering af den gældende bestemmelse. At det daglige tilsyn også gælder heste på græs eller lign. fremgår af formuleringen af bestemmelsen i hesteloven og af bemærkningerne til hesteloven.	Dyrenes Beskyttelse mener, at kravet om dagligt tilsyn ikke alene skal gælde udegående heste, men bør udbredes til alle udegående dyr.
§§ 25-26			*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. aflivning, herunder slagtning, af heste i hesteholdet, bør indgå i den tværgående 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 30	<i>"Brugen af ethvert fjernbetjent eller automatisk virkende aggregat, der hæftes på hesten, og påfører hesten elektrisk stød eller anden væsentlig ulempe, når det aktiveres, er forbudt."</i>		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. anvendelse af elektriske aggregater til heste bør indgå i den tværgående 'Bekendtgørelse om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring', hvortil der indsættes en reference.
§ 32	<i>"Brændemærkning af heste er ikke tilladt."</i>		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr.

			brændemærkning af heste bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 33	<i>"Heste må kun halekuperes, hvis det konkret er påkrævet af veterinære hensyn. Halekuperingen skal altid foretages af en dyrlæge, og hesten skal bedøves, inden kuperingen foretages. Hesten skal samtidig gives længerevarende smertebehandling."</i>	<p>Sammenskrivning af § 1, stk. 1, og § 2 i Bkg nr. 1402/2018 og teksttilpasning til heste.</p> <p>§ 33, 3. pkt., om længerevarende smertebehandling er nyt og sidestiller heste med pattegrise, der halekuperes efter 4. levedøgn.</p> <p>§ 33, 3. pkt., er endvidere en præcisering af dyreværnslovens bestemmelse om, at smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse bifalder ændringen.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. halekupering af heste bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>
§ 34	<i>"Heste må kun kastreres, hvis hesten er bedøvet, inden kastrationen foretages, og kastrationen skal altid foretages af en dyrlæge. Hesten skal samtidig gives længerevarende smertebehandling."</i>	<p>Sammenskrivning af § 6, stk. 1, og § 7 i bkg nr. 1402/2018 og teksttilpasning til heste.</p> <p>§ 34, 2. pkt., om længerevarende smertebehandling er nyt og sidestiller heste med pattegrise, der kastreres efter 7. levedøgn og kalve, der kastreres med burdizzo inden de er 4 uger gamle, eller kirurgisk efter de er 4 uger gamle.</p> <p>§ 34, 2. pkt., er endvidere en præcisering af dyreværnslovens bestemmelse om, at</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse bifalder ændringen.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. kastration af heste bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>

		smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang.	
§ 35	<i>"Fjernelse af mælketænder hos heste er forbudt, medmindre den blivende tand er i frembrud og kan ses. I andre tilfælde, hvor fjernelse af tænder hos heste er nødvendig, må denne kun foretages af en dyrlæge, og hesten skal samtidig i fornødent omfang bedøves og gives længerevarende smertebehandling."</i>	<p>Bestemmelsen om bedøvelse og længerevarende smertebehandling er ny. Det fremgår således, at bedøvelse og smertebehandling skal ske i "fornødent omfang", hvilket skal ses i lyset af, at bedøvelse og længerevarende smertebehandling ikke i alle situationer er nødvendig.</p> <p>Bestemmelsen er en præcisering af dyreværnslovens bestemmelse om, at smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang.</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse bifalder ændringen.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse vil opfordre til, at Dyrevelfærdslovens bestemmelse, om at <i>smerte og lidelse ved operative indgreb skal begrænses i videst muligt omfang</i>, også bør gælde for tandekstraktion på andre dyr end heste, således at disse sansende væsener - i fornødent omfang - både bedøves forudgående og gives længerevarende smertebehandling efterfølgende.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. tandudtrækning m.v. bør overføres til en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der henvises i indeværende BEK.</p>

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg:

*Stjernemarkerede initiativer ville medvirke til at forkorte BEK. fra de nuværende 18 A4-sider med 138 paragraffer (§§) – hvorved den gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Hjemmel	Indhold & FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 10	<i>"Kreaturer, der holdes udendørs, skal være bedst muligt beskyttet mod rovdyr"</i>	*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold for udegående kreaturer bør indgå i en ny tværgående 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af

	<i>og smitterisici. Kreaturerne skal desuden sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, jf. dyrevelfærdslovens § 18, stk. 1, 3. pkt.”</i>	udegående dyr’, hvortil der indsættes en reference.
§ 16	<p><i>”Den besætningsansvarlige skal sørge for, at malkekøer, herunder malkekøer på græs, samt ungdyr og kalve, som er afkom af malkekvæg, tilses mindst en gang om dagen.”</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Det fremgår af dyrevelfærdslovens § 9, stk. 1, at dyr skal tilses mindst en gang om dagen. Dette gælder dog ikke for fritgående dyr på græs el.lign., som skal tilses jævnligt. Bestemmelsen er således medtaget i bekendtgørelsen for at sikre, at også malkekøer på græs tilses mindst en gang om dagen, som også fremgår af gældende ret.</p>	Dyrenes Beskyttelse deler opfattelsen af, at der bør være dagligt tilsyn af udegående malkekvæg-kreaturer på græs; hvilket i øvrigt bør udbredes til at gælde alle dyrearter/-grupper.
§ 25, stk. 1	<i>”Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller avlsmetoder, der påfører eller kan påføre de berørte kreaturer smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe.”</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for klart og tydeligt at redegøre for konkret indhold og rækkevidde af bestemmelsen. Lægmand/borgeren skal kunne forstå, hvad der menes hermed.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse er klart af den opfattelse, at avlsarbejdet for kvæg i visse tilfælde kan siges at være i strid med bestemmelsernes intention, f.eks. i relation til potentiale for ekstrem høj mælkeydelse samt kælvningsbesvær hos navnlig kødkvægsracer (med store konsekvenser for både moderdyr og afkoms velfærd og sundhed).</p> <p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at denne type avlsarbejde er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p>
§ 26	<i>”Der må ikke holdes kreaturer, hvis det ikke ud fra dyrets genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade kreaturets sundhed eller velfærd.”</i>	

		Endvidere er det ikke brugervenligt at gengive fremmedord ('fænotype'/'genotype') fra Direktivet i en BEK., som skal være umiddelbart forståelig for lægmand.
§ 27	<i>"Kreaturer må kun kastreres, hvis kreaturet er bedøvet, inden kastrationen foretages, og kastrationen skal altid foretages af en dyrlæge. Kreaturet skal samtidig gives længerevarende smertebehandling."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at dette princip (med både forudgående bedøvelse og efterfølgende længerevarende smertebehandling ved kastration) bør gælde alle kreaturer - uden undtagelse.
§ 28, stk. 1	<i>"Kalve kan kastreres ved anvendelse af en burdizzotang, hvis 1) det sker inden for dyrets første 4 leveuger, 2) dyrlægen forinden kastrationen har lagt en lokalbedøvelse på dyret, og 3) dyret gives længerevarende smertebehandling."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener at det - uanset alder - ud fra et etisk og fagligt synspunkt er helt urimeligt at bero på at foretage kastration ved klemning af blodforsyning til væv/organer (og trykning af nervebaner) på et levende og sansende dyr, så vævet dør (nekrose) og henfalder: det er et lidelsesfuldt og langvarigt forløb. Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med synet på dyr, som formuleret i § 1 i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.
§ 28, stk. 2	<i>"Foretages kastration efter kalvens første 4 leveuger, skal det ske kirurgisk, og dyret skal gives længerevarende smertebehandling."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at der et fagligt grundlag for at lave en skelnen ved 4 leveuger i relation til kastration af kalve med burdizzo-tang.
§§ 27-28		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. kastration af kreaturer bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 30	<i>"Kreaturer må kun afhornes, hvis kreaturet er bedøvet, inden afhorning foretages, og skal altid foretages af en dyrlæge, jf. dog § 31."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der bør stilles krav om - ikke alene forudgående bedøvelse af kreaturer forud for afhorning - men også til efterfølgende længerevarende smertebehandling.
§ 31,	<i>"Afhorning af kalve, som er</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der ikke er nogen dyr, som bør afhornes uden forudgående bedøvelse og efterfølgende længerevarende smertebehandling.

stk. 1	<i>under 3 måneder gamle, kan foretages af en besætningsansvarlige, såfremt bedøvelse af den enkelte kalv er foretaget af en dyrlæge umiddelbart forud for afhorningen."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p> <p>Herudover efterlyser Dyrenes Beskyttelse en faglig begrundelse for, hvorfor aldersgrænsen for kalve er sat ved netop 3 mdr.</p> <p>I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at afhorne kreaturer; og at evt. afhorning kun foretages af strikte veterinære hensyn.</p>
§§ 29-31		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. afhorning af kreaturer bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 32	<i>"Kreaturer må kun halekuperes, hvis det konkret er påkrævet af veterinære hensyn og skal altid foretages af en dyrlæge. Dyret skal bedøves, inden kuperingen foretages."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der bør indføres krav om længerevarende smertebehandling <i>efterfølgende</i>, hvis det undtagelsesvist (af veterinære hensyn) viser sig nødvendigt at halekupere kreaturer.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. halekupering af kreaturer bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>
§§ 33-35		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. anvendelse af elektriske aggregater og halsbånd m.v. til kreaturer bør indgå i den tværgående 'Bekendtgørelse om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring', hvortil der indsættes en reference.
§§ 36-37		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. aflivning, herunder slagtning, af kreaturer i besætninger bør overføres til den tværgående 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr', hvortil der indsættes en reference.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger

*Stjernemarkerede initiativer ville medvirke til at forkorte BEK. fra de nuværende 12 A4-sider med 53 paragraffer (§§) samt bilag – hvorved den gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Hjemmel	Indhold	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 13	<i>"Dyr, der holdes udendørs, skal være bedst muligt beskyttet mod rovdyr og smitterisici. Dyrene skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, jf. § 18, stk. 1, 3. pkt. i dyrevelfærdsloven."</i>	*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold for udegående fjerkræ bør indgå i en ny tværgående 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr', hvortil der indsættes en reference.
§§ 17-18		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. aflivning, herunder slagtning, af slagtekyllinger på bedriften bør indgå i den tværgående 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 19, stk. 1	<i>"Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller avlsmetoder, der påfører eller kan påføre de berørte dyr smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for klart og tydeligt at redegøre for konkret indhold og rækkevidde af bestemmelsen. Lægmand/borgeren skal kunne forstå, hvad der menes hermed. Dyrenes Beskyttelse er klart af den opfattelse, at avlsarbejdet for kyllinger i visse tilfælde kan siges at være i strid med bestemmelsernes intention, f.eks. i relation til vækstpotentiale (kødproduktion) og tilhørende ben-problemer m.m. med store konsekvenser for velfærd og sundhed. Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at denne type avlsarbejde er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.
§ 20	<i>"Der må ikke holdes dyr til landbrugsformål, hvis det ikke ud fra dyrets genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade dyrets sundhed eller velfærd."</i>	Endvidere er det ikke brugervenligt at gengive fremmedord ('fænotype'/'genotype') fra Direktivet i en BEK., som skal være umiddelbart forståelig for lægmand.

§ 21	<i>"Trimning af næb er forbudt."</i>	Dyrenes Beskyttelse er enig i det fortsatte forbud.
§ 37, stk. 2	<i>"Den besætningsansvarlige kan kun i ganske særlige tilfælde påbydes at nedsætte sin belægning af slagtekyllinger til mindre end 25 kg levende kylling pr. m² gulvareal."</i>	Dyrenes Beskyttelse ønsker en klar definition af 'gulvareal', som i modsætning til 'friareal' ej er nævnt i definitionsafsnittet.
§ 49, stk. 1	<i>"Trimning af næb er forbudt. Trimning af næb på en flok kyllinger kan dog foretages i særlige tilfælde inden 10 dage efter udrugning, hvis andre tiltag iværksat i forhold til en tidligere flok i samme hus med henblik på at reducere problemerne har vist sig ikke at have tilstrækkelig effekt, og det er nødvendigt for at imødegå alvorlig fjerpilning eller kannibalisme eller for at hindre skade på høner under parring."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at det er velbegrundet af hensyn til dyrenes velfærd, at næbtrimning ej accepteres for slagtekyllinger (jf. § 21), men på særlige vilkår i rugeægsproduktionen.</p> <p>Potentielt kan der ved næbtrimning påføres dyrene betydelig smerte, ligesom forkert udført næbtrimning kan være indgangsport for infektioner. Dyrenes Beskyttelse kan være bekymret for, at unødvendig næbtrimning finder sted.</p> <p>Dyrenes Beskyttelses savner en begrundelse for, at de eksisterende næbtrimnings-procedurer er forenelige med principperne som formuleret i formålet med Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p>
§ 49, stk. 2	<i>"Der må maksimalt trimmes 1/3 af kyllingens næb målt fra næseborets yderste del til næbspidsen. Trimning må kun foretages af en person, som har modtaget kyndig vejledning heri."</i>	Dyrenes Beskyttelse ønsker som et minimum forhold vedr. næbtrimning underkastet nærmere granskning og seriøse overvejelser, herunder i relation til rimeligheden af så omfattende indgreb på dyrene (med tanke på tilskæring af dyr til produktionssystemer, fremfor tilpasning af systemer til fremme af god dyrevelfærd).
§ 49, stk. 3	<i>"Den dyrlæge, som rugerier ifølge bekendtgørelse om fjerkræproduktion og omsætning af fjerkræ skal tilknytte som tilsynsførende dyrlæge, skal ved udøvelsen af tilsynet også påse, om trimning af næb foretages i overensstemmelse med stk. 1 og 2, og om næbtrimningen i øvrigt sker på en"</i>	<p>Der tænkes i den forbindelse på omfang og procedurer m.v. (herunder smertebehandling) ved næbtrimning samt detaljerede regler om hvornår, og i givet fald hvordan og hvor meget, evt. næbtrimning må udføres - og af hvem.</p> <p>I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at næbtrimme fjerkræ.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr.</p>

	<i>dyreværnsmæssig forsvarlig måde."</i>	næbtrimning af kyllinger bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 50	<i>"Amputation af tæer, kam og sporer er forbudt. Amputation på en flok hanekyllinger kan dog ske inden 72 timer efter udrugning, hvis det i det enkelte tilfælde skønnes nødvendigt af hensyn til dyrenes velfærd. Ved amputation af tæer må kun det yderste led af den bagudrettede tå fjernes."</i>	<p>Potentielt kan der ved amputation af sporer, tæer og kam på fjerkræ påføres dyrene betydelig smerte, ligesom forkert udført amputation kan være indgangsport for infektioner. Dyrenes Beskyttelse kan være bekymret for, at unødvendig amputation finder sted.</p> <p>Dyrenes Beskyttelses savner en begrundelse for, at de eksisterende amputations-procedurer er forenelige med principperne som formuleret i formålet med Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse ønsker som et minimum forhold vedr. amputation af sporer, tæer og kam underkastet nærmere granskning og seriøse overvejelser, herunder i relation til rimeligheden af sådanne indgreb på dyrene (med tanke på tilskæring af dyr til produktionssystemer, fremfor tilpasning af systemer til fremme af god dyrevelfærd).</p> <p>Der tænkes i den forbindelse på omfang og procedurer m.v. (herunder smertebehandling) ved amputation samt detaljerede regler om hvornår, og i givet fald hvordan, evt. amputationer må udføres - og af hvem.</p> <p>I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at amputere sporer, tæer og kam på fjerkræ.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. amputation af diverse legemsdele på fjerkræ bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekalkuner:

*Stjernemarkerede initiativer ville medvirke til at forkorte BEK. fra de nuværende 5 A4-sider med 33 paragraffer (§§), hvorved den gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Hjemmel	Indhold	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 5, stk. 2	<i>"Kalkuner, som er syge og tilskadekomne i en sådan grad, at behandling ikke længere er mulig og transport vil medføre yderligere lidelser, skal aflives straks....."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at fokus ikke primært er på dyrevelfærd, men på at kunne føre så mange slagtedyr som muligt igennem produktionen; dette understreges også ved sammenblanding med transportaspektet.</p> <p>I besætningen må man vurdere, om dyrevelfærd er i orden; når det er tid til transport, skal transportegnethed vurderes. Det er 2 adskilte tilstande/begivenheder. Overvejelser omkring transportegnethed hører hjemme i transportlovgivningen.</p> <p>Man skal behandle syge/tilskadekomne kalkuner i besætningen, når der er forhåbning om fuld restitution; ellers må sådanne kalkuner aflives hurtigst muligt.</p> <p>Bestemmelsen lyder, som om der kalkuleres/opereres med at kunne "smyge" lettere syge/tilskadekomne kalkuner frem til slagtning, idet de dog også lige skal kunne holde til transporten uden at blive alt for alvorligt syge/tilskadekomne (så de enten dør el. bliver kasseret på slagteriet). Tankegangen er vanskeligt forenelig med formålsbestemmelsen (§ 1) i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p>
§§ 13 & 15		Termene 'friareal' (i § 15) og 'gulvareal' (i § 13) bør nævnes i definitionsafsnittet.
§ 26	<i>"Dyr, der holdes udendørs, skal være bedst muligt beskyttet mod rovdyr og smitterisici. Dyrene skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse"</i>	*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold for udegående fjerkræ bør indgå i en ny tværgående 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr', hvortil der indsættes en reference.

	<i>med deres behov, jf. § 18, stk. 1, 3. pkt. i dyrevelfærdsloven."</i>	
§ 27, stk. 1	<i>"Trimning af næb på kalkuner må senest foretages 10 dage efter udrugning."</i>	Potentielt kan der ved næbtrimning påføres dyrene betydelig smerte, ligesom forkert udført næbtrimning kan være indgangsport for infektioner. Dyrenes Beskyttelse kan være bekymret for, at unødvendig næbtrimning finder sted.
§ 27, stk. 2	<i>"Der må maksimalt trimmes 1/3 af kalkunens næb målt fra næseborets yderste del til næbspidsen."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelses savner en begrundelse for, at de eksisterende næbtrimnings-procedurer er forenelige med principperne som formuleret i formålet med Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse ønsker som et minimum forhold vedr. næbtrimning underkastet nærmere granskning og seriøse overvejelser, herunder i relation til rimeligheden af så omfattende indgreb på dyrene (med tanke på tilskæring af dyr til produktionssystemer, fremfor tilpasning af systemer til fremme af god dyrevelfærd).</p> <p>Der tænkes i den forbindelse på omfang og procedurer m.v. (herunder smertebehandling) ved næbtrimning samt detaljerede regler om hvornår, og i givet fald hvordan og hvor meget, evt. næbtrimning må udføres - og af hvem.</p> <p>I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at næbtrimme kalkuner.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. næbtrimning af kalkuner bør indgå i en tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>
§§ 28-29		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. aflivning, herunder slagtning, af slagtekalkuner på bedriften bør indgå i den tværgående 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 30, stk. 1	<i>"Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for klart og tydeligt at redegøre for konkret indhold og

	<i>avlsmetoder, der påfører eller kan påføre de berørte dyr smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe."</i>	rækkevidde af bestemmelsen. Lægmand/borgeren skal kunne forstå, hvad der menes hermed. Dyrenes Beskyttelse er klart af den opfattelse, at avlsarbejdet for kalkuner i visse tilfælde kan siges at være i strid med bestemmelsernes intention, f.eks. i relation til vækstpotentiale (kødproduktion) og tilhørende ben-problemer m.m. med store konsekvenser for velfærd og sundhed. Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at denne type avlsarbejde er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen. Endvidere er det ikke brugervenligt at gengive fremmedord ('fænotype'/'genotype') fra Direktivet i en BEK., som skal være umiddelbart forståelig for lægmand.
§ 31	<i>"Dyr, der er omfattet af denne bekendtgørelse, må ikke holdes, hvis det ikke ud fra dyrets genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade dyrets sundhed eller velfærd."</i>	

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

*Stjernemarkerede initiativer ville medvirke til at forkorte BEK. fra de nuværende 12 A4-sider med 66 paragraffer (§§) samt bilag, hvorved den gøres mere overskuelig og brugervenlig.

Hjemmel	Indhold & FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 2	<i>"Det er forbudt til stadighed at holde en hund bundet."</i>	Dyrenes Beskyttelse ønsker sig en mere præcis angivelse af, hvad "til stadighed" indebærer: altså et antal timer per døgn, hvor hunden må holdes bundet, således at det ikke tilnærmelsesvis bliver noget næsten permanent.
§§ 3-4		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. anvendelse af elektriske aggregater og halsbånd m.v. til hunde bør indgå i den tværgående 'Bekendtgørelse om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring', hvortil der indsættes en reference.
§ 4, stk. 3	<i>"Der må kun anvendes halsbånd med en fast lukning eller med en glidelukning, der</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at BEK. har brug for en modernisering, herunder i relation til brug af halsbånd med tappe på undersiden: med tilgængeligt

	<i>har en selvudløsende stramningseffekt. Disse halsbånd må på indersiden være forsynet med stumpe metalombøjninger eller tappe, der dog højst må have en længde på 8 mm fra underkanten af efterfølgende led."</i>	udstyr såsom grimer og seler forefindes der p.t. bedre dyrevelfærdsmæssige alternativer.
§ 5, stk. 1	<p><i>"Det er forbudt at sælge eller på anden måde overdrage, eller at købe eller på anden måde erhverve, hundehvalpe, hvis levering af hundehvalpene sker, inden de er 8 uger gamle. Det er ligeledes forbudt at indføre hundehvalpe, der er under 8 uger gamle, fra andre lande."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Ny formulering af bestemmelsen, hvormed forbuddet strafbelægges i bekendtgørelsens strafbemmelse (§ 65, stk. 2).</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse tager det til efterretning.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der burde skaffes hjemmel til, at også alene <i>forsøg</i> på overdragelse m.v. af hundehvalpe på under 8 uger gøres strafbart.</p>
§§ 7-11		*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. hale- og ørekupering, kastration og fjernelse af stemmebånd bør indgå i en tværgående (på tværs af dyrearter) 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', hvortil der indsættes en reference.
§ 9, stk. 1	<p><i>"Uanset bestemmelserne i § 7 må halekupering, som har til formål at ændre en hunds udseende, foretages på hvalpe efter stambogsførte forældredyr af følgende racer:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) Ruhåret hønsehund</i> <i>2) Korthåret hønsehund</i> <i>3) Weimaraner</i> <i>4) Vizla</i> <i>5) Breton "</i> 	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at muligheden for at halekupere de 5 nævnte racer - for at ændre en hunds udseende - bør afskaffes: BEK. bør derfor ophæves.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse mener, at muligheden for at halekupere visse hunderacer (af andre end veterinære hensyn) skal fjernes. Der er tale om et unødvendigt indgreb, som foretages af udseendemæssige/kosmetiske grunde, der burde underordnes dyrevelfærdsmæssige hensyn. Halen er af afgørende betydning for hundens</p>

		<p>livskvalitet, fysiske formåen og sociale interaktion. Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at en sådan konsekvent praksis med 'automatisk' halekupering af særlige hunde er forenelig med Formålsbestemmelse § 1 i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p> <p>I øvrigt henleder Dyrenes Beskyttelse opmærksomheden på, at alle halebærende hunderacer kan få skader på halerne, og at undersøgelser viser, at de fleste skader på hundehaler sker i hjemmet - og ikke på særlige brugshunderacer.</p>
§ 11, stk. 2	<i>"Hunden skal bedøves, inden kastrationen foretages."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der ikke er nogen hunde, som bør kastreres uden både forudgående bedøvelse og efterfølgende længerevarende smertebehandling.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet.</p>
§ 12, stk. 1	<i>"Hale- eller ørekuperede hunde må ikke udstilles eller på anden måde fremvises med henblik på bedømmelse af hundens ydre, dens brugsegenskaber eller færdigheder. Forbuddet gælder dog ikke for hunde, der er halekuperet i overensstemmelse med § 9."</i>	
§ 12, stk. 2	<p><i>"Fødevarestyrelsen kan efter ansøgning meddele dispensation fra bestemmelsen i stk. 1, 1. pkt., når der er dokumentation for, at hale- eller ørekupering er sket af veterinære årsager."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Ny formulering af bestemmelsen. Der skal kunne</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse er enig i ændringen, som er til fordel for hundenes velfærd.</p>

	dispenseres fra forbuddet, når det kan dokumenteres, at hale- eller ørekupering er sket af veterinære årsager.	
§ 13, stk. 1	<i>"Aflivning af hunde må kun foretages af dyrlæger, slagtere, personer med jagttegn eller andre personer, der har modtaget uddannelse i slagtning eller aflivning."</i>	
§ 13, stk. 2	<i>"Reglen i stk. 1, gælder ikke aflivning af hundehvalpe, der sker i umiddelbar tilslutning til fødslen og ikke senere end en uge efter fødslen. Aflivning ved drukning må ikke finde sted, jf. dyrevelfærdslovens § 25, stk. 1, 2. pkt."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse finder ikke, at lægmand skal kunne aflive hundehvalpe, hvad enten de er over el. under 1 uge gamle, fordi det fordrer viden og indsigt for at kunne foregå forsvarligt.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p> <p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold vedr. aflivning af hunde bør indgå i den tværgående 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr'.</p>
§ 14, stk. 2	<p><u>FVST-kommentar:</u> Ny – for at understrege hvilke krav der gælder for hold af vagthunde, hvor der ikke er beboelse</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse ser med tilfredshed på, at tilladelse til hold af vagthunde på steder, hvor der ikke er beboelse, kun kan meddeles, hvis visse krav opfyldes.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse mener, at brug af hunde til bevogtning bør minimeres, og evt. helst helt afskaffes, da der er andre, moderne og mere effektive metoder til at opnå formålet (i disse digitaliserede og højteknologiske tider). Det er afskrækkelse og negative relationer ml. hund og menneske, som anvendelsen beror på.</p> <p>Med den ny formålsbestemmelse i Dyrevelfærdsloven må man gøre sig sådanne etiske overvejelser.</p>
§ 14, stk. 3	<p><u>FVST-kommentar:</u> Ny – for at understrege, hvilke krav der gælder for hold af vogterhunde, hvor der ikke er beboelse</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse tager det til efterretning med tilfredshed, at tilladelse til hold af vogterhunde på steder, hvor der ikke er beboelse, kun kan meddeles, hvis visse krav opfyldes.</p>

§ 16, stk. 1	<p><i>"Hundens opholdsrum på det faste opholdssted, hvor hunden befinder sig, når den ikke er på et vagtsted, skal være forsvarligt indrettet og skal i størrelse og indretning tilgodese hundens behov for bevægelse og naturlig udfoldelse."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> § 16, stk. 1, viderefører § 2, stk. 1, 1. pkt., i bkg. 962/1986 og er præciseret mht. hundens behov for bevægelse og naturlig udfoldelse.</p>	Dyrenes Beskyttelse støtter præciseringen.
§ 17		Dyrenes Beskyttelse mener, at der for vagthunde bør tilføjes et krav om min. 15 minutters menneskekontakt dagligt, som også gælder i § 53, stk. 2, ved erhvervsmæssigt hundehold.
§ 17, stk. 3	<p><i>"Syge hunde skal isoleres i et opholdsrum med passende underlag eller om nødvendigt fjernes fra stedet og anbringes i et sygerum. Syge hunde skal gives en passende behandling, og hvis hunden ikke kommer sig efter behandlingen skal en dyrlæge straks tilkaldes."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Bestemmelsen er udvidet med krav om passende behandling og om nødvendigt tilkald af dyrlæge</p>	Dyrenes Beskyttelse støtter initiativet.
§ 23, stk. 1	<p><i>"Besidderen af hunden skal for egen regning sørge for, at hunden og dens opholdssted mindst fire gange årligt tilses af en autoriseret dyrlæge."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Bestemmelsen viderefører praksis om dyrlægetilsyn fire</p>	Dyrenes Beskyttelse støtter præciseringen vedr. frekvens af dyrlægebesøg til vagthunde.

	gange årligt med vagthunde, jf. Veterinærdirektoratets cirkulære af 24. marts. 1987.	
§§ 24-28	<p><u>FVST-kommentar:</u> Nyt afsnit om vogterhunde, som vogter husdyr. Der er taget udgangspunkt i reglerne for vagthunde.</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse bifalder regulering vedr. vogterhunde. Dyrenes Beskyttelse er enig i tilføjelser om vogterhunde, som har været en mangel i den gældende lovgivning vedr. brugen af hunde.</p> <p>BEK. bør indeholde en beskrivelse af hvilke racer, der kan benyttes som vogterhunde. Opdræt, uddannelse og hold af vogterhunde kræver særlig viden og indsigt. Dyrenes Beskyttelse vil derfor opfordre til, at der stilles krav til de personer, der beskæftiger sig med området, jf. erhvervsmæssigt opdræt. Der bør desuden tilføjes mere specifikke krav til de oplysninger, der skal være tilgængelige på vogterstedet.</p>
§ 25	<p><i>"Vogterhunde må ikke holdes alene, men skal som minimum holdes parvist."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Ny – vogterhunde må ikke holdes alene, da de altid arbejder minimum to sammen.</p>	Dyrenes Beskyttelse tager det til efterretning med tilfredshed
§ 45, stk. 4	<p><i>"Har hundene fri adgang til en løbegård, kan arealkravene i stk. 2 og 3 nedsættes med indtil det halve, forudsat det samlede areal af hundenes opholdsrum og løbegården opfylder minimumsarealkravene i stk. 2 og 3."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Bestemmelsen i § 45, stk. 4, er en justering af § 17, stk. 5, i bkg. 132/2018. Det vurderes, at det i praksis ikke vil være et problem.</p>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der er tale om en forringelse, hvis konsekvensen er, at der reelt stilles krav om fri adgang til løbegårde, uanset vejr og vind. Dette er ikke hensigtsmæssigt for dyrene (og blev indført i bekendtgørelsen ved den seneste ændring i 2018.)

§ 65, stk. 3	<p><i>"Forsøg på overtrædelse af § 6 kan straffes."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Hjemmel til at fastsætte straf for forsøg på at sælge hunde på markeder fremgår af den nye dyrevelfærdslovs § 58, stk. 9.</p>	Dyrenes Beskyttelse skal gentage sin opbakning hertil.
--------------	---	--

Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr:

Hjemmel	Indhold & FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 1	<p><u>FVST-kommentar:</u> Af bkg nr. 135 af 14. februar 2014 om slagtning og aflivning, § 3, fremgår, at dyr skal skånes for enhver undgåelig smerte, psykisk belastning eller lidelse under aflivning og dermed forbundne aktiviteter, jf. forordningens artikel 3, stk. 1. Dette er ikke gentaget i udkastet, idet det allerede fremgår af dyrevelfærdsloven samt Rådets Forordning (EF) Nr. 1099/2009 af 24. september 2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet, art. 3, stk. 1.</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at det er forkert at udelade den vigtigste bestemmelse fra BEK. Det kan passende indgå i en ny formålsbestemmelse, at:</p> <p><i>"...dyr skal skånes for enhver undgåelig smerte, psykisk belastning eller lidelse under aflivning og dermed forbundne aktiviteter"</i></p>
§ 1, stk. 4	<p><u>FVST-kommentar:</u> Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på aflivning, herunder slagtning, i besætninger af de dyrearter, der er nævnt i nr. 2–6, da bestemmelser om aflivning i besætninger er indeholdt i de artsspecifikke bekendtgørelser for disse dyrearter. Bekendtgørelsen finder endvidere ikke anvendelse på aflivning af hunde, jf. nr. 7, da bestemmelserne om aflivning af hunde er indeholdt i bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse ønsker tematikken omkring slagtning og aflivning af dyr fastholdt i 'BEK. om aflivning, herunder slagtning, af dyr', hvortil der henvises fra de dyreartsspecifikke BEK. Dette gælder også for svin, kvæg, heste, kyllinger, kalkuner og hunde. Det er unødvendigt at gentage de samme el. lignende bestemmelser i flere forskellige BEK., når indeværende BEK. alligevel skal videreføres.</p>

	mindstekrav til hold af hunde.	
§ 4, stk. 1	<i>"Aflivning, herunder slagtning, af strudsefugle må kun foretages af dyrlæger, slagtere, personer med jagttegn eller andre personer, der har modtaget uddannelse i slagtning eller aflivning."</i>	Dyrenes Beskyttelse finder ikke, at lægmand skal kunne aflive kattekillinger, hvad enten de er over el. under 1 uge gamle, fordi det fordrer viden og indsigt for at kunne foregå forsvarligt.
§ 4, stk. 2	<i>"Aflivning af katte må kun foretages af de i stk. 1 nævnte personer."</i>	Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.
§ 4, stk. 3	<i>"Stk. 2 gælder ikke aflivning af kattekillinger, der sker i umiddelbar tilslutning til fødslen og ikke senere end en uge efter fødslen."</i> <u>FVST-kommentar:</u> Det fremgår direkte af dyrevelfærdslovens § 25, stk. 1, 1. pkt., at aflivning af hvirveldyr undtagen fisk ved drukning ikke må finde sted. Derfor er denne bestemmelse ikke gentaget i udkastets § 4, stk. 3.	Dyrenes Beskyttelse mener, at det er så væsentligt med drukning , at denne bestemmelse også bør fremgå af indeværende BEK. (så hundehvalpe og kattekillinger ligestilles). For lægmand/borgeren vil det være uforståeligt, at drukning ikke skulle være indeholdt i en BEK. omhandlende dette emneområde (i.e. altså om hvorvidt man må aflive dyr ved drukning el. ej).
§§ 6-8		Dyrenes Beskyttelse ønsker, at der fastsættes klare regler for <u>håndtering af fostre</u> ved slagtning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden; der tænkes bl.a. på, om, hvorvidt fostre først oplever smerte/lidelse, hvis de udtages af livmoderen (eller ej), ligesom etiske overvejelser er berettigede i relation til håndtering af næsten fuldbårne fostre.
§ 10	<i>"Til bedøvelse af kvæg, får og geder kan slagteriet, inden dyret aflives endeligt ved afblødning, anvende en ikke-penetrerende boltanordning på følgende betingelser:</i> 1) <i>Den ikke-penetrerende boltanordning må ikke anvendes til dyr, der er under</i>	Dyrenes Beskyttelse har et ønske om, at den nedre aldersgrænse for brug af ikke-penetrerende boltipistol ('cash knocker') bør hæves til 12 mdr. Årsagen er, at der er øget risiko for, at kraniet ikke er tilstrækkeligt hårdt til at opnå den nødvendige og tilsigtede virkning ved brug af 'cash knocker' (i.e. kraftig hjernerystelse med bevidsthedstab).

	<p><i>8 måneder gamle, eller til tyre, der er 24 måneder gamle eller derover.”</i></p>	<p>Enhver tvivl må komme dyret til gode – og ikke omvendt som nu: Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med intentionen i Formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, som sætter dyrets tarv og velfærd højest, idet dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p>
§ 11, stk. 1	<p><i>”Ved slagtning af slagtekyllinger med forudgående bedøvelse i vandbad skal slagteriet opfylde følgende krav:</i></p> <p><i>1) Der må maksimalt gå et tidsrum på 5 sekunder fra, at det enkelte dyr forlader vandbadet til, at dyret rammer knivene.</i></p> <p><i>.....</i></p> <p><i>3) Bedøvelsens effektivitet skal sikres efter en på forhånd fastlagt procedure, ved opstart af hvert slagtehold og under afblødningen efter behov flere steder på slagtekæden. Af slagteriets standardprocedurer eller retningslinjer for god praksis skal tillige fremgå, hvilke indikatorer der skal indgå i vurderingen af bedøvelsens effektivitet.</i></p> <p><i>.....</i></p> <p><i>5) Der skal være mulighed for, at medarbejderne på en slagtekæde til stadighed kan kommunikere indbyrdes under aflivningsprocessen, herunder at der er sikret mulighed for hurtig standsning af slagtekæden ved behov, samt at der er sikret umiddelbar adgang til reserveudstyr til aflivning.</i></p> <p><i>6) Indstillingen af de automatiske knive skal kontrolleres ved opstart af hvert slagtehold og løbende efter behov. Der skal ske systematisk vedligeholdelse af de automatiske knive, herunder efter behov udskiftning af knive. Stikningens effektivitet overvåges på baggrund af</i></p>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der bør indføres krav om <u>konstant overvågning</u> af stikningen/halsoverskæring af kyllinger, dvs. at der hele tiden skal være øjne på, om stikning foregår korrekt, da der ellers er en overhængende risiko for, at levende dyr ved fuld bevidsthed ”går ind i knivene”.</p> <p>Sådan ’slagtning uden forudgående bedøvelse’ er helt uacceptabel og uforenelig med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt samt etisk hensyntagen.</p> <p>Desuden er der risiko for, at kyllinger, der ikke bliver stukket (aflivet/afblødt), fortsætter levende i den videre slagtemæssige behandling.</p> <p>Problematikken kan skyldes flere forhold, bl.a. utilstrækkelig effekt af el-vandbadets saltopløsning, variabel størrelse af kyllinger (i.e. visse kyllinger er ej store nok til at få hovedet ned i det strømførende vandbad) samt anden individ-variation m.v.</p>

	<u>antal kyllinger, der ikke stikkes af den automatiske kniv.</u>	
N/A	<p>Dyrevelfærdslov nr. 133 af 25. februar 2020.</p> <p>§ 25, stk. 2. Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om aflivning, herunder slagtning, af dyr.</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der bør indføres forbud mod salg af levende dyr til konsum i detailhandelen (e.g. krebsdyr). Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at en sådan behandling og omgang med dyr er forenelig med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p> <p>Problemstillingen omfatter både aspekter vedr. transport, opbevaring og aflivning af dyr i relation til de forskellige omsætningsled (fra primærproducent til forbruger).</p>

Bekendtgørelse om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring

Hjemmel	Indhold	FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 1, stk. 1	<i>"§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder forbud mod brug og markedsføring af visse aggregater, halsbånd m.v."</i>	Ny bestemmelse om bekendtgørelsens anvendelsesområde, da brug af visse aggregater, halsbånd m.v. til visse dyr fastsættes i artsspecifikke bekendtgørelser.	Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at bestemmelser vedr. heste, hunde, kvæg og svin skal flyttes til artsspecifikke bekendtgørelser. Det er ikke hensigtsmæssigt at gentage de samme bestemmelser i flere forskellige BEK., når indeværende BEK. alligevel skal videreføres.
§ 1, stk. 2		Ny bestemmelse, da tilsvarende bestemmelser bliver fastsat i de artsspecifikke bekendtgørelser.	
§ 1, stk. 3	<i>"Uanset stk. 2 finder § 4 anvendelse på markedsføring af, herunder reklame for og salg af, de genstande, som det</i>	Ny bestemmelse, da markedsføringsforbuddet m.v. videreføres i denne bekendtgørelse og ikke i de artsspecifikke. Alene forbuddet mod brugen fastsættes i de artsspecifikke bekendtgørelser.	Dyrenes Beskyttelse anser det for u hensigtsmæssigt ikke at have forbud mod

	<i>er forbudt at anvende, jf. de i stk. 1 nævnte bekendtgørelser.”</i>		hhv. brug og markedsføring samlet i én (nærværende) BEK., også for så vidt angår heste, hunde, kvæg og svin.
§ 2	<i>Brugen af ethvert fjernbetjent eller automatisk virkende aggregat, der hæftes på dyr, og som påfører dyret elektrisk stød eller anden væsentlig ulempe, når det aktiveres, er forbudt.</i>	Der vil blive fastsat tilsvarende forbud for de respektive dyrearter i deres ”egne” bekendtgørelser.	Dyrenes Beskyttelse mener, at det er meget mere brugervenligt og overskueligt at holde bestemmelserne samlet i én på dyrearter tværgående BEK.
§ 4	Markedsføring af, herunder reklame for og salg af de genstande, som det er forbudt at anvende i medfør af § 2 og § 3, stk. 2, må ikke finde sted.	Bekendtgørelsen, herunder § 4, notificeres i henhold til direktiv 2015/1535 (informationsproceduredirektivet)	

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr:

Hjemmel	Indhold & FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 4, stk. 1	<p><i>”Den besætningsansvarlige skal sikre sig, at alle dyr tilses mindst én gang daglig, jf. § 9, stk. 1 i dyrevelfærdsloven. Dette gælder ikke fritgående dyr på græs eller lignende. Disse dyr skal dog tilses jævnlige, jf. § 9, stk. 2 i dyrevelfærdsloven.”</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Bestemmelsen om tilsyn er indsat, uanset den er i dyrevelfærdsloven. Et af formålene med modernisering af dyrevelfærdslovgivningen var at gøre lovgivningen mere overskuelig og brugervenlig. Brugervenligheden skal bl.a.</p>	Dyrenes Beskyttelse er enig i, at tilstrækkeligt tilsyn har overordentlig stor betydning for sikring af god dyrevelfærd (herunder i relation til syge og tilskadekomne dyr), hvorfor der da også burde fastsættes krav om dagligt tilsyn af <i>alle</i> udegående dyr - og ikke kun af udvalgte arter.

	<p>afspejles i, at de regler, der gælder for de forskellige dyrearter samles i én bekendtgørelse.</p> <p>Tilsyn er en væsentlig bestemmelse bl.a. i forhold til at opdage syge og tilskadekomne dyr, så disse kan få passende behandling, derfor vurderes det som væsentligt, at bestemmelsen medtages her.</p>	
§ 11	<p><i>"Dyr, der holdes udendørs, skal være bedst muligt beskyttet mod rovdyr og smitterisici. Dyrene skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, jf. § 18, stk. 1, 3. pkt., i dyrevelfærdsloven."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Beskyttelse mod vejr og vind medtaget for at præcisere, at dette gælder, herunder med ref. til dyrevelfærdsloven § 18.</p>	<p>*Dyrenes Beskyttelse mener, at forhold for udegående dyr bør indgå i en ny tværgående 'BEK. om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af udegående dyr', hvortil der indsættes en reference.</p>
§ 14	<p><i>"Alle dyr skal have nærende foder, der passer til deres alder og art, og fodermængden skal være tilstrækkelig til at holde dyrene i forsvarlig sundhedsmæssig tilstand og dække deres ernæringsbehov. Intet dyr må gives foder eller drikke på en måde, der kan påføre det lidelse eller skade. Foder og drikke må heller ikke indeholde stoffer, der kan forårsage lidelse eller skade."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> 1. pkt. er indsat, da det er mere præcist end dyrevelfærdslovens generelle bestemmelse i § 3 (dyreværnslovens § 2).</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse bifalder initiativet.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse opfordrer samtidig til, at Fødevarestyrelsen gør en markant større indsats for at sikre efterlevelse, eksempelvis i relation til mavesår hos søer og løbesår hos malkekøer.</p>
§ 15	<p><i>"Alle dyr skal have adgang til en passende vandmængde af rimelig kvalitet eller have mulighed for at tilfredsstille deres væskebehov på andre måder."</i></p> <p><u>FVST-kommentar:</u> Nr. 16 i direktivets bilag er nu medtaget som § 15. Det er mere præcist end dyrevelfærdslovens generelle bestemmelse</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse bifalder initiativet.</p>

	i § 3 (dyreværnslovens § 2).	
§ 18, stk. 1	<i>"Der må ikke anvendes naturlig eller kunstig avl eller avlsmetoder, der påfører eller kan påføre de berørte dyr smerte, skade, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der er behov for klart og tydeligt at redegøre for konkret indhold og rækkevidde af bestemmelsen. Lægmand/borgeren skal kunne forstå, hvad der menes hermed.
§ 19	<i>"Der må ikke holdes dyr til landbrugsformål, hvis det ikke ud fra dyrets genotype eller fænotype med rimelighed kan forventes, at det kan ske uden at skade dyrets sundhed eller velfærd."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse er klart af den opfattelse, at avlsarbejdet for en række landbrugsdyr i visse tilfælde kan siges at være i strid med bestemmelseernes intention (jf. de dyreartsspecifikke BEK.) med store konsekvenser for velfærd og sundhed.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse mener, at bestemmelsen bør anvendes til at forbyde produktion af mink, hvis konstitution og natur ikke kendetegner et domesticeret socialt dyr - men derimod et solitært og territorielt dyr med behov, der er uforenelige med kommerciel produktion.</p> <p>Endvidere er det ikke brugervenligt at gengive fremmedord ('fænotype'/'genotype') fra Direktivet i en BEK., som skal være umiddelbart forståelig for lægmand.</p> <p>§§ 18-19 bærer præg af, at de aldrig er gjort operationelle (endsige har fundet reel anvendelse) i en dansk kontekst.</p>

Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afhorning af visse dyr:

Hjemmel	Indhold & FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 1	<u>FVST-kommentar:</u> Ny bestemmelse som konsekvens af, at en række bestemmelser er flyttet til artsspecifikke bekendtgørelser.	<p>Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at bestemmelser om halekupering, kastration og afhorning af svin, heste, hunde og kvæg skal flyttes til artsspecifikke bekendtgørelser. De er naturligt hjemmehørende i en tværgående BEK. om disse tematikker for alle dyr.</p> <p>Det er ikke hensigtsmæssigt at gentage de samme bestemmelser i flere forskellige BEK., når bestemmelserne i indeværende BEK. alligevel skal videreføres i en separat BEK., uanset.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse foreslår derfor, at indholdet i denne BEK. indgår i en ny tværgående 'BEK. om operative indgreb m.v. på dyr', som har direkte ophæng i (reference til) et Kap. i Dyrevelfærdsloven med samme overskrift.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse henleder opmærksomheden på, at Det Veterinære Sundhedsråd i 2011 (jf. Årsberetning 2008) har udtalt sig uhyre kritisk om metoder til halekupering og kastration: <i>"Rådet har ved tidligere lejligheder, senest den 1. oktober 2010, anført, at Rådet finder, at bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr <u>ikke er tidssvarende og bør revideres.</u>"</i></p>
§ 2, stk. 1	<i>"Dyr må kun halekuperes, hvis det konkret er påkrævet af veterinære hensyn. Dyret skal bedøves, inden kuperingen foretages. Halekupering af dyr skal altid foretages af en dyrlæge, jf. dog § 3, stk. 2."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at der også bør indføres krav om <i>efterfølgende, længerevarende smertebehandling</i> , hvis det undtagelsesvist (af veterinære hensyn) viser sig nødvendigt at halekupere dyr v/dyrlæge.
§ 2, stk. 2	<i>"Uanset bestemmelsen i stk. 1 må lam halekuperes i overensstemmelse med § 3."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at der indføres krav om <i>forudgående bedøvelse</i> og <i>efterfølgende smertebehandling</i> af lam, hvis det undtagelsesvist viser sig nødvendigt at halekupere dem.</p> <p>I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at halekupere lam; og at</p>

		evt. halekupering kun foretages af strikte veterinære hensyn.
§ 3, stk. 1	<i>"Lam kan halekuperes ved anvendelse af elastrator, hvis det sker inden for dyrets 2.-7. levedøgn. Den tilbageværende halestump skal kunne dække anus og vulva."</i>	<p>Dyrenes Beskyttelse mener, at muligheden for at halekupere lam ved anvendelse af elastrator (i.e. gummibånd) uden bedøvelse, hvis det sker inden for dyrets 2.-7. levedøgn, skal fjernes.</p> <p>Det er ikke rimeligt at afsnøre en kropsdel på et levende dyr, så vævet dør (nekrose), og halestumpen falder af af sig selv: det er et lidelsesfuldt og langvarigt forløb.</p> <p>I 2011 (jf. Årsberetning 2008) har Det Veterinære Sundhedsråd (DVS) udtalt sig kritisk om metoder til halekupering og kastration:</p> <p><i>"Rådet finder, at anvendelse af elastrator ikke er en acceptabel og dyreværns-mæssig forsvarlig metode til brug ved kastration og halekupering [af lam/gedekid]."</i></p> <p>DVS har i 2009 udtalt sig meget kritisk om halekupering af grise med elastrator, som følger:</p> <p><i>"Anvendelse af elastrator [til grise] antages at kunne medføre smerte og ubehag, både på kort og langt sigt, som ikke i alle tilfælde skønnes at kunne lindres ved behandling med almindelig smertedæmpende medicin.</i></p> <p><i>Rådet anser ikke den beskrevne procedure for at være forsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens intentioner om at beskytte dyr bedst muligt mod smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe."</i></p> <p>Dyrenes Beskyttelse savner en faglig begrundelse for, at det kan forsvares at udføre tilsvarende indgreb på lam.</p> <p>https://detvetsund.dk/generelle-udtalelser/2009/udtalelse-om-halekupering-af-grise-med-elastrator</p>
§ 4	<i>"Dyr må kun kastreres, hvis dyret er bedøvet, inden kastrationen foretages."</i>	Dyrenes Beskyttelse mener, at det bør tilføjes, at der også foretages efterfølgende, længerevarende smertebehandling.
§ 5	<i>"Kastration af dyr skal altid foretages af en dyrlæge, jf. dog § 6."</i>	
§ 6	<i>"Kastration af lam og gedekid kan foretages af den, der er ansvarlig for"</i>	Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at der et fagligt grundlag for at lave en skelnen ved 4 leveuger i relation til kastration af lam med elastrator og klemning.

	dyrene, ved anvendelse af klemning og elastrator i kombination, hvis 1) det sker inden for dyrets første 4 leveuger, og 2) en dyrlæge forinden kastrationen har lagt en lokalbedøvelse på dyret.”	Dyrenes Beskyttelse mener at det - uanset alder - er helt urimeligt at bero på at foretage kastration ved klemning af blodforsyning til væv/organer (og trykning af nervebaner) på et levende dyr, så vævet dør (nekrose) og henfalder: det er et lidelsesfuldt og langvarigt forløb. I 2011 (jf. Årsberetning 2008) har Det Veterinære Sundhedsråd udtalt sig kritisk om metoder til halekupering og kastration: ”Rådet finder, at anvendelse af elastrator ikke er en acceptabel og dyreværns-mæssig forsvarlig metode til brug ved kastration og halekupering [af lam/gedekid].”
§ 7	”Dyr må kun afhornes, hvis dyret er bedøvet, inden afhorning foretages. Afhorning af dyr må kun foretages af en dyrlæge.”	Dyrenes Beskyttelse mener, at der bør stilles krav - ikke alene forudgående bedøvelse af dyr forud for afhorning v/dyrlæge - men også til efterfølgende, længerevarende smertebehandling. Dyrenes Beskyttelse savner en begrundelse for, at det er foreneligt med formålsbestemmelsen i Dyrevelfærdsloven, herunder det forhold, at dyr er sansende væsener, der skal behandles med respekt, samt etisk hensyntagen til dyrs integritet. I det hele taget bør udgangspunktet være, at produktionen indrettes, så der ikke er brug for at afhorne dyr; og at evt. afhorning kun foretages af strikte veterinære hensyn.
§ 8	”Afhorning af dyr ved anvendelse af ætsende stoffer, gummibånd, elastratorer og lignende er forbudt.”	Dyrenes Beskyttelse finder det fagligt ubegrundet, at gummibånd/elastrator ikke også er uacceptabelt til halekupering og kastration.

Bekendtgørelse om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte:

Hjemmel	Indhold	FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 2, stk. 1	”Det er forbudt erhvervsmæssigt at indføre, producere samt handle med andre skind fra hunde (<i>Canis lupus familiaris</i>) og katte (<i>Felis</i>	I Danmark er der også fastsat en national regel i udkastets § 2 om forbud mod at indføre, producere og handle med skind uden pels fra	Dyrenes Beskyttelse støtter fastholdelse af nationale særregler

	<i>silvestris) end de pelsskind og pelsskindsprodukter, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forbud mod markedsføring og indførsel i og udførsel fra Fællesskabet af pelsskind fra hunde og katte samt produkter, hvori sådanne pelsskind indgår."</i>	hunde og katte. Forordningen vedrører kun skind med pels på.	
§ 2, stk. 2	<i>"Fødevarestyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen i stk. 1"</i>	Lovens § 1, stk. 2, er videreført i bekendtgørelsesudkastets § 2, stk. 2, i form af en dispensationsmulighed for Fødevarestyrelsen fra bekendtgørelsens § 2, stk. 1. Det er præciseret, at der skal være tale om særlige tilfælde, hvilket er i overensstemmelse med fortolkningen i henhold til lovbemærkningerne til den gældende bestemmelse i lovens § 1, stk. 2.	Dyrenes Beskyttelse støtter præciseringen.

Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.:

Hjemmel	Indhold	FVST-kommentarer	Dyrenes Beskyttelses bemærkninger
§ 4 + bilag 1	<i>"Det er forbudt at holde og fremvise de dyrearter, der fremgår af bilag 1. "</i>	I bilag 1 er tilføjet elefanter, søløver og zebraer.	Dyrenes Beskyttelse mener, at der kun bør forefindes en positivliste (og ikke en negativliste), således at det som udgangspunkt er forbudt at holde og fremvise dyr i cirkus m.v., medmindre der helt konkret - og i givet fald under visse betingelser - er taget aktiv stilling til, at visse dyr kan inkluderes i cirkus m.v.
§ 5 + bilag 2	<i>"Hold og fremvisning af dyrearter, der er omfattet af bilag 2 til denne bekendtgørelse, kan finde sted, hvis §§ 7-27 og bestemmelserne vedrørende den pågældende dyreart, jf. kapitel 3, er opfyldt."</i>	Elefanter, søløver og zebraer udgår af bilag 2	

Til: HENOL@fvst.dk (Henriette Oldager (FVST))
Fra: Veterinær Dyrevelfærd og Veterinærmedicin 15 (15@fvst.dk)
Titel: VS: J.nr. 2020-15-31-00167
Sendt: 02-07-2020 10:38:38

Kære Henriette,

T.v.f.

Venlig hilsen

Heidi X. Witzeling
Chefsekretær | Dyrevelfærd & Veterinærmedicin
+45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

#viarbejderforføden

*Fødevarestyrelsen kan anvende personoplysninger til brug for sagsbehandlingen, bl.a. oplysninger om navn og adresse.
Retsgrundlaget for vores behandling af dine personoplysninger følger af den til enhver tid gældende fødevare-, veterinær- og foderstoflovgivning,
databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.
Læs mere i Fødevarestyrelsens [Persondatapolitik](#).*

Fra: Pia Saxild <PS@fbr.dk>
Sendt: 2. juli 2020 09:57
Til: Veterinær Dyrevelfærd og Veterinærmedicin 15 <15@fvst.dk>
Emne: J.nr. 2020-15-31-00167

Forbrugerrådet Tænk har af ressourcemæssige årsager ikke mulighed for at forholde os til udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslagene eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Kristine Naalkjær
Projektmedarbejder

Forbrugerrådet Tænk
T +45 7741 7739 / knn@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

**Forbrugerrådet
Tænk**
Danish Consumer Council

Fra: Henriette Oldager (FVST) [<mailto:HENOL@fvst.dk>]
Sendt: 29. juni 2020 11:51
Til: Henriette Oldager (FVST); Christin Lia (FVST)
Emne: Høring af ikke-ministerielle parter over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Fødevarestyrelsen sender hermed udkast til 12 bekendtgørelser i høring. Bekendtgørelserne, der skal udstedes i medfør af dyrevelfærdsloven, er følgende:

- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til

- produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger
- Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kalkuner
 - Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde
 - Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr
 - Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr
 - Bekendtgørelse om forbud mod brugen af visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring
 - Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afhorning af dyr
 - Bekendtgørelse om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte
 - Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Udkast til bekendtgørelserne med tilhørende sammenligningstabeller er lagt på Høringsportalen og kan findes via dette link:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64111>

Høringssvaret bedes sendt til Fødevarestyrelsen på e-mail 15@fvst.dk med kopi til henol@fvst.dk og chrli@fvst.dk med angivelse af j.nr. 2020-15-31-00167 i emnefeltet.

Fødevarestyrelsen skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar **senest fredag den 21. august 2020**.

De modtagne høringssvar vil efter høringsfristens udløb blive offentliggjort på Høringsportalen www.borger.dk. Ved afgivelse af høringssvar samtykker høringsparten i, at vedkommendes høringssvar, e-mailadresse og navn offentliggøres på Høringsportalen efter endt høring.

Venlig hilsen

Henriette Oldager

Specialkonsulent, cand. jur. | Dyrevelfærd og Veterinærmedicin
+45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt

Miljø- og Fødevareministeriet

Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31-33 | 2600 Glostrup | Tlf. +45 72 27 69 00 | fvst.dk/kontakt | www.fvst.dk

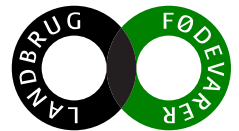
#viarbejderforføden

Fødevarestyrelsen kan anvende personoplysninger til brug for sagsbehandlingen, bl.a. oplysninger om navn og adresse.

Retsgrundlaget for vores behandling af dine personoplysninger følger af den til enhver tid gældende fødevare-, veterinær- og foderstoflovgivning, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Læs mere i Fødevarestyrelsens [Persondatapolitik](#).

Forbrugerrådet Tænk er en uafhængig medlemsorganisation, der arbejder for et Danmark, hvor alle forbrugere kan træffe et trygt valg. Få nyheder, informationer om test, tilbud og gode råd 1-2 gange om ugen. Tilmeld dig vores nyhedsbreve på taenk.dk/nyhedsbrev

Til Fødevarestyrelsen
Att.:15@fvst.dk og henol@fvst.dk og chrli@fvst.dk
J. nr.: 2020-15-31-00167

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Bemærkninger til høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Den danske fjerkræbranche ved Danske Æg, Udvalget for slagtefjerkræ samt L&F, Fjerkræ, vil gerne sige tak for muligheden for at afgive kommentarer til høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven.

Den danske fjerkræbranche har følgende bemærkninger til den fremsendte høring over Udkast til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger:

Kapitel 2:

§2, stk. 1, punkt 13: „Den besætningsansvarlige“ er defineret som den person, der har det daglige ansvar for pasning af dyrene. Der opfordres til at ændre denne definition, så den er i overensstemmelse med definitionen i Salmonellabekendtgørelserne for fjerkræ.

„Besætningsansvarlig: *Den fysiske eller juridiske person, der i Miljø- og Fødevareministeriets Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) er registreret som bruger af besætningen. Er der ikke registreret en bruger, er det ejeren af besætningen.*”

Kapitel 3:

§17, stk. 2, punkt 4: Afsnittet er ikke i overensstemmelse med EF 1099/2009, da bilag 1 ikke finder anvendelse ved nødaflivning uden for slagteri. Nødaflivning er defineret som ”aflivning af tilskadekomne dyr eller dyr, som lider af sygdom, der er forbundet med store smerter eller lidelser, og hvor der ikke er nogen anden praktisk mulighed for at lindre disse smerter eller lidelser”. Dette er netop situationen i slagtekyllingeproduktionen, hvor der ikke er mulighed for individuel behandling og pasning af det enkelte dyr, og det vil være et uacceptabelt kompromis af dyrevelfærden og i strid med Dyrevelfærdslovens §2 ikke at aflive lidende dyr.

Afsnittet SKAL skelne mellem aflivning og nødaflivning, så der er overensstemmelse med ovennævnte EF 1099/2009.

Kapitel 4:

§31, stk. 1: Trædepudevurderingen skal forsat foretages ved hvert slagtehold. Der opfordres til, at denne passus ændres, så trædepudevurderingen foretages en gang pr. flok og ikke en gang pr. slagtehold. Det er en stor økonomisk udgift for producenter med flere huse, der delslagtes, at der udtages dobbelt op af disse prøver under de nuværende regler. Det er så få dage, der adskiller de forskellige slagtetidspunkter, at forskellen i trædepudevurderingerne er ikke-eksisterende.

Den danske fjerkræbranche har følgende bemærkninger til den fremsendte høring over Udkast til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekalkuner:

Kapitel 2:

§2, stk. 1, punkt 13: „Den besætningsansvarlige“ er defineret som den person, der har det daglige ansvar for pasning af dyrene. Der opfordres til at ændre denne definition, så den er i overensstemmelse med definitionen i Salmonellabekendtgørelserne for fjerkræ:

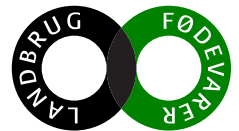
„Besætningsansvarlig: *Den fysiske eller juridiske person, der i Miljø- og Fødevareministeriets Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) er registreret som bruger af besætningen. Er der ikke registreret en bruger, er det ejeren af besætningen.*”

Vi ser frem til yderligere drøftelser af ovenstående forhold.
Med venlig hilsen, Den Danske Fjerkræbranche ved

Formand for L&F, Fjerkræ
Gårdejer Martin Hjort Jensen

Formand for Danske Æg
Gårdejer Lars Lunding

Udvalget for Slagtefjerkræ
Direktør Claus Zakarias

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Til Fødevarestyrelsen

Att.: 15@fvst.dk, henol@fvst.dk og chrli@fvst.dk

J. nr. J.nr. 2020-15-31-00167

Høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Landbrug & Fødevarer (L&F) vil gerne takke for muligheden for at fremsende bemærkninger til høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven.

L&F har følgende kommentarer til:

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise:

§2 nr. 4 Vi foreslår at "hundyr efter kønsmodning" udgår, og erstattes af følgende definition:

Gylt: Et hundyr efter løbning og inden faring. Formuleringen "hundyr efter kønsmodning" er en upræcis definition, som har givet anledning til mange spørgsmål til fortolkning. En definition baseret på tidspunktet efter løbning vil være præcis og give mulighed for en langt mere ensartet fortolkning.

§2 nr. 10. L&F finder det problematisk at grisens opholdsperiode i smågrisestien indgår i én præcis definition af én smågris ud fra dens alder. Jf. § 71 kan der netop være situationer, hvor grisene forbliver i smågrisestien i én periode ud over smågriseperioden. I fx FRATS-stier bliver de i samme sti fra fravænning og frem til slagtning, og i andre tilfælde kan de blive i smågrisestien frem til de er 12-14. el. 16 uger. I praksis tilpasses flyttetidspunktet staldanlæggets sektionsstørrelser, antallet af grise eller salgstidspunkt for at undgå sammenblandinger af dyr og for at begrænse smittespredningen mest muligt. Det anbefales derfor at udelade tilføjelsen "indtil grisen flyttes fra smågrisestalden"

§2 nr. 11. L&F bakker op om præciseringen af definitionen med "indtil løbning". L&F vil foreslå, at begrebet "polte" nævnes i §2 nr. 11, og det afstemmes med § 2 nr. 4. så "polteperioden" udelades her for at undgå at dyret indgår i to kategorier på samme tidspunkt.

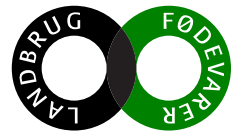
Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg:

§ 2. Vi foreslår, at punkt 1-17 grupperes, så fx definitioner på dyregrupper står samlet

§ 2. Der anvendes både termerne flok, grupper og gruppevis til at beskrive når tre eller flere dyr opstaldes sammen. Vi foreslår, at der anvendes samme term for flok eller gruppe og at den defineres som tre eller flere dyr.

§ 15. Formuleringen 'den ansvarlige for dyreholdet' er et ikke defineret begreb i bekendtgørelsen. Vi foreslår, §15 ensrettes ordlyden i §16, således at § 15 ændres til: Den besætningsansvarlige skal sørge for, at opstaldede kalve, der holdes udendørs, tilses mindst en gang dagligt.

§ 16. Vi vil anmode om, at kvier og om muligt goldkøer fritages fra kravet om dagligt tilsyn, når ungdyrene holdes på græs. Ofte holdes ungdyrene ofte på græsarealer, fx eng-arealer, der kan være placeret i længere afstand fra ejendommen. Vi anser behovet for dagligt tilsyn af disse

grupper for mindre end fx behovet for kalve og malkekøer, da sygdom optræder langt mindre hyppigt. Vi foreslår derfor, at kvier og goldkøer omfattes af undtagelsen for dagligt tilsyn jf. § 4 i udkast til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr, hvor fritgående dyr på græs skal tilses jævnlige.

Derudover vil L&F gøre opmærksom på at kalve generelt bør udgå af §16, da de allerede er omfattet af §15.

§ 22. L&F foreslår, at kravet om en ledig sygeplads i ungdyrstalden ændres, således at der gives mulighed for at sygepladsen kan etableres i andre staldafsnit. Af hensyn til smittebeskyttelse er det ofte mest hensigtsmæssigt, at syge dyr kan isoleres fra gruppen af raske dyr.

§ 24. Artiklen omhandler syge og tilskadekomne dyr og derfor bør kravet om maskinmalkning i kælvningsbokse flyttes til et nyt stk. 6 i § 76, der omhandler krav til kælvningsbokse.

Kapitel 4 omhandler fælles regler for kalve og Kapitel 7 indeholder særlige regler for kalve, som er afkom af malkekvæg. L&F foreslår, at bestemmelserne samles i et kapitel bestående af generelle regler for kalve og særlige regler for kalve af malkekvæg for at lette overblikket over regelsættet.

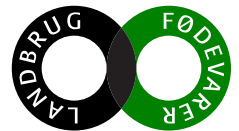
§ 41. Ordet 'udvikling' foreslås ændret til 'ophobning' således, at der anvendes samme formulering som i §55 og 90.

§ 48. Ifølge Direktiv 2008/119/EF bilag 1 stk. 13 skal "kalve på over to uger have adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde eller kunne stille deres væskebehov ved at drikke andre drikke. I meget varmt vejr eller for syge kalve skal der dog være frisk drikkevand til rådighed til enhver tid". L&F vil opfordre til at formuleringen i kalvedirektivet videreføres uændret i §48 idet L&F mener, at det bør være muligt at iblande understøttende stoffer, navnlig elektrolytter, til kalve fx kalve med diarre eller i meget varme perioder.

§ 57. Ved malkning i automatiske malkesystemer er det muligt at have mindst 25 lux på gangarealer ved nødvendig aktivitet i stalde, herunder malkning. Traditionel malkning foregår i dag i længere perioder end i 2010, da lov om hold af malkekvæg trådte i kraft. Fx i besætninger med tre malkninger pr. døgn eller ved malkninger, der varer mere end fire timer. I situationer, hvor aften/nat-malkningen varer mere end fire timer, vil der ved maksimalt fem lux være for lidt lys i stalden til, at køerne kan orientere sig til og fra malkeområdet. L&F vil derfor anmode om at det ved malkning i traditionelle systemer bliver muligt at have mindst 25 lux på gangarealer ved nødvendig aktivitet i staldene ligesom det er tilfældet med automatiske malkesystemer.

§ 61. 'Køer' foreslås ændret til 'malkekøer' så der anvendes samme udtryk som i de øvrige særlige bestemmelser for malkekvæg.

§ 68. L&F vil anmode om, at opdeling af fritstående sengerækker (såkaldt sengeøer) med fleksible afspærringer, såsom kæde, bom eller låge undtages fra kravet om en tværgang efter maksimalt syv sengebåse. Den nuværende fortolkning af reglerne for tværgange ved senge-rækker der støder op mod en væg, vanskeliggør en hensigtsmæssig opdeling af sengebåseafsnit og undersøgelser fra SEGES har vist, at en lang blindgang ikke giver ændret adfærd hos dyrene sammenlignet med en kort. Se også bemærkninger til § 97.

§ 75. Vi foreslår at ordlyden ændres til '...en gennemsnitlig dagsydelse...', så der tages højde for at køer på bedrifter med automatiske malkesystemer kan have en malkerytme, der ikke følger døgnnet.

§ 76, stk. 2. L&F vil anmode om, at antal pladser i kælvningsfaciliteten beregnes på baggrund af antal forventede kælvninger og ikke på baggrund af antal kreaturer i besætningen. En beregning baseret på antal forventede kælvninger vil være en mere retvisende metode, der tilsvarende det reelle behov for pladser. Dette vil også tage højde for besætninger, der praktiserer forlænget kælvningsinterval, hvor behovet for antal kælvningspladser pr. årsko er mindre end ellers.

§ 79. L&F vil gerne anmode om, at der også tages højde for besætninger, der har sæsonkælvninger om vinteren eller det tidlige forår. Her er der et stort behov for kælvningspladser i en kort periode på 2-3 måneder. Her bør det være muligt at etablere et indendørs fælles kælvningsareal, der har en sådan størrelse og beskaffenhed at det kælvende dyr kan kælte uforstyrret og at ko og kalv kan færdes uforstyrret i mindst 12 timer.

§ 79, stk. 2. Vi foreslår at sidste del af sætningen 'for at blive behandlet' slettes, idet der kan være andre veterinærfaglige årsager til at ko og kalv skal adskilles tidligere end 12 timer, fx hvis koen ikke vil kendes ved kalven.

§ 86. Ordlyden bør revideres idet malkekøer altid er over 12 måneder. Desuden bør afsnittet om ungdyr slettes, da kravet til kloveftersyn hos ungdyr er fastsat i § 113.

Kapitel 6 Særlige regler for ungdyr.

Der er i flere § i kapitlet vedr. ungdyr skrevet malkeko/malkekøer i stedet for ungdyr/ungdyret. Dette bør rettes.

§ 92, stk. 2. Ordlyden bør ændres til '...én ædeplads pr. ungdyr skal der dog...' da bestemmelsen omhandler ungdyr og ikke malkekøer. Desuden forefindes automatiske malkesystemer ikke i besætningsafsnit udelukkende beregnet til ungdyr.

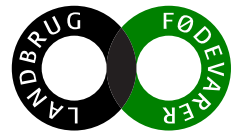
§ 97. Som ved § 68 bør kravet om en tværgang efter syv sengebåse ikke gælde ved opdeling af sengerækker med flytbar kæde, bom, låge eller lignende.

§ 99. Der har ikke tidligere været specifikke krav til antal ædepladser pr. højdrægtige ungdyr og der er ikke fastsat en definition på bredden af en ædeplads til højdrægtige ungdyr. Der er dermed tale om en stramning i forhold Lov om Hold af Kvæg. Bestemmelsen kan få stor betydning, og L&F vil anmode om en nærmere drøftelse af dette inden det indføres i en bekendtgørelse.

§ 127. Bestemmelsen er en videreførelse af tilsvarende bestemmelse for ungdyr, men for kalve giver det ikke mening, da deres adfærdsmæssige og fysiologiske behov for forskellige fodermidler ændres væsentligt især i de første levemåned. Vi mener, at fællesreglerne for foder og vand til kalve i § 46 er dækkende i forhold til at sikre kalvenes behov.

§ 128. Kravet om kloveftersyn bør ikke gælde for kalve. Det er en stramning i forhold til nugældende regler. Desuden er det meget sjældent at kalve har klovproblemer og derfor virker det som et unødigt krav.

§ 130. Datoen bør ændres til faktiske ikrafttrædelsesdato.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion til produktion af slagtekyllinger samt om uddannelse ved hold af slagtekyllinger samt Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kalkuner:

§ 17 (stk. 2) i hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion samt § 28 (Stk. 2) i hold af slagtekalkuner:

Der bør skelnes mellem planlagt og akut opstået behov for aflivning (nødaflivning). Der nuværende forslag er ikke i overensstemmelse med EF 1099/2009, da bilag 1 ikke finder anvendelse ved nødaflivning udenfor slagteri. Nødaflivning er defineret som "aflivning af tilskadekomne dyr eller dyr, som lider af sygdom, der er forbundet med store smerter eller lidelser, og hvor der ikke er nogen anden praktisk mulighed for at lindre disse smerter eller lidelser". Begrænsningen på 70 dyr pr. dag bør derfor fjernes, når der er tale om situationer med nødaflivning.

§ 31 (stk. 1) i hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion:

L&F vil anmode om at kravet om trædepudevurderingen ændres, så der kun skal foretages en gang trædepudevurdering for hvert slagtehold og ikke som for nuværende for alle slagtingerne (ved delslagting)

Med venlig hilsen

Trine Vig Tamstorf
Chefkonsulent

Erhvervs politik, Afd. for Fødevarer- og Veterinærpolitik

D +45 3339 4470
M +45 3017 8872
E tvf@lf.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
Att.: Henriette Oldager

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Hestens Værn har følgende høringssvar til udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven.

Kapitel 2 – Kontakt til artsfæller

§3

Vi ser meget positivt på, at der med §3 nu er krav om, at ethvert hestehold skal bestå af mindst to heste. Den lange overgangsordning sikrer, at ingen hesteejere umiddelbart kommer i klemme.

Der er dog en række tilfælde, hvor man kan forestille sig, at en hest kommer til at være eneste hest i hesteholdet selv om hesteholdet tidligere har bestået af to heste. Fx hvis hest nr. 2 sælges, flyttes til andet opstaldningssted, lånes ud, er til stævne, dør eller tilsvarende situationer.

Hvis denne paragraf skal være rimelig for hesteejeren og mulig at håndhæve for myndighederne, er der brug for en præcision af, hvor længe et hestehold som ikke er omfattet af overgangsordningerne, må bestå af kun én hest. Hestens Værn vil foreslå, at der sættes en grænse ved 4 måneder.

Kapitel 3 – Opbinding

§4

Der er brug for en præcision af om paragraffen også gælder for heste i tøj. Hestens Værn støder hvert år på en række især ponyer, der står bundet i tøj – ofte døgnet rundt. Hverken politi eller FVST har kunne svare på hvorvidt dette er tilladt. Det er Hestens Værns holdning, at heste i tøj bør være omfattet af §4 da hesten oftest har meget begrænset bevægelsesfrihed i tøj. Således bør opholdet i tøj begrænses til 2 timer i lighed med anden opbinding.

Kapitel 8 – tilsyn, syge og tilskadekomne heste mv.

§22

Vi hilser kravet om faglighed velkommen, men der behov for en præcisering af, hvilke relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og relevant faglig viden, der er passende for, at det skal være muligt, at håndhæve denne paragraf. Hvis ikke dette præciseres bliver det umuligt som hesteejer at vide, hvilke kompetencer der anses for tilstrækkelige, før man kan være ansvarlig for pasning af heste. Det bør tillige tilføjes, at personer der har ansvar for et hestehold skal være over 18 år.

Gl. Hovedgade 8
2970 Hørsholm

Telefon 45 868 774

post@hestens-vaern.dk
www.hestens-vaern.dk

Protektor
Hendes Kgl. Højhed
Prinsesse Benedikte

§23, Stk. 1

Godt at der kommer krav om dagligt tilsyn også for heste på græs.

§23, stk.2

Her er der behov for en klar definition af, hvilke hestehold der anses som erhvervsmæssige for, at hesteejere kan vide om de er omfattet af denne paragraf og dermed af dette krav.

Årlig gennemgang i hesteholdet af dyrlægen, er et godt værktøj og hjælp til egenkontrol – men vi oplever desværre, at meget få hestehold får lavet disse vurderinger. Med en klar præcision af, hvilke typer hestehold der er omfattet, kunne både dyrlæger og hesteejere blive mere bevidste om dette krav. Det er Hestens Værn erfaring at dette vil kunne løfte velfærden i nogle hestehold.

Kapitel 11 - Hovpleje

§31

Vi opfordrer til at der indføres krav om at beskæring eller anlæggelse af beslag på heste skal udføres af personer med relevant faglig uddannelse.

Kapitel 12 – Operative og lignende indgreb

§33, §34 og §35

Vi er glade for tilføjelse af krav om længerevarende smertebehandling.

Kapitel 13 - Straf

§36

Hestens Værn ser positivt på, at kravet om påbud før der kan straffes, er ændret til almindelig strafbestedmelse, hvor der kan straffes for overtrædelse af bekendtgørelserne uden at der er givet påbud først. Det vil forhåbentligt føre til at flere af de alvorligere sager vil føre til straf.

Med venlig hilsen

Julie Fjeldborg
Formand

Ghita Zangger Madsen
Sekretariatsleder

København d. 21. august 2020

Kommentarer til høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven

Utilstrækkelig beskyttelse af dyr, der holdes på steder uden opsyn

Vi vil gerne indlede vore kommentarer med følgende:

Det er uklart for Forsøgsdyrenes Værn, hvilken lovgivning der dækker de dyr, der findes i de såkaldte "naturparker", "byggelegepladser" m.fl., hvor der holdes dyr uden at der er kontinuerligt opsyn eller regelmæssigt tilsyn med disse. Bestemmelserne i dyrevelfærdsloven er ikke specifikke eller detaljerede nok til, at disse dyr er tilstrækkeligt beskyttede.

Der sker jævnligt mishandling af dyr, der er under ringe eller intet opsyn - især om natten.

Følgende tilfælde taget fra pressen er blot nogle få eksempler:

- "Et drabeligt syn chokerede søndag morgen lokale beboere i det naturskønne område i det sydlige København. Her fandt de en alpaka liggende i et blodbad med et 80 til 90 centimeter langt gevindjern, der var tilspidset, stukket op i bugen. "Vi blev ringet op af nogen, som siger, at den ligger der med et spyd i vommen. Den lå og var helt afkræftet, men vi ved ikke, hvornår det er sket", udtaler en repræsentant". Andre citater vedr. samme sted: "Vi har haft episoder med løsgående hunde, som jagter fårene", og det nævnes at dyrene tilsyneladende er jagtet, så de er "druknet i søen".
- "Seks kaniner fra fritidsklub mishandlet til døde".
- "To kaniner mishandlet til døde i børnehave".
- "Børnehaven fik i weekenden stjålet sine geder og får".
- Fritidsklub i Billund: "25 kaniner mishandlet".
- Aabybro: "Børnehave mødte op en morgen i sidste uge og så, at de fleste af børnehavens kaniner var mishandlet og dræbt. 15 voksne kaniner og seks kaninunger blev mishandlet og slået ihjel. Nogle var halshugget, andre havde blotlagte indvolde og fået stukket pinde gennem sig, mens nogle var døde af stress".
- En fritidsklub oplyser om 3 episoder: "1. Alle Kaniner er blevet stjålet, ca. 15 stk.. 2. Alle kaniner er blevet slået ihjel, 3. ca. 10 indbrud hvor smådyr (hamstere og ørkenrotter) ca. 7 stk. er blevet slået ihjel (2 tilfælde)".
- "Får mishandlet i kommunal naturpark".

Fælles for ovenstående eksempler er, at dyrene er overladt til sig selv i bure eller større eller mindre indhegninger og uden opsyn. Desværre kunne listen med eksempler fylde flere sider. Hvorfor er disse dyr så ringe stillet?

.....

Bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Udkastets §6 åbner for fremvisning af vilde arter, der ikke er omfattet af udkastets bilag 1 (ikke må holdes og fremvises) eller bilag 2 (positivliste over dyr, der kan holdes og fremvises), hvis Fødevarestyrelsen finder, at "det ud fra dyrevelfærdsmæssige hensyn er ubetænkeligt". Det er dyrevelfærdsmæssigt meget betænkeligt, at udkastet åbner for anvendelsen af vilde dyrearter til

rene underholdningsformål som cirkus, forlystelsesparker og lignende, og helt ud af takt med nuværende dyretiske principper.

Formålet med omskrivning af dyrevelfærdsloven (tidligere dyreværnsloven) og relaterede love og bekendtgørelser var, så vidt vi forstår, en forenkling og modernisering af reglerne. En alternativ struktur til bekendtgørelsen kunne være, at skabe en positiv-liste over de domesticerede dyr af de få arter, der kan holdes, med et totalt forbud mod at holde dyrearter, som ikke findes på listen. Princippet bag udkastets bilag 2 synes at være, at kun domesticerede dyr af visse arter må holdes og fremvises i cirkus etc. Reglerne bør holde sig til princippet, og ikke åbne for flere dyrearter, især vilde arter.

Udkastets § 9 kræver at ”dyreanlæg og udstyr, som anvendes i forbindelse med opstaldning af dyr skal konstrueres, [...] på en sådan måde, at dyrene beskyttes bedst muligt mod tilskadekomst [...]”. Ordene ”bedst muligt” bør fjernes. Der bør ikke være noget, der er skadelig for dyrene. Konstruktion af opstaldningsanlæg og udstyr bør også tage hensyn til behov for rengøring og desinfektion.

Bilag 2: der er en fejl: kaniner er ikke gnavere. De tilhører gruppen Lagomorpha (intet dansk ord herfor) og er i familie med harer, ikke med rotter og mus o.s.v..

Bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af visse landbrugsdyr

Forklaringen om undtagelsen af fisk, reptiler og padder (idet indholdet af dyrevelfærdslovens § 2 gælder for dem, og de alligevel ikke er omfattet af direktivets artikel 4 og bilagets detaljerede bestemmelser) viser, hvor gammeldags både dansk og EU-ret er, når der er tale om fisk. Selv de mest basale krav om daglig inspektion af dyr og dyrenes leveforhold gælder ikke for dem. Trist.

Bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr

1. Det er positivt, at den ny bekendtgørelse anvender de samme definitioner om aflivning og slagtning som EU-forordningen om emnet.

2. Hovedformålet er forenkling af lov og regler om dyrevelfærd, men det er svært at se, hvordan flytning af bestemmelser om grise, kvæg, heste, slagtekalkuner og slagtekyllinger, der skal aflives eller slagtes i besætninger er en forenkling, når andre bestemmelser i aflivningsbekendtgørelsen alligevel gælder for disse dyrearter. Den besætningsansvarlige, eller den der ejer dyrene, skal nu læse to forskellige bekendtgørelser for at få et fuldt overblik over aflivnings- og slagteregele.

Bekendtgørelse om visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr, herunder om forbud mod brug og markedsføring

Der er en slåfejl i § 1, stk.3, hvor der står ”de i stk.1 nævnte bekendtgørelser”. Bekendtgørelserne nævnes i paragraffens stk. 2 – ikke i stk. 1.

Bekendtgørelse om halekupering, kastration og afhorning af visse dyr

Udkastets § 2: her står der, at bekendtgørelsen gælder for alle dyr bortset fra dyr, der er omfattet af fire andre artsspecifikke bekendtgørelser Ved første læsning giver det indtryk af, at bekendtgørelsens forbud ikke længere gælder for disse arter. Der er intet, der indikerer, at de fire

artsspecifikke bekendtgørelser nu omfatter relevante paragraffer overført fra den nuværende lovgivning om afhorning, halekupering, og kastration. Det indebærer en risiko for misforståelse.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

Det er en forbedring, at den let ændrede §5 nu passer med bekendtgørelsens straffebestemmelser, herunder mulighed for højere straf end bøder under anden lovgivning.

Som noget nyt skelner bekendtgørelsen mellem vagthunde (der anvendes til erhvervsmæssig vagtvirksomhed) og vogterhunde (der anvendes til udendørs bevogtning af et husdyrhold). Udover at det er beskæmmende, at det overhovedet er tilladt at anvende vagthunde i 2020, hvor elektroniske installationer kan afløse vagthundenes miserable liv, så er denne skelnen trods alt positiv, idet der er forskel på de to former for hundehold – også set fra hundenes synspunkt. Det er positivt at vogterhunde ikke må holdes alene, men trods alt skal holdes (mindst) parvis (§25). Men anvendelse af vagthunde burde være et afsluttet kapitel!

Hvad angår §14, er det fornuftigt også at understrege, hvilke krav i bekendtgørelsen, der gælder for hold af vagthunde og vogterhunde, hvor der ikke er beboelse (burde efter vor opfattelse slet ikke finde sted). Hyppigere dyrlægetilsyn med vagthunde (§ 23), krav om behandling og tilkaldelse af dyrlægen til syge vagthunde (§ 17) og vogterhunde (§ 26), præcisering af bestemmelsen om fri adgang til løbegård (§ 45, mulighed for begrænsning af adgang fjernet) og krav om 30 minutters motion to gange dagligt (§ 46) er alle positive ændringer i forhold til de nuværende regler, men

§48: rent sproglig er det ikke korrekt at skrive at skrive ” ... og ingen uden for stående personer ...” – det hedder ”udenforstående personer”.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kalkuner

Udkastets § 2 og § 28 indarbejder definitioner om slagtning fra EU forordning 1099/2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunkt. Hvis bekendtgørelsen skal omfatte slagtning og aflivning i besætningen, så er det nødvendigt at bruge de samme definitioner.

Det er trist, at man ikke benytter lejligheden til at forbedre bestemmelserne om dyrenes forhold, som i høj grad er grundet i industriens praksis for godt ti år siden. Af arbejdsgruppen om hold af kalkuner's rapport kan vi forstå, at langt den største del af kalkunproduktion i Danmark var og sandsynligvis stadigvæk er kontraktproduktion med tyske slagterier og dermed er underlagt den tyske industris *Qualitäts und Sicherheit* system. Det giver anledning til spørgsmål om eksempelvis belægning, hvor loven og den ny bekendtgørelse tillader 55 kg/m² til haner (ca. 2,7 fugle per kvadratmeter, når fuglene kommer op på 20 kg slagtevægt) og 48 kg/m² til høner (ca. 4, 8 fugle per kvadratmeter, når fuglene kommer op på 10 kg slagtevægt). Anvendes den maksimale belægning og kan den reduceres for at give mere plads til den enkelte fugl? Udkastets bestemmelser er generelle og synes mest at henvise til konventionelle staldopdræt i store huse, men siger intet specifikt om forhold i alternative systemer (ekstensivt staldopdræt, fritgående, o.s.v.) som EU Kommissions forordning 534/2008 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) 124/2007 om handelsnormer for fjerkræ (artikel 11 og bilag V) åbner for og beskriver.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion til produktion af slagtekyllinger samt uddannelse ved hold af slagtekyllinger

En ny vurdering af den maksimale belægning (i EU-direktivet 42 kg/m² og i Danmark gennemsnitlig 40 kg/m²), som tillades, hvis staldens lovkrævede forhold er i orden, bør finde sted, idet antallet af dyr per kvadratmeter er alt for højt, set fra et dyreværnsmæssigt synspunkt. Blot fordi der ikke har været væsentlige problemer med færre fugle per kvadratmeter, er det ikke lig med, at en højere belægning skulle være problemfri.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg

Udkastets § 10: paragraffen gennemfører pkt. 12 i bilaget til Direktivet 1998/58/EF dog med en lille forskel i teksten. Den danske §10 kræver beskyttelse mod "smitterisici", mens pkt. 12 i direktivets bilag bruger ordet "sundhedsrisici". Sundhedsrisici er bredere end "smitterisici", idet ordet udover smitterisici omfatter en række faktorer, som eksempelvis konflikt mellem dyrene og andre stressende forhold, der kan påvirke dyrenes sundhed.

§11: En sprogfejl er krybet ind. Den oprindelige paragraf i nuværende lovgivning siger "Intet dyr må gives foder [...] der påfører det lidelse ...". Men paragraffen i udkastet nu lyder "Kreaturer må ikke gives foder [...] der kan påføre **det** lidelse ...". Ordet "det" bør være i flertal "dem" (fremhævet med gulfarvning) idet det ellers stemmer ikke med flertalsbetegnelsen "Kreaturer".

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste

§2 Indførelsen af definitionen af heste, der holdes til landbrugsformål, er rimelig og nyttig. Må det forstås således, at hestehandlere nu er (mere?) omfattet af bekendtgørelsens krav?

§3 Indførelse af krav om, i medfør af den nye dyrevelfærdslovs paragraf om kontakt med artsfæller, at et hestehold skal bestå af mindst to husdyr enten af hestearten eller af æselarten eller af to krydsninger af disse, er et positiv bidrag til dyrenes velfærd. Skal paragraffen læses således, at eksempelvis en hest skal holdes sammen med mindst én anden hest og ikke kun med et æsel til selskab?

§12 Rum og udstyr, stk. 1 og stk.3: "hestene beskyttes bedst muligt mod tilskadekomst". Ordene "bedst muligt" bør slettes, så paragraffen lyder "hestene beskyttes mod tilskadekomst". Enten er hesten beskyttet eller også er den ikke.

Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise

§ 44. stk.1: Uklarhed ved "uden forudgående bedøvelse" – menes det "uden fuld bedøvelse" eller helt uden nogen form for bedøvelse? Hvis hensigten er, som det burde være, at der altid skal anvendes lokalbedøvelse plus smertebehandling, som beskrevet i paragraffens stk. 2, så bør stk. 1 skrives mere klart.

§ 44 stk. 2: flere steder i bekendtgørelsen er ordet "uddannelse" blevet erstattet med "instruks og vejledning" med den forklaring i sammenligningstabellens noter, at det er for at undgå misforståelse. "Instruks og vejledning" anvendes i § 44 stk. 1, men nu i § 44 stk. 2 anvendes "uddannelse" igen. Det virker inkonsekvent.

§86: er der mon skrevet § 63 ved en fejl? I § 86 står der, at ”§63 stk.1 finder først anvendelse fra den 1. januar 2035 for hold af gylte, goldsøer og drægtige søer”, medens §63 i udkastet til den nye bekendtgørelse kun handler om orner.

Venlig hilsen

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn

15@fvst.dk

cc henol@fvst.dk; chrli@fvst.dk

6. august 2020

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde, J.nr. 2020-15-31-00167

Økologisk Landsforening har læst udkast til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde for så vidt angår hold af vogterhunde.

Økologisk Landsforening vil gerne foreslå, at kravene i @26 stk. 1 og 2. til ændres til

For vogterhunde, der beskytter husdyr samt vogterhunde under uddannelse, som således opholder sig udendørs, er en hytte/opholdsrum ikke påkrævet, såfremt der findes en anden tilstrækkelig beskyttelse mod regn, blæst og kulde i form af f.eks. under træer, buske, halmballer, landbrugsvogne mm.. Dette forslag skyldes, at egentlige vogterhunde, som følge af deres fysiske, psykiske, adfærdsmæssige og genetiske konstitution hverken behøver eller kan forventes at ville benytte en hytte/opholdsrum.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed

Høringssvar angående bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste.

Oprindelig bekendtgørelse nr. 979 af 2017 om udegående heste.
Nye tekst forefindes i kapitel 6 om udegående heste §18 og 19.

I disse tekster angives det at islandske heste, konik-heste, przewalski-heste, exmoor ponyer og shetlandsponyer kan holdes ude i mere end 12 timer i døgnet i vinterperioden uden adgang til læskur, hvis der på folden findes naturlige forhold, der kan give tilsvarende læ og beskyttelse mod nedbør samt tørt lejeareal mm.

Der eksisterer imidlertid flere hesteracer, som på lige fod med de, i de ovenstående paragraffer, angivne hesteracer kan tåle samme naturlige forhold.

Følgende hesterace bør som minimum tilføjes til listen i kapitel 6 om udegående heste § 19. North American Curly Horse også kaldet American Bashkir Curly Horse eller bare Curly Horse. Denne hesterace er veldokumenteret blandt vilde heste helt tilbage til starten af 1800-tallet. Curly hestens udseende bærer præg af mange årtiers naturlig selektion, hvilket afspejles i dens styrke og dens udholdenhed samt kropsbygning med kort ryg, stærke ben og hove. Curly hesten er meget hårdfør og kan overleve strenge vintre. Det nævnes endda at Curly hestene var de eneste heste, der overlevede den meget barske vinter uden ekstra foder i 1952 i Nevada på de åbne græsmarker.

Det anbefales dog at omtalte tekst i kapitel 6 om udegående heste § 19. ændres helt. Enten således at den uspecifikt omfavner alle egnede hesteracer, eller således at der for alle hesteejere er mulighed for at søge dispensation for kravene i § 18.

Skrevet af

Cand. odont. Helene Elisabeth Holck

Til: Christin Lia (FVST (CHRLI@fvst.dk)
Cc: 15@fvst.dk (15@fvst.dk), Henriette Oldager (FVST (HENOL@fvst.dk)
Fra: ann-britt garlov (abfauna@hotmail.com)
Titel: Høringssvar, J.nr. 2020-15-31-00167
Sendt: 20-08-2020 16:55:13
Bilag: Tysk ændring af hundelov, vogterhunde.jpg; Minus hytte, udklip.jpg; Advarselsskilt HSH.jpg; SKILT 2.jpg; TVT 1.jpg; TVT 2.jpg; TVT 3.jpg; TVT 4.jpg; TVT 5.jpg; TVT 6a.jpg; Tyske hundelov, ændring.pdf; HØRINGSSVAR, J.nr. 2020-15-31-00167.docx;

<https://www.bmel.de/SharedDocs/Gesetzestexte/DE/VOAendHundeVO.html>

Høringssvar vedr. J.nr. 2020-15-31-00167

Modernisering af lovgivningen på dyrevelfærdsområdet

Udkast til bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

Høringssvaret vedrører §§ 24-28 om vogterhunde

§ 24: Ingen bemærkninger

§ 25: Tilføjelse af stk.2, 3 og 4, se senere under "Begrundelse og supplerende oplysninger"

§ 26 stk 1 og 2: Baggrund og begrundelse for høringssvar/ændringsforslag

I Tyskland er man i løbet af et par årtier med brug af vogterhunde til beskyttelse af husdyr nået frem til, at en fast hytte/opholdsrum ikke er nødvendig for opretholdelse af hundenes velfærd, idet dyreværnsbestemmelserne anses som overholdt ved anden tilstrækkelig beskyttelse mod dårligt vejr.

Dette blev allerede slået fast i juli 2017 i en skrivelse fra Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft til de øverste Veterinærmyndigheder (AZ321-34805/0019).

I det nye udkast til ændring af dyreværns- og hundeloven, 25.juni 2020 (Se vedhæftede bilag om ændring af tyske hundelov) hedder det ifølge Artikel 1 nr.3, §4 bogstav c) (3) som er en undtagelse for vogterhunde, at vogterhunde, som arbejder eller er under uddannelse til beskyttelse af husdyr mod rovdyr må holdes i det fri, hvis 1.: Hver vogterhund er sikret tilstrækkelig beskyttelse mod dårligt vejr. I begrundelsen, s.9 II, andet afsnit, ("Für die besonderen...") fastslår Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft analogt med ovennævnte skrivelse fra 2017, at for vogterhunde, der vogter husdyr, samt for vogterhunde under uddannelse, er en hytte ikke påkrævet, såfremt en anden tilstrækkelig beskyttelse mod dårligt vejr er til stede.

Med denne nye bestemmelse for vogterhunde kan loven håndhæves i forhold til differentiering mellem egentlige vogterhunde, der som følge af deres fysiske, psykiske, adfærdsmæssige og genetiske konstitution hverken behøver eller vil benytte en hytte/opholdsrum og andre hunde, som ikke ville være tilstrækkeligt beskyttet uden en hytte/opholdsrum. Da andre hunde end egentlige vogterhunde hverken fysisk, psykisk, adfærdsmæssigt eller genetisk er udstyret til vogteropgaven, vil selv et opholdsrum ikke være nok til, at hundens velfærd kan garanteres. Kun egentlige vogterhunde vil trives ved at vogte husdyr dag og nat hele året.

Der er bred enighed om det nye, tyske lovforslag om vogterhunde, der bakkes op af følgende myndigheder, organisationer og foreninger:

Veterinærmyndigheder

Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft

WWF Deutschland

International Fund for Animal Welfare, IFAW

Deutscher Tierschutzbund

Ökologischer Jagdverband Deutschland

Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland

Ag Herdenschutzhunde e.V

Bundesverband Berufsschäfer

Bund Friends of the Earth Germany

Gesellschaft zum Schutz der Wölfe

Vereinigung der Freizeitreiter und -fahrer in Deutschland e.V

Det foreslås derfor, at ordlyden i § 26 stk. 1 og 2 erstattes af følgende:

For vogterhunde, der beskytter husdyr samt vogterhunde under uddannelse, som således opholder sig udendørs, er en hytte/opholdsrum ikke påkrævet, såfremt der findes en anden tilstrækkelig beskyttelse mod regn, blæst og kulde. (Bemærkning: Den tilstrækkelige beskyttelse kan være under træer, buske, ved halmballer, under faststående landbrugsvogne mm..

§ 26 stk. 3: Ingen bemærkninger

§ 26 stk. 4: Begrundelse for høringssvar/ændringsforslag

Da en vogterhund kun tilses 1 gang i døgnet, er det vigtigt, at der tilkaldes dyrlæge straks, såfremt hunden konstateres syg. Det kan blive for sent, hvis man først skal afvente effekten af "passende behandling".

Følgende ordlyd foreslås i § 26 stk.4:

Syge hunde fjernes fra stedet og anbringes i et sygerum med passende underlag, og der tilkaldes en dyrlæge.

Tilføjelse af § 26 stk.5: Begrundelse for tilføjelsen

I lighed med bestemmelserne om dyrlægetilsyn for vagthunde, skal der også være dyrlægetilsyn med vogterhunde.

Det foreslås derfor, at ordlyden i § 26 stk.5 bliver følgende:

Ejeren af vogterhunden skal for egen regning sørge for, at hunden og dens opholdssted mindst fire gange årligt tilses af en autoriseret dyrlæge. Ejeren af hunden skal efter anmodning give tilsynsmyndigheden oplysning om, hvem der er tilsynsførende dyrlæge for hunden.

§ 27: Ingen bemærkninger

§ 28: Begrundelse for høringssvar/ændringsforslag:

Der mangler oplysning til forbipasserende omkring korrekt adfærd overfor vogterhunden og i forhold til indhegningen (hundens territorium).

Dette er af stor vigtighed for at undgå fare for både forbipasserende, vogterhunde og husdyr.

Det foreslås derfor, at ordlyden i § 28 bliver følgende:

Ved bevogtningsstedet skal anbringes et opslag – synligt for forbipasserende - med følgende informationer:

Advarsel – Vogterhunde

Hold afstand til indhegning, hunde og husdyr

Gå ikke ind i indhegningen

Vogterhundene må ikke fodres eller lokkes

Medbragte hunde holdes i kort snor

Gå roligt forbi – løb ikke

Stig af cyklen og træk roligt forbi

Oplysning om, hvor ejeren kan kontaktes

§ 25, tilføjelse af stk 2, 3 og 4. Begrundelse for høringssvar/ændringsforslag:

Begrundelse og supplerende oplysninger

Vogterhunde anvendes i stadigt stigende grad i Europa, hvor de effektivt forhindrer/reducerer angreb på husdyr fra ulve og andre rovdyr.

Der findes vogterhunderacer, som er særligt velegnede til klimaet i Nordvesteuropa og Danmark/Norden, herunder pyrenæerhunde. Disse har gennem deres mere end 6000 års udviklingshistorie – modsat de almindeligt kendte hunderacer med kun ca. 150 års udviklingshistorie – udviklet en særligt tyk pels, en udpræget territorialadfærd og et stærkt vogterinstinkt, en stor grad af selvstændighed og uafhængighed af mennesker (bortset fra nødvendigheden af dagligt tilsyn og fodring samt social kontakt ved denne lejlighed), stor robusthed og mod overfor rovdyr som ulve, overfor hvilke de virker afskrækkende gennem udstråling af autoritet.

Vogterhundes stærke beskytterinstinkt gør, at de ikke vil benytte hytte, da dette vil hindre deres ubegrænsede overblik over husdyrflokken.

Bilag:

1. Det tyske forslag til ændring af dyreværns- og hundeloven i Tyskland
2. og 3: Eksempler på info-opslag ved indhegninger med vogterhunde.

Tyske dyrlæger om vogterhundes særstilling

1300 tyske dyrlæger og 40 videnskabsfolk har netop – den 14. august 2020 – udsendt en udtalelse, hvis formål er at øge viden om de særlige krav, der er forbundet med hold af vogterhunde, og dermed undgå, at de over 6000 år gamle vogterhunderacer skæres over én kam med øvrige hunderacer (med 100-150 års udviklingshistorie).

Die Tierärztliche Vereinigung für Tierschutz e.V. (Dyrlægeforeningen for Dyreværn), grundlagt i 1985, er en forening af specialister for forskellige områder og veterinærenheder, fra universiteter mm.

Jeg har oversat centrale punkter i udtalelsen, som vedrører dyreværn for vogterhunde, herunder kravet om kursus for vogterhundeejere samt certificering af hundene, som for begge krav vedkommende skal udføres af sagkyndige. TVT tager desuden afstand fra hytte/opholdsrum for vogterhunde og henviser til andre former for beskyttelse mod dårligt vejr (omtalt i høringssvar § 26 stk. 1 og 2.)

Oversættelse af vedhæftede bilag hentet fra Dyrlægeforeningen for Dyreværn/Die Tierärztliche Vereinigung für Tierschutz, TVT's: Merkblatt Nr. 186 – Einsatz und Haltung von arbeitenden Herdenschutzhunden (Stand: 14. August 2020)

Bilag TVT 1

Når vogterhunde (=Herdenschutzhunde, forkortet HSH) indsættes uden forudgående forberedelse og/eller uden tilstrækkelig faglig viden hos vogterhundeejeren, kan dette føre til dyreværnsproblemer og skader/læsioner på mennesker og dyr.

Formålet med denne folder/udtalelse er at øge viden om de særlige krav, der er forbundet med hold af vogterhunde, deres avl og uddannelse og at kunne omsætte denne virksomme husdyrbeskyttelse på en dyreværnsmæssig, praktiserbar og retssikker måde, som er kontrollabel for veterinærmyndighederne.

Racer og ur-racer

De hunderacer, som tilhører vogterhunderacerne, er særligt velegnede som beskyttere af husdyr som følge af deres udprægede territorialadfærd, deres fysiske styrke og villighed til at give hals samt deres tætte underpels og dækhår, som yder en fremragende beskyttelse mod kulde, regn og dårligt vejr.

Århundredelang (mindst 6000 år) anvendelsesorienteret selektion, foretaget af hyrder, har af de regionalt forekommende racer skabt forskellige vogterhunderacer egnet som beskyttere af husdyr.

I de forskellige områder med udpræget hold af græssende husdyr udvikledes hunde, som var tilpassede de lokale, klimatiske betingelser, områdets struktur, livsbetingelser, trusler fra forskellige rovdyr eller fra tyveri.

Bilag TVT 2

De i Tyskland 12 benyttede vogterhunderacer, ordnet efter forekomst/hyppighed (Heraf er 4 racer forbudte i Danmark). Pyrenæerhund topper listen.

Bilag TVT 3

Vogterhundes specielle adfærd

Den århundredelange, selektive avl frembragte genetisk forankrede anlæg og egenskaber, som er typiske for vogterhunde. Da disse egenskaber er individuelt mere eller mindre udprægede, er det vigtigt med en sagkyndig, kontrolleret avl og en individuel forberedelse af vogterhunden til indsættelse i husdyrflokken.

Territorialitet

Vogterhunde udviser sammenlignet med andre hunderacer/typer en højere territorialitet. De betragter det område, hvori de opholder sig i længere tid, som deres territorium og forsvare det eftertrykkeligt mod indtrængende. Som følge heraf er vogterhunde i forhold til andre hunderacer mere vagtsomme og opmærksomme. De scanner området regelmæssigt og kan herefter hurtigt træde i aktion.

Bilag TVT 4

Selvstændighed, arbejds- og vogteradfærd

Vogterhunde arbejder selvstændigt, hvilket adskiller dem fra andre hunderacer, som ved deres indsats ledes og føres af deres ejer/træner. De lever mindst to og to sammen i husdyrflokken (Typisk holder den ene opsyn med periferien langs hegnet, mens den anden opholder sig tæt ved husdyrene).

Som følge af deres genetisk forankrede territorialitet, er en speciel træning af beskyttelses- og vogterfunktionen ikke vigtig. Ældre, erfarne hunde er forbilleder/læremestre for de yngre. Tidligst i

Ved fare/trusler vil vogterhunde først ved hjælp af kropssprog udøve imponereadfærd og markere, herefter gø, knurre og vise tænder for at fordrive truslen. Hvis dette lykkes, vender den tilbage til flokken. En egentlig kamp forekommer kun som forsvar, hvis vogterhunden angribes direkte.

Bilag TVT 5

Dyreværnsaspekter

Sunde vogterhunde er med deres tætte og isolerende pels særligt godt rustede til at leve udendørs hele året. En hytte giver ingen mening for en vogterhund. På grund af dens beskyttelsesinstinkter og trang til at opholde sig sammen med husdyrflokken vil en vogterhund ikke anvende en hytte.

Bilag TVT 6a

Faglig viden

En vigtig forudsætning for et ansvarsfuldt og retssikkert hold af vogterhunde er erhvervelse af faglig viden (kursus) for vogterhundeejere samt certificering af hundene foretaget af sagkyndig med henblik på afprøvning af hundenes vogterfunktion og ufarlighed for offentligheden.

Der skal – udover generel information af offentligheden omkring indsats af vogterhunde og henvisning til mulige konfliktsituationer – ved passende advarselsskilte i hundenes indsatsområder gøres opmærksom på, hvor man kan møde en husdyrflok med vogterhunde og hvordan man i givet fald skal forholde sig.

Det foreslås derfor, at der tilføjes stk 2, 3 og 4 til § 25 med følgende ordlyd:

§ 25 stk. 2: Kommende vogterhundeejere skal inden erhvervelse af vogterhunde bestå et kursus i hold af vogterhunde bestående af en teoretisk og praktisk del. En sagkyndig ekspert i vogterhunde skal stå for videregivelsen af den faglige viden om hold af vogterhunde.

§ 25 stk. 3: Med henblik på afprøvning af en vogterhunds vogterfunktion og ufarlighed for offentligheden, skal enhver vogterhund, inden den indsættes i en husdyrflok, først bestå en certificering (som 2-årig). Certificeringen skal foretages af en sagkyndig ekspert i vogterhunde.

§ 25 stk. 4: Det er kun tilladt at anvende vogterhunderacer, som er tilpasset de klimabetingelser, der forekommer i Danmark, dvs. vogterhunde med tæt og isolerende pels, som dermed er egnede til at opholde sig udendørs helårligt i al slags vejr.

Bemærkning til § 25 stk.4: Det vil være dyreværnsmæssigt uforsvarligt at placere andre hunderacer end deciderede vogterhunde som beskyttere af husdyr. Der bør ikke eksperimenteres med hunderacer, der ikke er genetisk og adfærdsmæssigt udviklet til vogterfunktionen og til at være udendørs hele året, ej heller genetisk udviklet til en så minimal kontakt med mennesker, som det er tilfældet med vogterhunde, hvis genetiske konstitution er langt mere robust og særligt udstyret til vogteropgaven både fysisk og psykisk. Kun egentlige vogterhunde vil trives ved at vogte husdyr udendørs hele året.

Øvrige bilag:

Bilag TVT 1-6a.

Med venlig hilsen

Ann-Britt Garlov

Dyrlæge

Faglig rådgiver om vogterhunde v/Miljøstyrelsen

3. § 4 wird wie folgt geändert:

a) Absatz 1 Satz 1 Nummer 2 wird wie folgt gefasst:

„2. außerhalb der Schutzhütte ein witterungsgeschützter, schattiger Liegeplatz mit wärmegeädämmtem und weichem Boden, der so beschaffen ist, dass der Hund in Seitenlage ausgestreckt liegen kann,“.

b) In Absatz 2 Satz 2 Nummer 1 wird vor dem Wort „hinlegen“ das Wort „ausgestreckt“ eingefügt.

c) Folgender Absatz 3 wird angefügt:

„(3) Abweichend von Absatz 1 dürfen Herdenschutzhunde während ihrer Tätigkeit oder ihrer Ausbildung zum Schutz von landwirtschaftlichen Nutztieren vor Beutegreifern im Freien gehalten werden, wenn

1. sichergestellt ist, dass jedem Herdenschutzhund ausreichend Schutz vor widrigen Witterungseinflüssen zur Verfügung steht, und

2. zeitweilig oder dauerhaft umzäunte Flächen, die mit Strom führenden Vorrichtungen zur Abwehr von Beutegreifern versehen sind, so gestaltet sind, dass ein Herdenschutzhund mindestens sechs Meter Abstand zu diesen Vorrichtungen halten kann; sofern die örtlichen Gegebenheiten die Einhaltung dieses Abstandes nicht zulassen, genügt ein Abstand von vier Metern.“

Referentenentwurf

des Bundesministeriums für Ernährung und Landwirtschaft

Entwurf einer Verordnung zur Änderung der Tierschutz-Hundeverordnung und der Tierschutztransportverordnung

A. Problem und Ziel

Bei der Festlegung der Anforderungen an eine tierschutzgerechte Hundehaltung und Hundezucht müssen neue wissenschaftliche Erkenntnisse über die Bedürfnisse von Hunden berücksichtigt werden. Zudem soll den besonderen Bedingungen beim Einsatz von Herdenschutzhunden zum Schutz von Nutztieren vor Beutegreifern Rechnung getragen werden. Außerdem soll ein Ausstellungsverbot für Hunde mit Qualzuchtmerkmalen geregelt werden.

Die Einhaltung der Temperaturgrenzwerte ist eine zentrale Voraussetzung für einen tierschutzgerechten Transport von Tieren. Verstöße gegen die durch das europäische Recht vorgegebenen Temperaturanforderungen müssen daher als Ordnungswidrigkeit geahndet und mit Bußgeld bewehrt werden können. Außerdem sollen auch im nationalen Recht Regelungen für innerstaatliche Transporte bei hohen Temperaturen geschaffen werden.

B. Lösung

Änderung der Tierschutz-Hundeverordnung und der Tierschutztransportverordnung.

C. Alternativen

Keine.

D. Haushaltsausgaben ohne Erfüllungsaufwand

Dem Bund entstehen durch die Verordnung keine Kosten. Länder und Kommunen [noch zu ermitteln].

E. Erfüllungsaufwand

E.1 Erfüllungsaufwand für Bürgerinnen und Bürger

Für die Bürgerinnen und Bürger entsteht ein Erfüllungsaufwand [noch zu ermitteln: durch die Vergrößerung der Zwingergrundfläche für Hündinnen mit Welpen, das Vorhalten einer Wurfkiste und eines Auslaufes im Freien, die Temperierung des Liegebereichs der Welpen sowie die Regelung einer Mindestzeit für den Umgang mit den Welpen].

E.2 Erfüllungsaufwand für die Wirtschaft

Die Wirtschaft wird mit geschätzten Kosten in Höhe von [noch zu ermitteln (Vergrößerung der Zwingergrundfläche für Hündinnen mit Welpen, das Vorhalten einer Wurfkiste und eines Auslaufes im Freien, die Temperierung des Liegebereichs der Welpen sowie die Regelung einer Mindestzeit für den Umgang mit den Welpen) sowie durch die neuen Anforderungen im Transportrecht] belastet. Der einmalige Umstellungsaufwand beträgt Der jährliche Erfüllungsaufwand wird auf ... geschätzt.

Davon Bürokratiekosten aus Informationspflichten

Keine.

E.3 Erfüllungsaufwand der Verwaltung

Durch die Regelung eines Ausstellungsverbotes für Hunde mit Qualzuchtmerkmalen und die Festlegung von Anforderungen an die Haltung bei der Zucht von Hunden entsteht den Kommunen zusätzlicher Verwaltungsaufwand, der wie folgt geschätzt wird: [noch zu ermitteln]. Für Bund und Länder entsteht kein zusätzlicher Erfüllungsaufwand [zu prüfen].

F. Weitere Kosten

Durch die Verordnung können für die Wirtschaft zusätzliche Kosten entstehen. Bestimmte Einzelpreiseffekte (Preise von Hundewelpen) können nicht ausgeschlossen werden. Auswirkungen auf das allgemeine Preisniveau, insbesondere auf das Verbraucherpreisniveau, sind jedoch nicht zu erwarten.

Referentenentwurf des Bundesministeriums für Ernährung und Landwirtschaft

Entwurf einer Verordnung zur Änderung der Tierschutz-Hundeverordnung und der Tierschutztransportverordnung

Vom ...

Das Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft verordnet auf Grund des

- § 2a Absatz 1 Nummer 1, 2, 3 und 4 und des § 12 Absatz 2 Satz 1 Nummer 4, jeweils in Verbindung mit § 16b Absatz 1 Satz 2 und des § 18a Nummer 1 des Tierschutzgesetzes in der Fassung der Bekanntmachung vom 18. Mai 2006 (BGBl. I S. 1206, 1313), von denen § 2a Absatz 1 zuletzt durch Artikel 3 Nummer 1 Buchstabe a des Gesetzes vom 28. Juli 2014 (BGBl. I S. 1308) und § 12 Absatz 2 Satz 1 Nummer 4 durch Artikel 1 Nummer 22 des Gesetzes vom 4. Juli 2013 (BGBl. I S. 2182) und § 18a zuletzt durch Artikel 20 Nummer 1 des Gesetzes vom 9. Dezember 2010 (BGBl. 1934) geändert worden sind,

- § 2a Absatz 2 Satz 1 in Verbindung mit Satz 2 Nummer 1 in Verbindung mit § 16b Absatz 1 Satz 2 des Tierschutzgesetzes in der Fassung der Bekanntmachung vom 18. Mai 2006 (BGBl. I S. 1206, 1313), von denen § 2a Absatz 2 Satz 1 durch Artikel 3 Nummer 1 Buchstabe b des Gesetzes vom 28. Juli 2014 (BGBl. I S. 1308) geändert worden ist, im Einvernehmen mit dem Bundesministerium für Verkehr und digitale Infrastruktur

jeweils nach Anhörung der Tierschutzkommission:

Artikel 1

Änderung der Tierschutz-Hundeverordnung

Die Tierschutz-Hundeverordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 2. Mai 2001 (BGBl. I S. 838), die durch Artikel 3 der Verordnung vom 12. Dezember 2013 (BGBl. I S. 4145) geändert worden ist, wird wie folgt geändert:

1. § 2 wird wie folgt geändert

a) Absatz 1 wird wie folgt gefasst:

„(1) Einem Hund ist

1. mindestens zweimal täglich für insgesamt mindestens eine Stunde Auslauf im Freien außerhalb eines Zwingers sowie
2. mehrmals täglich Umgang mit der Person, die den Hund hält, betreut oder zu betreuen hat (Betreuungsperson),

zu gewähren. Auslauf und Sozialkontakte sind der Rasse, dem Alter und dem Gesundheitszustand des Hundes anzupassen. Von den Anforderungen an den Auslauf in Satz 1 Nummer 1 kann abgesehen werden, wenn der Gesundheitszustand des Hundes dies erfordert.“

b) In Absatz 2 wird nach Satz 1 folgender Satz 2 eingefügt:

„Die Gruppenhaltung ist so zu gestalten, dass für jeden Hund der Gruppe ein Liegeplatz zur Verfügung steht, eine individuelle Fütterung sowie erforderlichenfalls eine individuelle gesundheitliche Versorgung möglich ist und keine unkontrollierte Vermehrung stattfindet.“

2. § 3 wird wie folgt geändert:

a) Die Überschrift wird wie folgt gefasst:

„§ 3

Anforderungen an die Haltung beim Züchten von Hunden“.

b) Der bisherige Wortlaut wird Absatz 1 und wird wie folgt geändert:

aa) Die Angabe „zehn“ wird durch die Angabe „fünf“ ersetzt.

bb) Folgender Satz 2 wird angefügt:

„Die Betreuungsperson darf maximal drei Hündinnen mit Welpen gleichzeitig betreuen.“

c) Die folgenden Absätze 2 bis 6 werden angefügt:

„(2) Für Welpen ist in den ersten zwanzig Lebenswochen eine Mindestbetreuungszeit von mindestens vier Stunden pro Tag zu gewährleisten.“

(3) Der Tierhalter muss einer Hündin **mindestens drei Tage vor der zu erwartenden Geburt** bis zum Absetzen der Welpen eine Wurfkiste zur Verfügung stellen, die der Größe der Hündin **und der zu erwartenden Zahl und Größe der Welpen** angemessen ist. Insbesondere muss die Hündin in Seitenlage ausgestreckt in der Wurfkiste liegen können. **Die Wurfkiste ist so zu gestalten, dass die Gesundheit der Hündin und der Welpen und die Lufttemperatur kontrolliert werden können.** Die Wurfkiste muss an der Innenseite der Seitenwände mit Abstandshaltern ausgestattet sein. Satz 1 gilt nicht für das Halten im Freien, sofern die nach § 4 Absatz 1 Nummer 1 und Absatz 2 vorgeschriebene Schutzhütte die Anforderungen an eine Wurfkiste nach den Sätzen 1 bis 4 erfüllt.

(4) Im Liegebereich der Welpen ist eine Lufttemperatur zu gewährleisten, die unter Berücksichtigung rassespezifischer Besonderheiten eine Unterkühlung oder Überhitzung der Welpen verhindert. In der Regel ist bei einer Lufttemperatur von unter 18 Grad C im Liegebereich der Welpen während der ersten zwei Lebenswochen von einer Unterkühlung der Welpen auszugehen.

(5) Hündinnen müssen so gehalten werden, dass sie sich von ihren Welpen zurückziehen können.

(6) Bei der Haltung in Räumen muss für die Welpen ab einem Alter von fünf Wochen ein Auslauf **ins Freie** vorhanden sein. Den Welpen ist **mindestens einmal täglich** Zugang zu dem Auslauf zu gewähren. **Die Bodenfläche des Auslaufs muss der Größe und der Zahl der Welpen angemessen sein.** Die Maße der Bodenfläche müssen mindestens die in § 6 Absatz 2 festgelegten Zwingermaße betragen. Die Einfriedung des Auslaufs muss aus gesundheitsunschädlichem Material bestehen und so beschaffen sein, dass die Welpen sie nicht überwinden und sich nicht daran

verletzen können. Der Auslauf muss so beschaffen sein, dass von ihm keine Verletzungsgefahr für die Welpen ausgeht. Insbesondere muss sichergestellt sein, dass die Welpen nicht mit stromführenden Vorrichtungen oder Vorrichtungen, die elektrische Impulse aussenden, in Berührung kommen können.“

3. § 4 wird wie folgt geändert:

a) Absatz 1 Satz 1 Nummer 2 wird wie folgt gefasst:

„2. außerhalb der Schutzhütte ein witterungsgeschützter, schattiger Liegeplatz mit wärmegeädämmtem und weichem Boden, der so beschaffen ist, dass der Hund in Seitenlage ausgestreckt liegen kann,“.

b) In Absatz 2 Satz 2 Nummer 1 wird vor dem Wort „hinlegen“ das Wort „ausgestreckt“ eingefügt.

c) Folgender Absatz 3 wird angefügt:

„(3) Abweichend von Absatz 1 dürfen Herdenschutzhunde während ihrer Tätigkeit oder ihrer Ausbildung zum Schutz von landwirtschaftlichen Nutztieren vor Beutegreifern im Freien gehalten werden, wenn

1. sichergestellt ist, dass jedem Herdenschutzhund ausreichend Schutz vor widrigen Witterungseinflüssen zur Verfügung steht, und

2. zeitweilig oder dauerhaft umzäunte Flächen, die mit Strom führenden Vorrichtungen zur Abwehr von Beutegreifern versehen sind, so gestaltet sind, dass ein Herdenschutzhund mindestens sechs Meter Abstand zu diesen Vorrichtungen halten kann; sofern die örtlichen Gegebenheiten die Einhaltung dieses Abstandes nicht zulassen, genügt ein Abstand von vier Metern.“

4. § 5 wird wie folgt geändert:

a) Absatz 2 wird wie folgt gefasst:

„(2) Ein Hund darf in Räumen, die nach ihrer Zweckbestimmung nicht dem Aufenthalt von Menschen dienen, nur dann gehalten werden, wenn die benutzbare Bodenfläche den Anforderungen des § 6 Abs. 2 entspricht und der Raum dem Hund den freien Blick aus dem Gebäude heraus ermöglicht. Abweichend von Satz 1 darf ein Hund in einem Raum, der keinen freien Blick aus dem Gebäude heraus ermöglicht, gehalten werden, wenn dem Hund tagsüber ständig ein Auslauf ins Freie zur Verfügung steht. In Räumen nach Satz 1 dürfen bis zu einer Höhe, die der aufgerichtete Hund mit den Vorderpfoten erreichen kann, keine Strom führenden Vorrichtungen, mit denen der Hund in Berührung kommen kann, oder Vorrichtungen, die elektrische Impulse aussenden, vorhanden sein.“

b) In Absatz 3 wird nach dem Wort „trockenen“ ein Komma und das Wort „weichen“ und nach dem Wort „wärmegeädämmter“ ein Komma und das Wort „weicher“ eingefügt.

5. § 6 wird wie folgt geändert:

a) Absatz 2 Satz 1 wird wie folgt geändert:

aa) In Nummer 2 werden die Wörter „sowie für jede Hündin mit Welpen“ gestrichen.

bb) Nach Nummer 2 wird folgende Nummer 2a eingefügt:

„2a. für jede Hündin mit Welpen das Doppelte der für einen Hund nach Nummer 1 vorgeschriebenen Bodenfläche zur Verfügung stehen,“.

b) Dem Absatz 5 wird folgender Satz 2 angefügt:

„Satz 1 gilt nicht für die Anordnung der Zwinger von unverträglichen Hunden.“

c) Absatz 6 wird aufgehoben.

6. § 7 wird wie folgt geändert:

a) Die Überschrift wird wie folgt gefasst:

„§ 7

Verbot der Anbindehaltung.“

b) Die Absätze 1 und 2 werden wie folgt gefasst:

„(1) Die Anbindehaltung eines Hundes ist verboten.

(2) Abweichend von Absatz 1 ist die Anbindehaltung eines Hundes bei Begleitung einer Betreuungsperson während der Tätigkeiten, für die der Hund ausgebildet wurde oder wird, zulässig, wenn der Hund an einer mindestens drei Meter langen Anbindung angebunden wird und die Anforderungen der Absätze 3 und 4 erfüllt sind.“

c) Die Absätze 3, 6 und 7 werden aufgehoben. .

d) Die Absätze 4 und 5 werden die neuen Absätze 3 und 4.

7. § 8 Absatz 2 wird wie folgt geändert:

a) In Nummer 2 werden die Wörter „mindestens einmal täglich und die Anbindevorrichtung“ gestrichen.

b) In Nummer 3 werden die Wörter „in einem Fahrzeug“ gestrichen und nach dem Wort „verbleibt;“ der Halbsatz „dies gilt insbesondere für den Aufenthalt in Fahrzeugen oder Wintergärten sowie sonstigen abgegrenzten Bereichen, in denen die Lufttemperatur schnell ansteigen kann,“ angefügt.

8. § 10 wird wie folgt gefasst:

„§ 10 Ausstellungsverbot

Es ist verboten, Hunde auszustellen oder Ausstellungen mit Hunden zu veranstalten,

1. bei denen Körperteile, insbesondere Ohren oder Rute, tierschutzwidrig vollständig oder teilweise amputiert worden sind oder

2. bei denen erblich bedingt

a) Körperteile oder Organe für den artgemäßen Gebrauch fehlen oder untauglich oder umgestaltet sind und hierdurch Schmerzen, Leiden oder Schäden auftreten,

- b) mit Leiden verbundene Verhaltensstörungen auftreten,
- c) jeder artgemäße Kontakt mit Artgenossen bei ihnen selbst oder einem Artgenossen zu Schmerzen oder vermeidbaren Leiden oder Schäden führt oder
- d) die Haltung nur unter Schmerzen oder vermeidbaren Leiden möglich ist oder zu Schäden führt.

Satz 1 gilt entsprechend für sonstige Veranstaltungen, bei denen Hunde verglichen, geprüft oder sonst beurteilt werden.“

9. § 12 wird wie folgt geändert:

a) Absatz 1 wird wie folgt geändert:

aa) In Nummer 2 wird die Angabe „§ 3“ durch die Angabe „§ 3 Absatz 1“ und das Wort „zehn“ durch das Wort „fünf“ ersetzt.

bb) Nach Nummer 2 wird folgende Nummer 2a eingefügt:

„2a. entgegen § 3 Absatz 3 Satz 1 eine dort genannte Wurfkiste nicht oder nicht für die vorgeschriebene Dauer zur Verfügung stellt,“.

cc) In Nummer 4 wird nach der Angabe „§ 7 Abs. 1“ die Angabe „oder 7“ gestrichen und nach den Wörtern „einen Hund hält“ das Wort „oder“ durch ein Komma ersetzt.

dd) In Nummer 5 wird der Punkt am Ende durch das Wort „oder“ ersetzt.

ee) Folgende Nummer 6 wird angefügt:

„6. entgegen § 8 Absatz 2 Nummer 3 erster Halbsatz nicht für ausreichend Frischluft und angemessene Lufttemperaturen sorgt.“.

b) In Absatz 2 werden nach der Angabe „Satz 1“ die Wörter „Nummer 1 oder 2, auch in Verbindung mit Satz 2,“ eingefügt.

Artikel 2

Änderung der Tierschutztransportverordnung

Die Tierschutztransportverordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 11. Februar 2009 (BGBl. I S. 375), die zuletzt durch Artikel 9 Absatz 14 des Gesetzes vom 3. Dezember 2015 (BGBl. I S. 2178) geändert worden ist, wird wie folgt geändert:

1. § 10 wird wie folgt geändert:

a) Absatz 1 wird wie folgt geändert:

aa) In Satz 1 wird das Wort „unionsrechtliche“ durch das Wort „unionsrechtlichen“ ersetzt.

bb) Nach Satz 1 wird folgender Satz 2 eingefügt:

„Beförderungen nach Satz 1 müssen spätestens nach viereinhalb Stunden beendet sein, wenn nicht sichergestellt ist, dass zu jedem Zeitpunkt während der Beförderung in dem Bereich, in dem sich die Tiere während des Transportes aufhalten, eine Temperatur von nicht mehr als 30 Grad C herrscht.“

cc) In Satz 3 werden die Wörter „Dies gilt nicht“ durch die Wörter „Die Sätze 1 und 2 gelten nicht“ ersetzt.

b) Absatz 2 wird wie folgt geändert:

aa) Nach der Angabe „Absatz 1“ wird die Angabe „Satz 1“ eingefügt.

bb) Folgender Satz 2 wird angefügt:

„Absatz 1 Satz 2 gilt nicht, soweit die Nutztiere in Transportmitteln befördert werden, die die Anforderungen nach Anhang I Kapitel VI Nummer 3 der Verordnung (EG) Nr. 1/2005 erfüllen.“

2. In § 5 Satz 1, § 6 Satz 1, § 7 Satz 1, § 9 Satz 1, § 11 Satz 1, § 12 Absatz 1 Satz 1 und Absatz 2 Satz 1 sowie § 13 Absatz 1 Satz 1 wird jeweils das Wort „unionsrechtliche“ durch das Wort „unionsrechtlichen“ ersetzt.

3. § 21 wird wie folgt geändert:

a) In Absatz 1 Nummer 10 wird nach der Angabe „§ 10 Abs. 1 Satz 1“ die Angabe „oder 2“ eingefügt.

b) In Absatz 3 Nummer 12 werden nach der Angabe „Kapitel VI Nr. 1.6, 1.7, 1.9, 2.1, 2.2, 2.3“ ein Komma und die Angabe „3.1, 3.2, 3.3 Satz 1, Nr. 3.4“ eingefügt.

Artikel 3

Inkrafttreten

(1) Diese Verordnung tritt vorbehaltlich der Absätze 2 und 3 am Tag nach der Verkündung in Kraft.

(2) Artikel 1 Nummern 1 Buchstabe b und 6 treten am [einsetzen: Datum des ersten Tages des zwölften auf die Verkündung der Verordnung folgenden Kalendermonats] in Kraft.

(3) Artikel 1 Nummer 3 tritt am [einsetzen: Datum des ersten Tages des vierundzwanzigsten auf die Verkündung der Verordnung folgenden Kalendermonats] in Kraft.

Der Bundesrat hat zugestimmt.

Begründung

A. Allgemeiner Teil

I. Zielsetzung und Notwendigkeit der Regelungen

Bei der Festlegung der Anforderungen an eine tierschutzgerechte Hundehaltung und Hundezucht müssen neue wissenschaftliche Erkenntnisse über die Bedürfnisse von Hunden berücksichtigt werden. Zudem soll den besonderen Bedingungen beim Einsatz von Herdenschutzhunden zum Schutz von Nutztieren vor Beutegreifern Rechnung getragen werden. Außerdem soll ein Ausstellungsverbot für Hunde mit Qualzuchtmerkmalen geregelt werden.

Die Einhaltung der Temperaturgrenzwerte ist eine zentrale Voraussetzung für einen tierschutzgerechten Transport von Tieren. Verstöße gegen die durch das europäische Recht vorgegebenen Temperaturanforderungen müssen daher als Ordnungswidrigkeit geahndet und mit Bußgeld bewehrt werden können. Außerdem sollen auch im nationalen Recht Regelungen für innerstaatliche Transporte bei hohen Temperaturen geschaffen werden.

II. Wesentlicher Inhalt des Entwurfs

Die Anforderungen an die Hundezucht werden verschärft, insbesondere um eine ausreichende Sozialisierung der Hundewelpen gegenüber dem Menschen und Artgenossen sowie eine Gewöhnung an Umweltreize zu gewährleisten. So darf in der gewerbsmäßigen Hundezucht eine Betreuungsperson künftig maximal drei Würfe gleichzeitig betreuen. Zudem wird eine Mindestzeit von vier Stunden für den täglichen Umgang mit den Welpen vorgegeben. Dies gilt sowohl für die gewerbsmäßige als auch die private Zucht von Hunden.

Für die besonderen Bedingungen beim Einsatz und der Ausbildung von Herdenschutzhunden werden nunmehr spezielle Regelungen getroffen. So wird u.a. klargestellt, dass das Vorhalten einer Schutzhütte beim Einsatz von Herdenschutzhunden nicht erforderlich ist, wenn ein anderer ausreichender Schutz vor widrigen Witterungseinflüssen zur Verfügung steht.

Die Anforderungen an die Hundehaltung werden konkretisiert und verschärft. So wird die Anbindehaltung von Hunden grundsätzlich verboten. Sie ist nur noch im Rahmen der Arbeitstätigkeit von Hunden unter bestimmten Voraussetzungen zulässig.

Außerdem wird ein Ausstellungsverbot für Hunde geregelt, die Qualzuchtmerkmale im aufweisen. Das Ausstellungsverbot wird dabei nicht auf reine Zuchtausstellungen beschränkt, sondern auf alle Veranstaltungen ausgedehnt, bei denen eine Beurteilung, Prüfung oder ein Vergleich von Hunden stattfindet, wie z. B. Zuchtleistungsprüfungen und Hundesportveranstaltungen. Das bereits geltende Ausstellungsverbot für tierschutzwidrig amputierte Hunde wird ebenfalls auf derartige sonstige Veranstaltungen ausgedehnt.

Die Transportdauer für innerstaatliche Transporte von Nutztieren wird auf viereinhalb Stunden begrenzt, wenn nicht sichergestellt ist, dass zu jedem Zeitpunkt während der Beförderung, in dem Bereich, in dem sich die Tiere während des Transportes aufhalten, eine Temperatur von nicht mehr als 30 Grad C herrscht.

III. Alternativen

Keine.

IV. Vereinbarkeit mit dem Recht der Europäischen Union und völkerrechtlichen Verträgen

Der Verordnungsentwurf ist mit dem Recht der Europäischen Union und völkerrechtlichen Verträgen, die die Bundesrepublik Deutschland abgeschlossen hat, vereinbar.

V. Regelungsfolgen

1. Rechts- und Verwaltungsvereinfachung

Der Entwurf sieht keine Rechtsvereinfachung oder Vereinfachung von Verwaltungsverfahren vor.

2. Nachhaltigkeitsaspekte

3. Haushaltsausgaben ohne Erfüllungsaufwand

4. Erfüllungsaufwand

5. Weitere Kosten

6. Weitere Gesetzesfolgen

VI. Befristung; Evaluierung

B. Besonderer Teil

Zu Artikel 1 (Änderung der Tierschutz-Hundeverordnung)

Zu Nummer 1

Zu Buchstabe a

Mit der Neufassung von § 2 Absatz 1 werden die Anforderungen an den erforderlichen Auslauf im Freien im Hinblick auf Dauer und Häufigkeit konkretisiert, um Hunden ein ausreichendes Maß an Bewegung und Kontakt mit Umweltreizen zu ermöglichen. Da die An-

bindehaltung mit Artikel 1 Nummer 6 künftig grundsätzlich verboten wird, ist diese Haltungsförm hier nicht länger berücksichtigt. Konkreter gefasst wird außerdem die Vorgabe an den Umgang mit der Betreuungsperson, der künftig mehrmals täglich zu erfolgen hat.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 1 Nummer 1 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Buchstabe b

Mit der Regelung wird die Gruppenhaltung von Hunden dahingehend näher geregelt, dass die Hunde unabhängig von ihrem Rang in der Gruppe ihre Grundbedürfnisse nach Ruhen und bedarfsgerechter Ernährung decken können. Zudem ist erforderlichenfalls eine individuelle gesundheitliche Versorgung sicherzustellen und die unkontrollierte Vermehrung zu verhindern.

Die Regelung ist auf § 2a Absatz 1 Nummer 2 und 4 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 2

Mit den Regelungen werden neue wissenschaftliche Erkenntnisse über die Bedürfnisse von Mutterhündin und Welpen bei der Haltung berücksichtigt. Zudem wird Berichten von Vollzugsbehörden und Tierschutzorganisationen über Defizite der bisherigen Tierschutzvorschriften für die Hundezucht Rechnung getragen.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 1 Nummer 1, 2 und 4 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Buchstabe a

Die Überschrift von § 3 wird neu gefasst. § 3 gilt nicht mehr wie bisher nur für gewerbsmäßiges Züchten, sondern bis auf Absatz 1 auch für privates Züchten.

Zu Buchstabe b

Die Änderung in Absatz 1 betrifft das gewerbsmäßige Züchten mit Hunden. Bislang galt die Anforderung, dass für jeweils bis zu zehn Zuchthunde mit Nachwuchs eine Betreuungsperson zu Verfügung stehen muss, die die dafür erforderlichen Kenntnisse und Fähigkeiten gegenüber der zuständigen Behörde nachgewiesen hat. Erfahrungen haben jedoch gezeigt, dass dieses Verhältnis insbesondere bei großen Würfen nicht ausreicht, um die Versorgung zu gewährleisten und die Bedürfnisse der Hunde nach Sozialkontakt und Umweltreizen zu befriedigen. Daher soll die Zahl der Zuchthunde mit Nachwuchs, für die eine Betreuungsperson zur Verfügung stehen muss, auf maximal fünf begrenzt werden.

Für die ausreichende Versorgung und Sozialisation der Hunde ist darüber hinaus eine Vorgabe dahingehend erforderlich, dass eine Betreuungsperson maximal drei Hündinnen mit Welpen, also drei Würfe, gleichzeitig betreuen darf.

Zu Buchstabe c

Absatz 2 trägt dem Erfordernis einer ausreichenden Sozialisierung der Welpen als Voraussetzung für eine verhaltensgerechte Entwicklung der Hunde Rechnung. Ohne ausreichende Sozialisierung kommt es im späteren Leben zu Verhaltensstörungen, die mit Leiden für die betroffenen Hunde verbunden sind. Dies ist in der Literatur vielfältig beschrieben und über entsprechende Fälle wird häufig berichtet.

Die Sozialisierungsphase beginnt bei Hundewelpen etwa ab der 4. Lebenswoche, der Höhepunkt liegt in der 6. bis 8. Lebenswoche, also während ihres Aufenthalts beim Züchter. Die Dauer der Sozialisierungsphase beträgt ungefähr 20 Wochen, dabei gibt es Rasseunterschiede. In der Sozialisierungsphase lernen die Welpen den Umgang mit Sozialpartnern (Artgenossen und Menschen; Sozialisation) und gewöhnen sich zudem an die Reize der Umwelt (Habituation). Die Sozialisation ist entscheidend für ein späteres artgemäßes Sozialverhalten gegenüber Artgenossen und dem Menschen. Daher sollte in dieser Phase möglichst häufiger und vielfältiger Kontakt zu Menschen und Artgenossen bestehen. Außerdem sollte eine Gewöhnung der Welpen an unterschiedliche Umweltreize stattfinden. Reizarm aufgezogene Hunde, die keine ausreichenden Erfahrungen mit Artgenossen, Menschen und der Umwelt sammeln konnten, leiden häufig lebenslang unter Verhaltensstörungen, die u.a. auch zu Angriffen auf Artgenossen und Menschen führen können. Durch das Fehlen von Interaktionen in der Sozialisierungsphase können sich später zudem Deprivationsercheinungen bis hin zum Deprivationssyndrom entwickeln, bei der die Kommunikationsfähigkeit mit der Umwelt irreversibel eingeschränkt ist.

Eine erfolgreiche Sozialisierung ist nur durch regelmäßigen und länger dauernden Umgang einer Betreuungsperson mit den Welpen und den einhergehenden olfaktorischen, taktilen, akustischen und optischen Reizen zu erreichen. Unter Umgang ist dabei sowohl die Versorgung und Pflege der Hunde als auch das Spiel sowie das Ausführen der Hunde zu verstehen. Tierschutzfachlich wird eine Mindestzeit von vier Stunden pro Tag für den Umgang einer Betreuungsperson mit den Welpen in den ersten zwanzig Lebenswochen als erforderlich angesehen. Dies gilt sowohl für das gewerbsmäßige wie auch das private Züchten sowie ab der Geburt der Welpen. Eine Mindestbetreuungszeit von vier Stunden ist auch erforderlich, um eine ausreichende Beobachtungszeit zum Erkennen von Gesundheitsproblemen und Entwicklungsverzögerungen bei der Mutterhündin und den neugeborenen Welpen zu gewährleisten.

Absatz 3 fordert für Zuchthündinnen eine Wurfkiste ausreichender Größe, um die Welpen ungestört und verletzungssicher gebären und aufziehen zu können. Die Hündin muss sich bereits vor der Geburt an die Wurfkiste gewöhnen können. Die Gestaltung der Wurfkiste muss die Kontrolle von Hündin und Welpen ermöglichen und Verletzungen der Welpen, wie sie insbesondere durch das Zerdrücken durch die Hündin an den Seitenwänden entstehen können, verhindern. Bei Haltung im Freien ist eine Wurfkiste nicht erforderlich, sofern die für die Haltung im Freien vorgeschriebene Schutzhütte die Anforderungen an eine Wurfkiste erfüllt.

Absatz 4 berücksichtigt, dass insbesondere bei neugeborenen Welpen die Thermoregulation noch nicht voll funktionsfähig ist. Daher sind Hundewelpen auf eine kontrollierte Umgebungswärme angewiesen, um eine Unterkühlung oder Überhitzung zu verhindern. Hierzu kann sich beispielsweise einer Wärmelampe oder Wärmematte bedient werden. Im Hinblick auf die erforderliche Lufttemperatur im Liegebereich bestehen rassespezifische Unterschiede, die zu berücksichtigen sind. In der Regel ist davon auszugehen, dass eine Umgebungstemperatur von unter 18 Grad Celsius für Welpen in den ersten zwei Lebenswochen nicht geeignet ist. Ausnahmsweise kann bei Welpen besonders robuster Rassen wie z.B. dem Kuvasz auch eine niedrigere Temperatur geeignet sein.

Absatz 5 regelt, dass sich Zuchthündinnen von ihren Welpen zurückziehen können müssen, z.B. durch eine erhöhte Liegefläche oder eine Trennwand, die die Welpen nicht überwinden können.

Für die Habituation der Welpen an Umweltreize fordert Absatz 6 ab der fünften Lebenswoche bei Haltung in Räumen einen Auslauf im Freien. Es wird vorgegeben, dass den Welpen mindestens einmal täglich Zugang zu dem Auslauf zu gewähren ist. Die Bodenfläche des Auslaufs muss der Größe und der Zahl der Welpen angemessen sein, mindestens muss die Bodenfläche den in § 6 Absatz 2 festgelegten Zwingermäßen entsprechen. Eine Verletzungsgefahr für die Welpen darf weder durch die Einfriedung des Auslaufs noch durch den

Auslauf selbst gegeben sein. Insbesondere ist sicherzustellen, dass Berührungen der Welpen mit stromführenden Vorrichtungen oder Vorrichtungen, die elektrische Impulse aussenden, unmöglich sind.

Zu Nummer 3

Zu Buchstabe a

Mit Buchstabe a werden die Anforderungen an den Liegeplatz bei Haltung im Freien konkretisiert. So muss der Boden des Liegeplatzes weich sein, z.B. durch eine weiche Unterlage. Außerdem muss der Liegeplatz so groß sein, dass der Hund in Seitenlage ausgestreckt liegen kann.

Zu Buchstabe b

Mit Buchstabe b erfolgt eine Konkretisierung dahingehend, dass die Bemessung der Schutzhütte bei Haltung im Freien ein ausgestrecktes Liegen des Hundes ermöglichen muss.

Zu Buchstabe c

Mit Buchstabe c werden die Anforderungen festgelegt, die an die tierschutzgerechte Haltung von Herdenschutzhunden zu stellen sind, während diese zum Schutz von landwirtschaftlichen Nutztieren vor Beutegreifern im Freien gehalten werden. Die Regelung ist aufgrund des zunehmenden Einsatzes von Herdenschutzhunden zum Schutz von Nutztieren vor Wölfen erforderlich. Bei Herdenschutzhunden handelt es sich um große und schwere Hunde unterschiedlicher robuster und kälteresistenter Rassen, die zum Schutz von Nutztieren vor Beutegreifern eingesetzt werden. Sie leben im Gegensatz zu Hütehunden und anderen Arbeitshunden in der Regel dauerhaft mit den Nutztieren zusammen auf der Weide, was die Festlegung spezifischer Haltungsbedingungen erfordert. Dabei ist der spezifische Einsatzzweck der Herdenschutzhunde, die Schutzfunktion vor Wolfsangriffen, zu berücksichtigen.

Halter von landwirtschaftlichen Nutztieren sind nach § 3 Absatz 3 Nummer 3 der Tierschutz-Nutztierhaltungsverordnung verpflichtet, die Tiere, soweit möglich, vor Beutegreifern zu schützen. Die alleinige Verwendung von stromführenden Zäunen reicht zum Schutz vor Wölfen oftmals nicht aus. In diesen Fällen hat sich eine Kombination der Zäune mit dem Einsatz von Herdenschutzhunden bewährt. Die Tierschutz-Hundeverordnung hat bislang die besonderen Bedingungen während der Tätigkeit und bei der Ausbildung von Herdenschutzhunden zum Schutz von landwirtschaftlichen Nutztieren vor Beutegreifern nicht berücksichtigt.

So ist das Vorhalten einer Schutzhütte im Sinne von § 4 Absatz 1 Nummer 1 in Verbindung mit § 4 Absatz 2 der Tierschutz-Hundeverordnung während der Tätigkeit und der Ausbildung von Herdenschutzhunden, insbesondere bei wechselnden Standorten, nicht praktikabel. Herdenschutzhunde leben zusammen mit den von ihnen beschützten Nutztieren auf den Weideflächen und nutzen die Schutzhütte in der Regel nicht. Ihre Konstitution ist an das Leben im Freien angepasst.

Nunmehr wird mit dem neuen § 4 Absatz 3 Nummer 1 in allgemeiner Form vorgegeben, dass Herdenschutzhunden ausreichend Schutz vor widrigen Witterungseinflüssen geboten werden muss. Dazu zählt neben Kälte und Nässe auch der Schutz vor Sonneneinstrahlung und Hitze. Die neue Formulierung ermöglicht flexible, praxistaugliche Lösungen, z.B. auch durch die Berücksichtigung auf den Weideflächen vorhandener Vegetation. § 4 Absatz 3 Nummer 2 (neu) berücksichtigt, dass zum Schutz von landwirtschaftlichen Nutztieren vor Beutegreifern üblicherweise stromführende Einfriedungen verwendet werden. Ein Kontakt der Herdenschutzhunde mit den stromführenden Einrichtungen ist durch die Haltung auf

weitläufigen Weideflächen in der Regel auszuschließen. Wenn die Hunde genügend Bewegungsraum bzw. Abstand haben, um den Kontakt mit stromführenden Einrichtungen zu vermeiden, steht ihrem Einsatz und ihrer Ausbildung in strombewaternten Einfriedungen tierschutzfachlich nichts entgegen. Dies gilt jedoch nicht für Welpen (siehe § 3 Absatz 6 neu). Der erforderliche Abstand, um ein rechtzeitiges Abbremsen der großen Hunde auch bei schnellen Bewegungen und im Spiel zu verhindern, beträgt mindestens 6 Meter, was einem Bewegungsraum von mindestens 144 m² innerhalb der stromführenden Einfriedung entspricht. In Ausnahmefällen kann dieser Abstand auf 4 m verringert werden, sofern die örtlichen Gegebenheiten keinen größeren Abstand zulassen.

Die besonderen Regelungen des neuen § 4 Absatz 3 gelten für die Haltung von Herdenschutzhunden im Freien während ihrer Tätigkeit und in der Ausbildung. In diesen Fällen sind die haltungsbezogenen Vorgaben des § 6 tatbestandlich nicht einschlägig.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 1 Nummer 2 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 4

Werden Hunde in Räumen gehalten, die nach ihrer Zweckbestimmung nicht dem Aufenthalt von Menschen dienen, sind im Wesentlichen die Kriterien einer Zwingerhaltung erfüllt. Deshalb muss aus fachlichen Gründen die Sicht nach draußen ebenso wie in der Zwingerhaltung erfüllt sein. Analog zur Haltung im Freien muss außerdem der Boden des Liegeplatzes weich sein, z.B. durch eine weiche Unterlage.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 1 Nummer 2 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 5

Zu Buchstabe a

Für die tierschutzgerechte Unterbringung einer Hündin mit Welpen im Zwinger ist eine Mindestbodenfläche notwendig, die das Bedürfnis der Welpen nach Bewegung und Spiel berücksichtigt. Die bisherige Vorgabe, nach der für eine Hündin mit Welpen zusätzlich die Hälfte der für einen Hund der gleichen Größe vorgeschriebenen Bodenfläche vorzuhalten ist, berücksichtigt diese Bedürfnisse der Welpen nicht ausreichend. Dies gilt insbesondere bei großen Würfen mit vielen Welpen, bei denen das Platzangebot des einzelnen Welpen im Verhältnis geringer ist. Nunmehr wird die vorgeschriebene Mindestbodenfläche auf das Doppelte der Fläche für einen Hund der gleichen Größe erhöht, um ein ausreichendes Platzangebot für Bewegung und Spiel der Welpen zu gewährleisten.

Zu Buchstabe b

Unverträgliche Hunde werden durch ständigen Sichtkontakt zu anderen Artgenossen gestresst, Verletzungen und ein erhöhtes Aggressionspotential können die Folge sein. Um diesen Stress zu reduzieren sollen unverträgliche Hunde auch ohne Sichtkontakt zu anderen Hunden untergebracht werden dürfen. Freie Sicht nach außen muss den Hunden dabei ermöglicht werden.

Zu Buchstabe c

Da die Anbindehaltung mit dem neuen § 7 verboten wird, ist § 6 Absatz 6 überflüssig und daher zu streichen.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 1 Nummer 2 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 6

Die Anbindehaltung von Hunden ist nicht mehr zeitgemäß und wird aufgrund der dauerhaften Anbindung und der einhergehenden Einschränkungen im Bewegungs- und Sozialverhalten für den Hund nicht länger als tierschutzgerecht beurteilt. Aus diesem Grund wird die Anbindehaltung von Hunden mit dem neuen § 7 Absatz 1 grundsätzlich verboten. Eine Anbindehaltung ist nach § 7 Absatz 2 nur zulässig während der Tätigkeiten, für die der Hund ausgebildet wurde oder wird, wenn der Hund von einer Betreuungsperson begleitet und eine mindestens drei Meter lange Anbindung verwendet wird. Zudem müssen die Voraussetzungen der (neu nummerierten) Absätze 3 und 4 eingehalten werden.

Die Regelung ist auf § 2a Absatz 1 Nummer 2 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 7

Zu Buchstabe a

Mit der Regelung wird die erforderliche Anpassung an das in § 7 Absatz 1 neu geregelte Verbot der Anbindehaltung vorgenommen. Zudem wird die Häufigkeit der Überprüfung der Unterbringung durch die Betreuungsperson von einmal auf zweimal täglich erhöht.

Zu Buchstabe b

Mit der Änderung wird der Geltungsbereich der Vorgabe von Fahrzeugen auf alle abgegrenzte Bereiche erweitert, in denen die Lufttemperatur schnell ansteigen kann.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 1 Nummer 3 und 4 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 8

Mit der Regelung wird ein Ausstellungsverbot für Hunde vorgesehen, die Qualzuchtmerkmale aufweisen. Das Verbot gilt auch dann, wenn die Qualzuchtmerkmale nicht gezielt herausgezüchtet worden sind. Durch das Verbot entfällt der Zuchtanreiz, Hunde, die Qualzuchtmerkmale aufweisen, auszustellen und dabei gegebenenfalls auch Preise gewinnen zu können. Gleichzeitig soll verhindert werden, dass diese Hunde von einem Publikum wahrgenommen werden und dadurch die Nachfrage nach ihnen steigt. Von dem Ausstellungsverbot erfasst werden auch Hunde, die nach Deutschland verbracht oder eingeführt worden sind und Qualzuchtmerkmale aufweisen.

Mit Satz 2 wird das neue Ausstellungsverbot für Hunde mit Qualzuchtmerkmalen ebenso wie das bereits für Hunde mit tierschutzwidrigen Amputationen bestehende Ausstellungsverbot auf alle Veranstaltungen ausgedehnt, bei denen Hunde verglichen, geprüft oder beurteilt werden. Damit werden auch Veranstaltungen erfasst, bei denen nicht das „zur Schau stellen“ und die Auswahl von Hunden anhand von Rassemerkmalen im Vordergrund steht, wie z.B. sportliche Wettkämpfe. Auf diese Weise soll die Nachfrage nach entsprechenden Hunden weiter reduziert werden.

Die Regelung ist auf § 12 Absatz 2 Satz 1 Nummer 4 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 9

Die Regelungen enthalten die erforderlichen Anpassungen der Bußgeldvorschriften. Zudem werden mit Buchstabe dd) Verstöße gegen § 8 Absatz 2 Nummer 3 neu als Ordnungswidrigkeit aufgenommen und bußgeldbewehrt. Dies ist nach Aussage der Vollzugsbehörden erforderlich, um derartige Verstöße angemessen zu ahnden. In den Sommermonaten

kommt es immer wieder zu Fällen, in denen Hunde in Fahrzeugen ohne Aufsicht zurückgelassen werden. Die Temperatur steigt dabei im Fahrzeug häufig derart stark an, dass es zu einer Überhitzung (Hyperthermie) des Hundes bis hin zum Hitzschlag und Hitzetod kommen kann. Dies ist für den Hund schon ab eingetretener Überhitzung mit erheblichem Leiden verbunden. Die bestehenden rechtlichen Instrumente reichen den Vollzugsbehörden zufolge nicht aus, um derartige Fälle angemessen zu ahnden und eine Abschreckungswirkung zu erzielen. Obwohl die Problematik seit langem bekannt ist, kommt es immer wieder zu derartigen Fällen. Die notwendige Abschreckungswirkung soll mit der nunmehr vorgesehenen Bußgeldbewehrung erzielt werden.

Zu Artikel 2 (Änderung der Tierschutztransportverordnung)

Zu Nummer 1

Zu Buchstabe a

Zu Doppelbuchstabe aa

Redaktionelle Anpassung.

Zu Doppelbuchstabe bb

In den letzten Sommern waren Nutztiere auch beim innerstaatlichen Transport aufgrund hoher Außentemperaturen besonderen Belastungen ausgesetzt. Wer Tiere transportiert, trägt die Verantwortung dafür, dass dies tierschutzgerecht geschieht. In Bezug auf hohe Temperaturen kommt insbesondere in Betracht, derartige Transporte zu unterlassen, technische Einrichtungen in den Transportfahrzeugen zur Verfügung zu stellen oder die Transportzeiten so zu verkürzen oder zu kühleren Tages-/Nachtzeiten durchzuführen, dass diese tierschutzgerecht durchgeführt werden können.

Die gegenwärtige nationale Rechtslage sieht in § 10 Satz 1 Tierschutz-Transportverordnung grundsätzlich eine Beförderungshöchstdauer zu einem Schlachthof von acht Stunden für Nutztiere vor. Diese kann verlängert werden, sofern die Anforderungen von § 10 Absatz 2 Satz 1 Tierschutz-Transportverordnung erfüllt sind; dazu gehören u.a. die Belüftung von Straßentransportmitteln und die Temperaturüberwachung.

Das geltende EU-Recht steht allerdings strengeren einzelstaatlichen Maßnahmen nicht entgegen, die den besseren Schutz von Tieren bezwecken, die ausschließlich im Hoheitsgebiet eines Mitgliedstaats befördert werden (Artikel 1 Absatz 3 der Verordnung (EG) Nr. 1/2005). Von dieser Öffnungsklausel des Unionsrechts wird Gebrauch gemacht, um zu verhindern, dass den Tieren während der Beförderung durch hohe Temperaturen im Innenbereich des Transportmittels vermeidbare Leiden zugefügt werden.

Die vorgesehene Beförderungshöchstdauer von viereinhalb Stunden korrespondiert mit unionsrechtlichen Sozialvorschriften. Nach einer Lenkdauer von viereinhalb Stunden hat ein Fahrer eine ununterbrochene Fahrtunterbrechung von wenigstens 45 Minuten einzulegen, sofern er keine Ruhezeit einlegt (Artikel 7 Absatz 1 der Verordnung (EG) Nr. 561/2006). Beim Einsatz von Transportmitteln, die nicht die Anforderungen nach Anhang I Kapitel VI Nummer 3 der Verordnung (EG) Nr. 1/2005 erfüllen, erfolgt eine nennenswerte Belüftung und damit eine Begrenzung der Temperatur auf den Wert der Außentemperatur allenfalls durch Fahrtwind. Bei Stillstand des Fahrzeugs können die Temperaturen im Innenraum deutlich über die Außentemperatur ansteigen. Unter anderem aus einem Gutachten der Europäischen Behörde für Lebensmittelsicherheit (EFSA) folgt, dass insbesondere Standzeiten die Belastungssymptomatik der Tiere erhöhen. Um im Sinne des Tierschutzes eine zügige und möglichst ununterbrochene Beförderung zu erreichen und eingedenk der notwendigen Be- und Entladung sowie etwaiger Staus und kürzerer Fahrtunterbrechungen

(vgl. Artikel 4 Buchstabe q) der Verordnung (EG) Nr. 561/2006) soll die Beförderungsdauer viereinhalb Stunden betragen, wenn nicht sichergestellt werden kann, dass die Temperatur im Innenraum des Transportfahrzeugs zu jedem Zeitpunkt während der Beförderung 30 Grad nicht übersteigt.

Zu Doppelbuchstabe cc

Folgeänderung.

Zu Buchstabe b

Zu Doppelbuchstabe aa

Folgeänderung.

Zu Doppelbuchstabe bb

Die in § 10 Satz 2 Tierschutz-Transportverordnung neu einzufügende Regelung soll nicht gelten, wenn Transportmittel verwendet werden, die die Anforderungen nach Anhang I Kapitel VI Nummer 3 der Verordnung (EG) Nr. 1/2005 erfüllen. Diese Anforderungen betreffen insbesondere die technischen Vorrichtungen zur Lüftung und zur Temperaturkontrolle. Die neue Regelung bewirkt damit, dass bei innerstaatlichen Beförderungen zu einem Schlachthof, deren Dauer über viereinhalb Stunden bis zu acht Stunden beträgt, Transportmittel verwendet werden müssen, die über Lüftungssysteme verfügen, so dass auch während Standzeiten die Temperatur im Innenraum im Bereich der Außentemperatur gehalten werden kann. Für einen innerstaatlichen Transport von Nutztieren zu einem Schlachthof von über acht Stunden gilt wie bisher § 10 Absatz 1 Satz 1 Tierschutz-Transportverordnung.

Die Regelungen sind auf § 2a Absatz 2 Nummer 1 des Tierschutzgesetzes gestützt.

Zu Nummer 2

Redaktionelle Anpassung.

Zu Nummer 3

Zu Buchstabe a

Der mit Artikel 2 Nummer 1 Buchstabe a) Doppelbuchstabe bb) neu zu schaffende Verbotsatbestand sollte zur besseren Handhabung und Durchsetzung bußgeldbewehrt sein.

Zu Buchstabe b

Mit dieser Vorschrift wird der Verstoß gegen Temperaturüberschreitungen während des Transportes als Ordnungswidrigkeit aufgenommen und bußgeldbewehrt.

Die in Kapitel VI Nr. 3.1, 3.2, 3.3 Satz 1 und 3.4 der Verordnung (EG) Nr. 1/2005 normierten Anforderungen an die Belüftungssysteme und die Temperaturüberwachung der Straßentransportmittel während des Transportes haben in den letzten Jahren verstärkt an Bedeutung gewonnen. Durch die stetig wachsende wirtschaftliche Vernetzung mit anderen Mitgliedsstaaten und Drittländern, steigt die Anzahl der langen Transporte innerhalb Europas und in Drittländer. Als Folge davon gibt es auch mehr Temperaturüberschreitungen beim Transport der Tiere besonders in den auch in Deutschland wärmer werdenden Sommermonaten und in den Ländern, deren klimatische Bedingungen grundsätzlich wärmer sind als in Deutschland. Derzeit besteht für die Bundesländer keine Möglichkeit, deutliche Temperaturüberschreitungen in den Transportern zu bewehren, es sei denn, die Transporte werden entgegen einer behördlichen Anordnung durchgeführt.

Die Temperaturüberschreitungen wurden sowohl auf EU-Ebene als auch auf Bund/Länderebene stark diskutiert. Dabei wird insbesondere eine konsequente Durchsetzung der bestehenden Vorgaben angemahnt. In Bezug auf die Durchsetzung der Regelungen zu zulässigen Temperaturen hat sich dabei in der Vergangenheit die fehlende diesbezügliche Ordnungswidrigkeit als Hindernis dargestellt.

Um eine Durchsetzung der EU-Transportverordnung angemessen zu ermöglichen, sollten Verstöße gegen die genannten Vorgaben der Verordnung als Ordnungswidrigkeit in § 21 Absatz 1 Nummer 12 aufgenommen werden, damit die Länder eine Möglichkeit haben, diese auch zu ahnden.

Die Regelungen sind auf § 18a Nummer 1 (in Verbindung mit § 18 Absatz 3 Nummer 2a) des Tierschutzgesetzes gestützt.

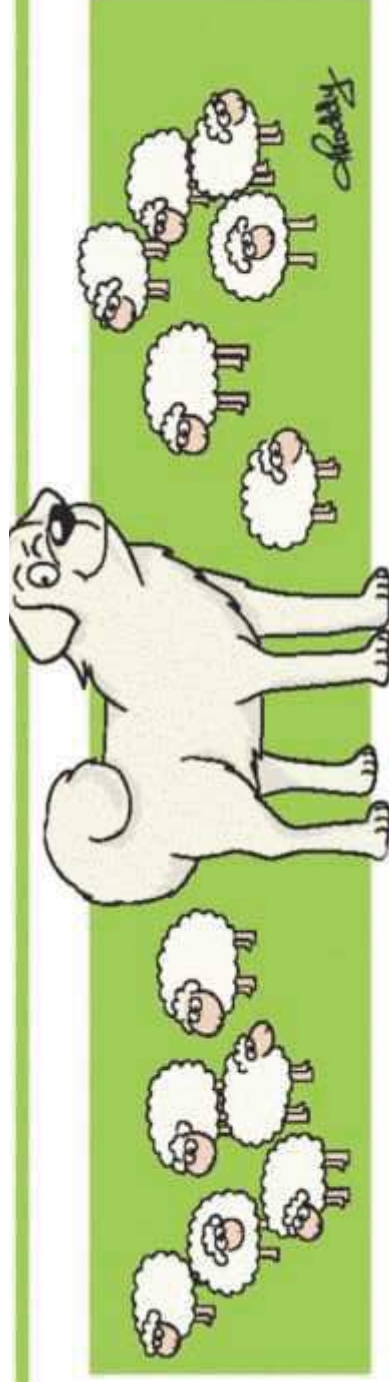
Zu Artikel 3 (Inkrafttreten)

Die Vorschrift regelt das Inkrafttreten der Verordnung.

Die in Artikel 1 Nummer 1 geregelten Vorgaben an die Haltung beim Züchten von **Hunden** und das Verbot der Anbindehaltung in Nummer 6 können organisatorische und ggf. auch bauliche Veränderungen erforderlich machen. Daher sollen diese Vorschriften erst ein Jahr nach der Verkündung der Verordnung in Kraft treten.

Artikel 1 Nummer 3 sieht eine Vergrößerung der Mindestbodenfläche für die Haltung einer Hündin mit Welpen vor, die ebenfalls bauliche Veränderungen erforderlich machen kann. Daher soll diese Vorschrift erst zwei Jahre nach der Verkündung der Verordnung in Kraft treten. Die Tierhalter sollen sich auf die neue Rechtslage einstellen und die erforderlichen Umbauten vornehmen können.

Für die besonderen Bedingungen beim Einsatz und der Ausbildung von Herdenschutzhunden werden nunmehr spezielle Regelungen getroffen. So wird u.a. klargestellt, dass das Vorhalten einer Schutzhütte beim Einsatz von Herdenschutzhunden nicht erforderlich ist, wenn ein anderer ausreichender Schutz vor widrigen Witterungseinflüssen zur Verfügung steht.

ACHTUNG HERDENSCHUTZHUNDE

- Bitte Abstand halten.
- Mitgeführte Hunde unbedingt anleinen.
- Bitte das Gelände bzw. die Weide nicht betreten.
- Herdenschutzhunde nicht füttern oder anlocken.

Bei Notfällen:

Herdenschutzverein
Weiden e.V.

Vorsicht, hier wachen Herdenschutzhunde!

Herdenschutzhunde bewachen Schafe und Ziegen. Sie wehren streunende Hunde, Füchse, Raben und zukünftig auch Wölfe ab. Sie reagieren auf jede Bedrohung der Herde.

Bitte beachten Sie folgende Hinweise:

Ruhig vorbeigehen, nicht rennen.

Nicht mit dem Fahrrad vorbeifahren,
sondern absteigen und schieben.

Eigene Hunde an der kurzen Leine führen.

Abstand halten und keine Fütterung.

www.herdenschutz-bw.de

Kontakt Tierhalter/-in:

gehalten. Wenn HSH ohne ausreichende Vorbereitung und/oder ohne einschlägige Sachkunde des Hundebetreuers eingesetzt werden, kann das zu Tierschutzproblemen und zu Verletzungen von Menschen und Tieren führen.

Das Ziel dieses Merkblattes ist es, das Wissen um die spezifischen Anforderungen bei der Zucht, Ausbildung und Haltung sowie beim Einsatz von arbeitenden Herdenschutzhunden zu vergrößern, um diese wirksame Herdenschutzmaßnahme tierschutzgerecht und praktikabel sowie rechtssicher und veterinärbehördlich überprüfbar umsetzen zu können.

Rassen und Landschläge

Die den HSH zugeordneten Rassen sind für den Schutz von Nutztierherden besonders geeignet durch ihr ausgeprägtes Territorialverhalten, Bellfreudigkeit, physische Kraft und ihr dichtes Deckhaar und Unterfell, die einen hervorragenden Witterungsschutz gegen Kälte und Nässe bieten.

Jahrhundertelange nutzungsorientierte Selektion durch die Hirten hat aus den regional vorhandenen Hunden unterschiedliche zum Schutz von Weidetieren geeignete Hunde geformt. In den verschiedenen Gebieten mit ausgeprägter Weidetierhaltung entwickelten sich Hunde, welche an die klimatischen Bedingungen, Gebietsstruktur, Lebensweise, Bedrohung durch unterschiedliche Beutegreifer oder auch Diebstahl usw. angepasst waren. Heute gibt es über 50 verschiedene HSH-Rassen.

Tabelle 1: Die in Deutschland derzeit eingesetzten HSH-Rassen (nach geschätzter Häufigkeit geordnet)

Rasse	Deutsche Bezeichnung	Herkunft
Montagne des Pyrénées	Pyrenäen-Berghund, "Patou"	Frankreich
Cane da Pastore Maremmano Abrucese	Maremano, Abruzzener-Hirtenhund	Italien
Kangal Çoban Köpeği	Kangal	Türkei
Kaukasskaja Owtscharka	Kaukasischer Owtscharka	Russland
Mastin español	Spanischer Mastiff/Mastin	Spanien
Šarplaninac	Šarplaninac	
Mazedonischer Hirtenhund	Mazedonischer Hirtenhund	Serbien, Mazedonien
Tornjak	Tornjak	
Kroatischer Hirtenhund	Kroatischer Hirtenhund	Bosnien-Herzégovina, Kroatien,
Polski Owczarek Podhalanski	Podhalaner,	
Tatra-Berghund	Tatra-Berghund	Polen
Slovenský čuvač	Slowakischer Tschuwatsch	Slowakei
Cão da Serra da Estrela	Estrella-Berghund	Portugal

Spezielles Verhalten der Herdenschutzhunde

Die jahrhundertelange selektive Zucht förderte genetisch fixierte Veranlagungen und Eigenschaften, die für die HSH typisch sind. Da diese Eigenschaften individuell unterschiedlich ausgeprägt sind, ist eine sachkundige und kontrollierte Zucht und individuelle Vorbereitung von HSH für den Einsatz an der Herde sehr wichtig.

Territorialität: HSH zeigen im Vergleich zu anderen Rassen/Typen eine höhere Territorialität. Sie sehen ein bestimmtes Gebiet, in dem sie sich länger aufhalten, als „ihr Territorium“ an und verteidigen es mit Nachdruck gegen Eindringlinge. Aufgrund dieser Eigenschaft sind die HSH im Verhältnis zu anderen Rassen/Typen relativ wachsam und aufmerksam. D.h. sie scannen die Umwelt regelmäßig nach Störendem, d.h. als bedrohlich Wahrgenommenem, und können dann sehr schnell aktiv werden.

Sozialisation: Für HSH wird, im Verhältnis zu anderen Rassen/Typen, eine engere Sozialisation beobachtet. Deshalb ist für sie besonders wichtig, dass eine vollständige Sozialisation an Menschen, Nutztiere und andere Hunde frühzeitig erfolgt.

Aktionsradius und Jagdverhalten: HSH halten sich schwerpunktmäßig in der Nähe ihrer sozialen Gruppe auf. Der Aktionsradius außerhalb der Gruppe ist eher klein. Sie haben keinen ausgeprägten Jagdtrieb.

Soziale Gruppe: Um Wohlbefinden auf sozialer Ebene und damit auch Arbeitsleistung zu gewährleisten, müssen HSH am Einsatzort mindestens zu zweit gehalten werden. Sie haben in den Weidetieren und dem nicht ständig anwesenden bzw. anderweitig beschäftigten Schäfer keinen vollständig adäquaten Sozialpartner, der z.B. soziale Bedürfnisse wie die eindeutige artspezifische Kommunikation perfekt beherrscht bzw. bedienen kann. Abhängig von der Anzahl der zu schützenden Tiere und dem von der Herde genutzten Gelände werden sowieso mehrere HSH gleichzeitig an einer Herde arbeiten müssen – aber selbst dort, wo rein von der Größe der Herde her theoretisch ein HSH ausreichen würde, müssen immer mindestens zwei gehalten werden. Es besteht sonst das Risiko, dass die Hunde ohne einen Sozialpartner der gleichen Art beginnen, die ihnen anvertrauten Weidetiere zu belästigen, und sie allein von ihrer Arbeit überfordert sind.

Arbeitsweise

Herdenschutzhunde arbeiten selbstständig, das unterscheidet sie von allen anderen Hunden, die bei ihrem Einsatz von einem Halter geführt und geleitet werden. Sie leben mindestens zu zweit mit der jeweiligen Herde. Ihre meist arbeitsteilige Tageseinteilung (z.B. Aktivitäts-, Ruhe-, und Schlafphasen) nehmen die Hunde selbst vor. Auch die Aufenthaltsorte in ihrem Territorium, in der Herde, am Rand der Herde oder in der Nähe der Umzäunung werden selbstständig gewählt.

Durch ihre genetisch fixierte Territorialität ist ein spezielles Training ihrer Schutzfunktion nicht erforderlich. Ältere, erfahrene Hunde (wenn im Betrieb vorhanden) dienen als Vorbilder, von denen die Verhaltensweisen „gelernt“ werden. Eine selbstständige Arbeit ohne Begleitung älterer Hunde kann von jungen HSH vor einem Alter von 20 Monaten nicht erwartet werden.

HSH werden bei „Gefahr“ zunächst versuchen, über körperliche Präsenz (Anwesenheit, Markieren, Imponieren) und ggf. Drohverhalten (Bellen, Knurren, Zähne fletschen), den „Feind“ zu vertreiben. Wenn dies erfolgreich war, werden sie sich wieder zur Herde zurückziehen. Gegner werden i.d.R. nicht verfolgt und nur notfalls aktiv angegriffen. Ein Ernstkampf erfolgt, wenn überhaupt, nur zur Verteidigung, wenn der HSH direkt angegriffen wird.

Umweltreize, an die der HSH nicht sozialisiert bzw. gewöhnt ist, erscheinen für ihn „gefährlich/bedrohlich“ und er wird in solchen Konfliktsituationen, z.B. wenn er sich oder etwas, was für ihn wichtig ist (Territorium, Weidetiere), bedroht fühlt, entsprechend mit Abwehrverhalten reagieren, um „das Problem zu lösen“.

Bei Erkrankungen der Hunde ist ein Tierarzt zu Rate zu ziehen. Wenn die Erkrankung vorübergehend ist und die Prognose als günstig eingeschätzt wird, muss je nach Art, Intensität und Dauer der Erkrankung sowie der Bindungen des Hundes an seine Artgenossen und den Herdenverband die für den Hund am wenigsten psychisch und physisch belastende Form der Haltung während der Behandlung

gewählt werden. Wenn es die Erkrankung und die Behandlungsmöglichkeiten zulassen, ist der Verbleib des betroffenen Hundes in der Herde und zusammen mit seinen Artgenossen immer der Separierung des Hundes vorzuziehen.

Ist die Erkrankung fortschreitend und wird die Prognose als fraglich oder schlecht eingeschätzt, ist das weitere Vorgehen zwingend mit dem Tierarzt zu erörtern.

Tierschutzrechtliche Aspekte

Für tierschutzkonforme Haltungs- und Einsatzbedingungen von arbeitenden Herdenschutzhunden gelten wie für alle Hunde in menschlicher Obhut die Maßgaben des TierSchG und der TierSchHuV. HSH werden mit der Schafherde überwiegend und oft ganzjährig im Freien gehalten. Wie bereits weiter oben erklärt sind gesunde HSH genetisch sehr gut dafür geeignet, ihr Fell ist dicht und gut isolierend. Die grundsätzliche Forderung des § 4 der Tierschutz-Hundeverordnung einer Schutzhütte für die Haltung im Freien anzubieten, ist für den Einsatz von HSH nicht sinnvoll. Aufgrund ihrer Wacheigenschaften und dem Bedürfnis sich bei oder in der ziehenden Herde aufzuhalten werden sie eine Schutzhütte selten annehmen. Die

Weitere rechtliche Aspekte

Sachkunde: Wichtige Voraussetzung für eine verantwortungsvolle und rechtssichere Haltung von HSH ist der Erwerb der speziellen Sachkunde durch den HSH-Halter und die Überprüfung der Hunde selbst auf Schutzfunktion und Ungefährlichkeit für Unbeteiligte (Zertifizierung durch ein sachkundiges Gremium). Zudem muss, neben allgemeiner Aufklärung für die Öffentlichkeit bezüglich des Einsatzes von HSH und Hinweisen auf mögliche Konfliktsituationen, durch entsprechende Warnschilder im Einsatzgebiet von Herdenschutzhunden erkennbar sein, wo man einer von Hunden geschützten Herde begegnen kann, und wie man sich dabei angemessen verhalten sollte.